

ДО

Г-Н СТАНИМИР ПАРАШКЕВОВ

ОБЛАСТЕН УПРАВИТЕЛ

НА ОБЛАСТ ТЪРГОВИЩЕ

ОТНОСНО: Писмо с Ваш Изх. № ОКД-08-2-12 от 04.02.2022г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПАРАШКЕВОВ,

Във връзка с разработване на Общински планове за действие и в изпълнение на Националната стратегия за равенство, приобщаване и участие на ромите 2021-2030, Приложено, Ви предоставяме „План за действие на Община Омуртаг в изпълнение на областна стратегия на област Търговище за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021-2023)“ (на хартия и в WORD формат на e-mail: oblast@tg.government.bg) и Решение на ОбС – Омуртаг (на хартия и PDF формат), за приемането на същия.

Приложение: Съгласно текста.

С уважение,

ИНЖ. МЕХМЕД МЕХМЕДОВ

Заместник-кмет на Община Омуртаг

Упълномощен със Заповед № 73-1/27.02.2022г.

ОБЩИНСКИ СЪВЕТ - ОМУРТАГ

ПРОТОКОЛ

№ 31

От заседание на Общински съвет – Омуртаг, проведено на 28.02.2022 г.

РЕШЕНИЕ

№ 345

Относно: Приемане на „План за действие на Община Омуртаг в изпълнение на областна стратегия на област Търговище за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021-2023)“

ОБС – Омуртаг, на основание чл. 21. ал. 1, т. 12 от Закона за местното самоуправление и местната администрация, Приема „План за действие на Община Омуртаг в изпълнение на областна стратегия на област Търговище за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021-2023)“.

Резултати от поименното гласуване:

1) Д-р Метин Исмаил Исмаил	- отсъства
2) Халил Юсуфов Басриев	- за
3) Юксел Мустафов Ахмедов	- за
4) Мустафа Шабанов Камберов	- за
5) Билен Билгин Беделев	- за
6) Джунейт Фикретов Йонузов	- за
7) Алкин Фикретов Бехчетов	- за
8) инж. Ниязи Неждетов Мехмедов	- за
9) инж. Осман Мехмедов Палазов	- за
10) Мехмед Ибрахимов Мехмедов	- за
11) Хюсеин Мустафов Хюсеинов	- за
12) Хайри Ахмед Ахмед	- за
13) Мехмед Мехмедов Ахмедов	- за
14) инж. Исмаил Расимов Хюсеинов	- за
15) Шакир Зекериев Шакиров	- за
16) Денис Мехмедов Сабриев	- за
17) Ерхан Алиев Хюсеинов	- за
18) Севджан Хюсеинова Салиева	- за
19) Сеид Орханов Сеидов	- за
20) Ерол Исов Салиев	- отсъства
21) Алберт Адалбертов Бутрев	- за
22) Галина Атанасова Иванова	- за
23) д-р Любомир Спасов Христов	- за
24) Ахмед Али Мустафа	- отсъства
25) инж. Ивалин Тихомиров Тодоров	- за
26) Билгин Ниязиев Мустафов	- за
27) Муса Искренов Бузгов	- за

- 28) Павлинка Иванова Тасева
29) Тодор Атанасов Хаджийски

- за
- за

ЗА – 26

ПРОТИВ – 0

ВЪЗДЪРЖАЛИ СЕ – 0

ПРИЕМА СЕ!

*Заместник-председател на ОбС – Омуртаг:
Упълномощен със Заповед № 1/20.12.2019г.
на Председателя на ОбС-Омуртаг*

/Халил Бисрийев/

**ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА ОМУРТАГ
В ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОБЛАСТНА СТРАТЕГИЯ НА ОБЛАСТ
ТЪРГОВИЩЕ ЗА РАВЕНСТВО, ПРИОБЩАВАНЕ И УЧАСТИЕ НА
РОМИТЕ
(2021-2023)**

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият документ е неразделна част от Областната стратегия на област Търговище в изпълнение на Националната стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021-2030).

Целевата група в настоящия документ са ромите, името се използва като обобщаващо както за българските граждани от община Омуртаг, област Търговище в уязвимо социално-икономическо положение, които се самоопределят като роми, за гражданите в сходна ситуация, които околното население определя като такива, независимо от начина на тяхното самоопределяне и гражданите в уязвимо социалноикономическо положение.

Планът за действие се разработва като отворен документ, който ще се актуализира, допълва и изменя.

Основните приоритети на плана за интегриране на ромската общност и на гражданите в уязвимо социално-икономическо положение са:

- повишаване на образователен статус;
- здравния статус;
- жилищни условия;
- заетост;
- върховенство на закона и недискриминация;
- култура и меди;

Цялостната му концепция е съзвучна с главните стратегически цели, както на държавните политики така и на целите на Община Омуртаг по отношение на маргинализираните групи, а именно: **Подобряване на стандарта и качеството на живот на уязвимите групи, преодоляване на изолацията им, активизиране на гражданското общество за прояви на толерантност, съпричастност и активно социално поведение.**

Изпълнението му е насочено към:

- Създаване на благоприятни предпоставки за активно участие на представителите на етническите малцинства в обществените процеси на територията на Община Омуртаг;
- Подобряване качеството на живот, повишаване на жизнения стандарт на жителите на Община Омуртаг;
- Превръщане на Община Омуртаг в привлекателно място за живот, личностно и обществено развитие за представителите на малцинствените и маргинализирани общности;
- Подобряване адаптивността и качеството на живот на целевите групи, нуждаещи се от социална подкрепа;
- Преодоляване на изолацията и интегрирането в обществото на хората от маргинализираните групи;
- Мотивиране и стимулиране на хората в риск да се справят с проблеми си;
- Активизиране на гражданското общество за толерантност, съпричастност и социалност към хората в неравностойно положение.

Реализирането на общинската политика за интегриране на маргинализираните групи е непрекъснат процес, инструмент за хармонизиране на местните инициативи с държавните изисквания, възможностите на местната власт и потребностите на жителите на общината, с цел подобряване благосъстоянието на тези групи и евентуално намаляването им в бъдеще.

II. АНАЛИЗ

1. Демографска ситуация

Според информацията от последното преброяване през 2011 година на Националния статистически институт, населението на община Омуртаг възлиза на 21 853 души, от които 1 690 са се самоопределили като роми. Според данни на общинската администрация от 2020 г. ромите в общината са 2 415. Селата с по-големи ромски общности по експертна оценка на кметовете са: Беломорци – 50% от жителите, Илийно – 85%, Звездица – 25%, Паничино – 110 души, Кестеняво – 40%, Камбурово – 10% и Тъпчилещово – 50%. Около една трета от идентифицираните се като роми живеят в общинския център. Ромите, които живеят в отделните населени места на общината са:

Населено място	Роми	Общ брой на населението
гр. Омуртаг	640	10 909
с. Камбурово	190	1 451
с. Беломорци	451	1128
с. Звездица	99	1016
с. Илийно	206	645
с. Кестеняво	105	391
с. Паничино	27	163
с. Тъпчилешово	16	73
Общо	1734	

Възрастовата структура на ромите според НСИ е следната: децата от 0 до 9 г. са 263 от всички самоопределили се като роми, групата на 10-19-годишните е 270 и най-голяма е групата на 20-29-годишните - 305 души. В останалите възрастови групи се забелязва спад, в групата 30-39 г. са 244 души, а следващите групи със съответния брой са: 40-49 г. – 190; 50-59 г. – 195; 60-69 г. – 150; 70 и повече – 73 души. Според проучване направено от екипа на програма РОМАКТ, ромските деца на възраст от 3 до 5 години са 374, а тези от 6 до 18 години са 596. Повечето домакинства се състоят от 3 до 5 члена, като изключение са тези, които наброяват 7 – 10 човека. Децата в семействата също в повечето случаи са от 1 до 3, като изключение правят тези с 4 и повече деца (при направеното анкетно проучване само в 5 домакинства децата са 4 и само в 1 са 9).

Проведеното анкетно проучване сред 80 домакинства в община Омуртаг потвърждава информацията, налична в Общинския план за развитие 2014 – 2020 г., че „за разлика от множество други общини с предимно селско и застаряло население, тук отсъства трайно намаляване на броя на живородените. Стойностите в общината са почти с една трета по-високи спрямо средните за България и област Търговище. Тези стойности, съчетани с мерки за повишаване на образованието и квалификацията и създаване на възможности за достъп до заетост, биха могли да дадат тласък в развитието на общината и ограничаване на значителните миграционни тенденции. За общината е характерно сравнително ранното реализиране на раждаемостта – 13,7 % от ражданията са от майки под 20 г. при средно за страната 10,7 % и на майки от 20-24 години - 30,3 % от ражданията при средно за страната 23,0 %”. Броят на лицата до 18 г. в допитаните домакинства е 112. В същото време само в две от анкетите е посочено съжителстване или брак на лица до 18-годишна възраст. При проведените фокус – групи и интервюта обаче, проблемът с ранните бракове и съжителстване беше обсъден и се оказа, че има налице подобни случаи в гр.

Омуртаг, с. Беломорци, с. Илийно, както и че това е една от причините една част от ромските момичета да не посещават училище след 8 клас.

Данните за миграция на населението за общината показват, че изселените са повече от заселените, като през периода 2008 – 2012 г. са се заселили 1 644 души, а са се изселили 2 884 души. Тенденция към миграция се наблюдава и сред ромската общност, като при направеното проучване 12 от домакинствата са посочили, че доходите им са от работа в чужбина. Основните държави, към които се насочват са Белгия, Испания, Германия, Холандия. В същото време не е налице характерния през последните години феномен за отглеждане на децата от баби и дядовци, като само 6 семейства са декларирали подобно обстоятелство. В повечето семейства децата се отглеждат от двамата родители с подкрепата на баби и дядовци. В същото време е налице значителен брой на самотно живеещи възрастни лица над 65 години – при 23 от анкетираните домакинства.

2. Образование

Преброяването през 2011 г. показва, че сред ромската общност няма представители с висше образование; със средно образование са 82, с основно – 602, с начално - 494; с незавършено начално - 228; никога не са посещавали училище - 95 лица. Направеното проучване и проведените интервюта и фокус – група показаха, че в общността има хора, които са с висше образование или в момента са студенти, но една част от тях са напуснали общината. Що се касае до разпределението по образование, анкетното проучване предостави следната информация: висше образование – 2 лица, средно образование – 10 лица, основно образование – 35 лица, начално образование – 66 лица, никога не са посещавали училище – 14 лица.

В община Омуртаг разпределението на ромските деца в детските градини и училища е следното:

Детска градина/училище	Процент на ромските деца
ДГ № 1 "Радост", гр. Омуртаг във филиалите находящи - ул. „28 Януари”; - ул. „Възраждане“ № 7	10% 100%
ДГ № 2 „Усмивка”, с. Камбурово във филиалите находящи с. Беломорци; с. Камбурово; с. Врани кон.	100% 30% 5%
Първо начално училище „Христо Смирненски”,	20%

гр. Омуртаг	
Второ начално училище „Васил Левски”, гр. Омуртаг	99%
Основно училища „Акад. Даки Йорданов”, гр. Омуртаг	36%
Профилирана Гимназия „Симеон Велчев”, гр. Омуртаг	5%
Професионална гимназия по транспорт и лека промишленост, гр. Омуртаг	70 %
Основно училище „Георги Бенковски”, с.Беломорци	99%
Основно училище „Христо Ботев”, с. Камбурово	60%
Основно училище „Д-р Петър Берон”, с. Плъттина	5%
Основно училище „Христо Ботев”, с. Зелена Морава	25%
Основно училище „Никола Йонков Вапцаров”, с. Врани кон	14%

Независимо, че се наблюдава висока посещаемост на детските градини и училищата до 8 клас – едва около 10% е нередовната посещаемост, родители и учители споделят, че нивото на владеене на български език е слабо (От декларираните се при преброяването през 2011 г. като роми 1690 човека, ромският език определят като майчин общо 1675. Ромският език като майчин в отделните възрастови групи се определя по следния начин: 0-9 г – 262, 10-19 г. – 267, 20-29 г. – 302, 30-39 г. – 243, 40-49 г. – 188, 50-59 г. – 192., 60-69 г. – 150, 70 над 70 г. – 71 лица.), както и усвояването на учебния материал не е на необходимото ниво. В същото време при анкетното проучване повечето родители намират децата си за сравнително добре оgramотени.

При анкетното проучване данните сочат, че основната част от децата посещават училище и детска градина, като изключение правят 15 деца, от общо 112 деца. Причините за това са разнородни и изискват индивидуален подход за работа с отделните семейства (честото пътуване в чужбина или друг град при 2 деца, плаче и не иска да ходи – 2 деца, искам да си го гледам въщи – 4, не можем да се събудим навреме – 1, не знае български и не разбира и нямаме средства за дрехи и обувки -1, страх от ранна женитба – 2. Само при 3 от случаите става въпрос за деца на възраст, задължителна за посещение на училище, а при другите за деца от 2 до 5 години.)

В повече от случаите децата подготвят уроците и домашните си въщи, с изключение на децата в 13 от домакинствата, които ги подготвят в занималня, като в 14 от домакинствата има възрастен, който да може да им помогне с домашните. Анкетираните, които посочват, че децата им посещават занималня, в повечето случаи посочват и че успехът на децата им е много добър и отличен. При проведените разговори стана ясно, че

за всички желаещи деца в началния етап на образование има възможност за занятия в занималня. В същото време би могло да се обсъдят възможностите за организиране на занималня за учениците и в по-горните класове, като един от начините за задържането им в училище и подобряване на усвояването на учебния материал. По отношение на контакта с учителите на децата почти всички от анкетиранияте са посочили, че поддържат редовен контакт.

От срещите с общността стана ясно, че ромските ученици от с. Камбурово и с. Беломорци предимно завършват основно образование и малко достигат до гимназия. Това особено касае момичетата, като за част от тях причината е ранно съжителстване, а за други – притесненията на родителите да изпратят децата в града сами. В с. Илийно и гр. Омуртаг броят на гимназистите е значително по-висок. Момчетата от с. Беломорци продължават до 10-ти клас в гр. Омуртаг. Основната им мотивация е получаване на шофьорска книжка и след това обикновено прекъсват образованието си. Споделено беше, че гимназията по транспорт осигурява транспорт от почти всички населени места, съставни на общината. Директорът на училището сподели, че има готовност да назначи жена, представител на общността от с. Беломорци или с. Камбурово, като непедагогически персонал с цел повишаване на доверието и опит за продължаване на образованието сред момичетата.

В с. Илийно няма детска градина и училище. Децата ходят в близката детска градина, която се намира в с. Камбурово. Беше изразена нужда за разкриване на детска градина в с. Илийно.

3. Здравеопазване

Данните от анкетното проучване и от интервюта показват, че около 25% от ромите в община Омуртаг са здравно осигурени. По данни на Местната Активна Група – Омуртаг¹(МАГ) са около 50 %. В същото време тези, които нямат лични лекари са малко (от анкетното проучване това са едва 22 лица, при 125, които имат лични лекари). Общопрактикуващите 8 лекари обслужват всички населени места в община Омуртаг, а

¹ МАГ е доброволна гражданска структура, създадена в рамките на съвместната Програма на ЕК и СЕ - РОМАКТ. В групата членуват представители на местните общности от различни квартали на града и населени места, съставни на община Търговище. Основната цел МАГ е да бъде равностоен партньор на местната власт в съвместното разработване и прилагане на приобщаващи политики, стратегии и услуги за социалното включване на уязвими ромски общности.

болничното обслужване се осъществява от МБАЛ – Омуртаг ЕАД. Аптечното обслужване на населението се осъществява само в град Омуртаг. Не се осъществяват прегледи с мобилни кабинети в община Омуртаг. Няма и здравни медиатори, работещи на територията на общината. Според местната общност почти липсват дейности като беседи, лекции или прегледи за здравнонеосигурени лица. При анкетното проучване около половината от домакинствата са посочили, че са в близост до лекар или медицинско заведение и около 1/3 са в близост до аптечно обслужване, което налага обмисляне на възможности за осигуряване на мобилни кабинети и здравни центрове в по-отдалечените от общинския център населени места, както и на възможности за лекарско обслужване на здравнонеосигурените лица. 22 лица от анкетираните домакинства са със заболявания, удостоверени от ЛКК и ТЕЛК, като само едно лице е посочило, че не получава нужните грижи, лекарства и технически средства за заболяването си.

4. Заетост

Липсата на възможности за постоянна заетост е един от основните проблеми пред ромската общност в община Омуртаг. Според данните на НСИ броят на икономически неактивните роми - 758 е много по-голям от икономически активните роми - 407. Според данни на НСИ регистрираните в Бюрото по труда безработни роми са 245, а тези, които имат заетост са 162. В направеното проучване от програма РОМАКТ в 80 домакинства само 13 лица са посочили, че имат постоянна работа, 29 имат временна заетост, а 131 са посочили, че са безработни. Значителна част от безработните, участвали в анкетното проучване не използват услугите на Бюрото по труда, което допълнително намалява възможностите им за повишаване на квалификацията и намиране на работа. В Бюрото по труда има назначен трудов медиатор, но общността няма информация за това. Липсата на работа в общината и липсата на образование и квалификация са сред основните посочени причини за безработица в общността. Повечето от анкетираните имат готовност за всякакъв вид работа, независимо от сферата, работния ден и местоположението на работното място. Около 60 % процента от ромите в Омуртаг имат доходи от сезонна работа и приходи от чужбина. В над 90% от отговорите, относно разходите на домакинството, са за храна на семейството, за сметки, за лекарства, за дрехи и обувки (по-рядко), само един отговор включва и разходи за книги, учебници, учебни помагала.

5. Жилищни условия

Състоянието на жилищата на ромското население в град Омуртаг, в селата Беломорци, Звездица, Кестеняво, Камбурово, Паничино е добро. Задоволително е състоянието му в селата Илийно и Тъпчилешово по експертна оценка на специалисти от Община Омуртаг. При направеното проучване само 6 от 80 домакинства са посочили, че живеят в бараки или паянтови къщи. Средната квадратура на къщите е 80 кв.м., като средния брой на стаите е 3-4. Във всички къщи има електричество със собствени електромери. Проблем има с водоснабдяването, като само половината от къщите имат вътрешни чешми, като дори и при тях има режим на водата или много слабо налягане. В допълнение целогодишен режим на водоснабдяване има 34% от населението на община Омуртаг. Канализация също така имат по-малко от 25% от къщите. Асфалтирани улици имат 30% от интервюираните, а изградени тротоари под 20%. При 80% от къщите има улично осветление и редовно сметоизвозване. В същото време в някои от селата има проблем с образували се локални замърсявания. С изключение на живеещите в с. Илийно останалите домакинства имат в близост детски градини и училища. Близкият достъп до читалища също е налице при 80% от домакинствата.

6. Върховенство на закона и недискриминация

Отношенията между роми и нероми в повечето случаи са описани като добри и много добри, като възникналите конфликти са рядкост. Нито един от анкетираните не е посочил, че не е бил допуснат до различни обществени места. Под 40% от домакинствата са посочили, че представители на общината в лицето на кмет, заместник-кметове и селски кметове са правили посещения в кварталите и селата с компактно ромско население или са били канени за участие при различни обществени обсъждания и тържества. Около половината от анкетираните посочват, че са сравнително добре информирани по отношение на случващото се в страната и общината. 58 от 337 лица са посочили, че използват компютър и интернет. Почти всички анкетирани имат лични карти, като само 5 лица са посочили, че нямат такива поради липса на средства или адресна регистрация.

III. ЦЕЛИ ЗА ПЕРИОДА 2021-2023 г.

1. В областта на образованието

- ✦ Въвеждане на практиката на помощник на учителя и образователния медиатор в системата на предучилищното и училищното образование в община Омуртаг.
- ✦ Гарантиране правото на равен достъп до качествено образование, включително чрез интеграция на деца и ученици от ромски произход в етнически смесени детски градини и училища.
- ✦ Повишаване на качеството на образованието в обособените детски градини и училища, в които учат предимно деца и ученици от ромски произход.
- ✦ Намаляване на концентрацията на ромски деца в част от детските градини и училищата в община Омуртаг.
- ✦ Осигуряване на подкрепяща среда и диференцирана грижа за всяко дете и ученик.
- ✦ Прилагане на разнообразни форми и програми за работа с деца с пропуски при овладяване на учебното съдържание и за отпаднали от училище с цел тяхната реинтеграция.
- ✦ Създаване на възможности за общуване между деца от различен етнически произход.
- ✦ Превенция на отпадане от училище.
- ✦ Ограмотяване на неграмотни и малограмотни възрастни роми.
- ✦ Приобщаване на родители на деца и ученици от ромски произход към образователния процес и засилване на участието им в училищния живот.
- ✦ Увеличаване на броя на лицата от ромски произход със средно и висше образование.

2. В областта на здравеопазването

- ✦ Развиване на здравното медиаторство и различни форми на работа за и в общността.
- ✦ Повишаване на здравните знания и осигуряване на достъп до здравна информация и обслужване.

3. В областта на заетостта

- ✦ Активизиране на продължително безработни и икономически неактивни лица, чрез насърчаване на трудовото медиаторство.
- ✦ Въвеждане на правни и икономически механизми за стимулиране на работодателите да наемат на работа лица от ромски произход.
- ✦ Насърчаване на заетостта чрез провеждане на обучение на безработни лица.

- ✦ Осигуряване на достъп на ромите до пазара на труда и до различни инструменти и инициативи за самостоятелна заетост.
- ✦ Квалификация и преквалификация на безработни роми, в съответствие с професии, търсени на пазара на труда.

4. По отношение на жилищните условия

- ✦ Подобряване на жилищните условия в квартали с компактно ромско население.
- ✦ Отреждане на нови територии за жилищно строителство с възможности за деконцентриране на компактните и обособени ромски квартали.
- ✦ Създаване /разширяване на общински жилищен фонд за социално слаби лица.
- ✦ Реконструкция на обекти на инфраструктура за целите на образованието, културата, спорта и др.

5. По отношение на върховенство на закона и недискриминация

- ✦ Ефективно прилагане на политиките за интеграция на ромите за постигане на равенство, достойно съществуване и пълноценно участие в обществения живот.
- ✦ Превенция на ранните бракове и съжителстване.

Анализът включва и информация от проведени срещи на фасилитатора на програма РОМАКТ в община Омуртаг с представители на общинското ръководство и общински служители: кмет, секретар на общината, Главен експерт „Образование и култура“, Главен експерт „Европейски програми и проекти“, други общински служители, директори на детски градини и училища, кметове на селата Беломорци и Камбурово, секретар на кметство Илийно, Директор на ДСП - Омуртаг, Директор на БТ - Омуртаг, Началник на РУ "Полиция" - Омуртаг, общински съветници от ромски произход, ромски образователни медиатори, представители на ромската общностот гр. Омуртаг, с. Беломорци, с. Камбурово, с. Илийно. В допълнение беше проведено и подробно анкетно проучване, съдържащо 86 въпроса, сред 80 ромски домакинства в гр. Омуртаг, с. Беломорци, с. Камбурово, с. Илийно.

IV. МЕХАНИЗМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ПЛАНА

Управлението на Плана за действие ще се изпълнява по следния начин:

- Общинският координационен екип ще следи, отразява и докладва изпълнението на дейностите, които са заложиени в Плана;
- Ще се създаде база данни, в която ще се отразяват дейностите от Плана, които са изпълнени;
- Ще се провеждат тримесечни срещи на Общинската работна група създадена по Програма РОМАКТ, която ще наблюдава изпълнението на Плана;
- Координационният екип ще изготвя годишен доклад за изпълнението на Плана за действие.

V. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

В края на периода на Плана за действие на Община Омуртаг в изпълнение на областната стратегия за приобщаване на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация очакваме:

- Още по- активно участие на ромската общност в планирането и изпълнението на общински политики, програми и проекти насочени към приобщаване, равенство и участие на ромската общност;
- Изведени заключения и препоръки относно механизмите за управление и мониторинг и оценка на изпълнението на Плана;
- Изпълнение на значителен брой от планираните мерки в Плана за действие, което ще доведе до подобряване на ситуацията на ромската общност в областите: образование, жилищна политика, заетост и здравеопазване в съответствие с индикаторите за резултат заложиени в Плана.

VI. МОНИТОРИНГ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО

Оценката и мониторинга на изпълнението на Плана за действие в изпълнение на Областната стратегия се осъществява от Общинската работна група създадена по Програма РОМАКТ чрез мониторинг и прилагане на различни форми за наблюдение и оценка.

Целите на мониторинга са:

- Чрез систематично събиране и анализиране на информация, да следи за постигането на измерими резултати от дейностите по изпълнението на мерките по плановия документ;

- В процеса на наблюдение на изпълнението, определяне на възникнали пречки за изпълнението на плана и обсъждане на механизми и препоръки за преодоляването им;
- Активно включване на заинтересованите страни в осъществяването на оценката и наблюдението.

VII. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Един от главните проблеми на ромската общност и други социално уязвими групи визирани в този план е липса на възможности за трудова реализация водеща до липса на средства за задоволяване на основни потребности, също така и липса на условия и предпоставки за водене на достоен и пълноценен живот, което се дължи на липсата на избор, поради намаляване на тяхната икономическа заетост и свързаното с това влошаване на материалното положение.

В община Омуртаг, в определена степен това се смекчава от оформилата се като некомпактно образуване група на ромите мигранти с тяхната трудова заетост в страната приемник и подобряване на материалното положение на общността тук, общината работи за подкрепа на интеграцията на тази група.

Тези миграции и пребивавания в страни от ЕС влияят върху начина на мислене и поведение на хората от ромската общност. Констатира се едно многоаспектно развитие в положителна посока към приоритетите в съществуващата общоприета ценностна система.

Включването и активно участие на ромите в изпълнение на този план обогатява процеса от гледна точка на интересите на общността и компетентността на експертите, работещи по интеграционните въпросите на ромите във всички приоритетни области на този план.

За изпълнението на Плана за действие на община Омуртаг от съществено значение е сътрудничеството на всички пряко ангажирани институции на местно ниво с представители на неправителствени организации и на ромската общност.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА ОМУРТАГ В ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОБЛАСТНА СТРАТЕГИЯ НА ОБЛАСТ ТЪРГОВИЩЕ ЗА РАВЕНСТВО, ПРИОБЩАВАНЕ И УЧАСТИЕ НА РОМИТЕ (2021-2023)

Глава I:

**Приоритетни области, цели и мерки от Общинския план за действие за периода 2021-2023 по
Областната стратегия за равенство, приобщаване и участие на ромите 2021-2030**

ПРИОРИТЕТ „ОБРАЗОВАНИЕ“

Оперативна цел: Създаване на условия за осъществяване на качествено и приобщаващо образование, както и за образователна интеграция и интеркултурно образование за деца и ученици, в т.ч. за уязвими групи, включително роми.

Цел 1. Повишаване на обхвата на децата и учениците в предучилищното и училищното образование и намаляване на дела на отпадналите и преждевременно напусналите училище								
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране преки бюджетни разходи, друго – лв.)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
1.1	Въвеждане на образователни медиатори с подходящи умения и подготовка за работа с родители в системата на предучилищното и училищното образование.	Текущ	До края на 2023	Звено „Хуманитарни дейности“, ОУ, СУ, ДГ	училищни бюджети; средства по ОП; НОИР; средства по национални програми; Проекти на ЦОИДУЕМ	Назначени и обучени образователни медиатори в СУ „Симеон Велчев“, Първо начално училище „Хр. Смирненски“ и ЦДГ I „Радост“ (в ромския квартал). (бр.)	0	3
1.2	Въвеждане на извънкласни занимания, имащи за цел да направят образованието достъпно и атрактивно за ромските ученици.	Текущ	Всяка учебна година	Училищна мрежа, Звено „Хуманитарни дейности“	В рамките на бюджета на ОУ/СОУ	Ученици от ромски произход участващи в извънкласни	0	Най-малко 100

						дейности по интереси (бр.)		
1.3	Мотивиране за продължаване на обучението след 7 клас с акцент върху младите момичета чрез привличане на млади хора със средно или висше образование за осигуряване на подкрепа за ученици, застрашени от отпадане.	Текущ	Всяка учебна година	Звено „Хуманитарни дейности“ на общината, училищна мрежа, местната общност	Не са необходими	Ромски девойки от гр. Омуртаг, с. Камбурово, с. Беломорци и техните родители - участвали в срещи с ролеви модели от общността, които оказват последващата подкрепа на учениците. (бр.)	0	Тридесет (30) ромски девойки от гр. Омуртаг, с. Камбурово, с. Беломорци и техните родители
1.4.	Провеждане на кръгла маса с всички заинтересовани страни за дискутиране на следствията от ранните съжителства	Текущ	Две кръгли маси до края 2023 Първата през 2022 Втората през 2023	1. РУО; 2. Община; 3. Местна общност 4. Отдел “Закрила на детето”; 5. Полиция; 6. Прокуратура	Не са необходими	Проведаена кръгла маса, за запознаване с следствията от ранните съжителства (бр. участници)	0	минимум 70 ученици и 50 родители са запознати с следствията от ранните съжителства

Цел 2.Повишаване компетентностите на педагогическите специалисти и на непедагогическия персонал за работа в мултикултурна среда и за преодоляване на стереотипи и дискриминационни нагласи

	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
2.1.	Провеждане на обучения за повишаване на компетенциите на педагогическите специалисти за интеркултурен образователен процес.	Текущ	2023	Училищна мрежа, Звено „Хуманитарни дейности“,	Общински бюджети, външно финансиране	Включени в обучение за интеркултурен	0	Минимум двама учители от всяка ДГ и училище в

				община Омуртаг		образователен процес (бр.)		община Омуртаг са се включили в обучение за интерклучити ен образовател ен процес
--	--	--	--	-------------------	--	-------------------------------	--	---

Цел 3. Изготвяне и прилагане на образователни инструментариуми за преодоляване на обучителните затруднения и методики за усвояване на български език от деца и ученици, чийто майчин език е различен от българския

	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
3.1.	Провеждане на допълнителни часове по български език за деца в предучилищната образователна система, чийто майчин език не е български	Тскущ	2023	Звено „Хуманитарни дейности“ на общината, училищна мрежа	училищни бюджети; средства по ОП; НОИР; средства по национални програми; Проекти на ЦОИДУЕМ. 250 000лв. 0,125млн. евро	Деца от ромски произход, обхванати в допълнителни занимания по български език в детските градини (бр.)	0	Минимум 60 деца от ромски произход, ежегодно са обхванати в допълнителни и занимания по български език в детските градини
3.2.	Назначаване на помощник-учители в системата на предучилищното и училищното образование	Тскущ	2023	Училищна мрежа; Община Омуртаг	Училищни бюджети	Помощник – учители в учебните заведения, където има такава необходимост (бр.)	0	Назначени са помощник – учители в учебните заведения, където има такава необходимост

Цел 4. Насърчаване на образователните институции за формиране на подкрепяща образователна среда, междуучилищни дейности, създаване на партньорство с местните общности и гражданския сектор, допълнителна работа с учениците и с родителите, насърчаване участието на родителите в образователния процес в мултикултурна среда

	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
4.1.	Обучение на родителите на децата и учениците от ромската общност с цел засилване на родителската роля в процеса на възпитание и образование.	Текущ	2023	Звено „Хуманитарни дейности“ на общината, училищна мрежа	Училищни бюджети; общински бюджет; средства по национални програми; Проекти на ЦОИДУЕМ	Родители на ученици, предимно след 7-ми клас преминали обучение и готови да се включат активно в образователния процес на децата си. (бр.)	0	Минимум шестдесет (60) родители на ученици, предимно след 7-ми клас

Цел 5. Системно взаимодействие с родителите за осъзнаване и осъществяване на техните отговорности за възпитанието, развитието, образованието и отглеждането на децата, както и за сътрудничество с детската градина/училището. Съвместна работа с образователни медиатори и други специалисти с отношение и влияние върху образователните постижения на децата и учениците

	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
5.1.	Работа със семействата в ромските махали с цел повишаване на доверието между страните и промоция на образованието	Текущ	Всяка учебна година до края на 2023	Звено „Хуманитарни дейности“ на общината, училищна мрежа	Общински бюджет, училищни бюджети	Провеждане на срещи в града и селата между община, училищна мрежа, ученици и родители с цел промоция на образованието (бр.)	0	Проведени са 5 срещи

Цел 6. Подкрепа на образователни практики, иновативни идеи и дейности, насочени към трайно приобщаване и образователна интеграция, включително за повишаване на дигиталните умения

	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране преки бюджетни	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
--	-------	--------	------	----------------------	--	------------	-----------------	---

					разходи, друго – млн. евро)			
6.1.	Създаване на общински стипендиантски фонд за подкрепа на младежи от общината за записване във висши училища в специалности, от които общината чувства необходимост с цел осигуряване на работа в общината след завършване	Текущ	2023	Звено „Хуманитарни дейности“ на Общината	Общински бюджет 5400 лв. ежегодно	Студенти с доказана нужда са подкрепени от общината със стипендия. (бр.)	0	Трима (3) студенти

ПРИОРИТЕТ „ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ“

Оперативна цел: Равнопоставеност на достъпа до качествено обществено здравеопазване и подобряване на здравословното състояние на населението в обособените уязвими общности, с концентрация на бедност

Цел 1:Подобряване на майчиното и детското здравеопазване в обособените уязвими общности, с концентрация на бедност								
	Мерки	Статус на мярката	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
1.1.	Назначаване на един (1) здравен медиатор за осигуряване на посредничество между здравни и социални работници и ромската общност	Текущ	2023	Община Омуртаг	Общински бюджет 1300 лв. за обучение на медиатора	Назначен и обучен медиатор, които е готов да посредничи между здравни и социални институции и ромската общност . (бр.)	0	1 медиатор
Цел 2:Подобряване на достъпа до качествено обществено здравеопазване на лица, намиращи се в ситуация на бедност и социална уязвимост								
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.

2.1.	Осъществяване на прегледи с мобилни екипи, в това число и на здравно неосигурени лица	Текущ	2023	Община Омуртаг	При необходимост - общински бюджет	Брой прегледи	0	2022 – 20 прегледа 2023 – 20 прегледа
2.2.	Активно издирване от РЗИ и здравните медиатори на роми, които не са избрали личен лекар. Съдействие за осъществяване на подобен избор	Текущ	2023	Община Омуртаг	Не са необходими	Лица - избрали свои личен лекар (бр.)	0	Минимум двадесет (20) лица
2.3.	Провеждане на кампании и беседи за запознаване с начините за предпазване от най-разпространените инфекциозни и хронични болести	Текущ	2023	Община Омуртаг	Общински бюджет, програми на ЕС: 1500 лв.	Лица получили информация за начините за предпазване от най-разпространените инфекциозни и хронични болести и за вредата от тях (бр.)	0	Минимум осемдесет (80) лица

ПРИОРИТЕТ „ЗАЕТОСТ“

Оперативна цел: Равнопоставен достъп и подобряване реализацията на ромите на пазара на труда и повишаване на дела на заетите сред тях; намаляване на социалните неравенства и активното им социално приобщаване

Цел 1. Насърчаване на заетостта чрез мотивиране, професионално ориентиране и обучение на безработни лица								
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност За 2020 г.	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г. ¹

¹При удължаване на епидемичната обстановка иограничителните мерки, целевите стойности подлежат на промяна.

1.1.	Включване в обучения за повишаване на квалификацията	Текущ	2023	Община Омуртаг, Дирекция „Бюро по труда“	Национален бюджет; ПРЧР 2021 – 2027; общински бюджет	Включване на безработни лица в обучения за повишаване на квалификацията (бр.)	0	Ежегодно по 12 лица
1.2	Включване в трудова заетост по европейски програми, сезонна заетост и др.	Текущ	2023	Община Омуртаг, Дирекция „Бюро по труда“	Национален бюджет; ПРЧР 2021 – 2027; общински бюджет	Включване на безработни лица - роми в в програми за временна заетост (бр.)	0	Минимум петдесет роми са включени в програми за временна заетост
1.3	Провеждане на редовни информационни срещи в кварталите от Д“БТ“, целящи регистрация в Бюрото и повишаване на информираността на населението за съществуващите предлагани услуги и възможности за реализация, включително стартиране на самостоятелен бизнес.	Текущ	2023	Община Омуртаг, Дирекция „Бюро по труда“	Държавен бюджет, общински бюджет	Провеждане на информационни срещи в ромския квартал на гр. Омуртаг (бр.)	0	Проведен и информац ионни срещи на всеки три месеца в ромския квартал на гр. Омуртаг

ПРИОРИТЕТ „ЖИЛИШНИ УСЛОВИЯ“

Оперативна цел: Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура и инфраструктура за публични услуги

Цел 1: Осигуряване на общински жилища за настаняване на уязвими групи от населението

	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
1.1.	Създаване /разширяване на общински жилищен фонд за социално слаби лица	Текущ	2023	Община Омуртаг	Национални програми и програми на ЕС	Разширяване на общински жилищен фонд за социално слаби лица (бр. жилища)	0	Постапно – Общинският жилищен фонд е разширен за още 5 социално слаби семейства

Цел 2:Реконструкция на обекти на социалната инфраструктура за целите на образованието, културата и др.

	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
2.1.	Асфалтиране, изграждане на тротоари и улично осветление на улиците: - гр. Омуртаг: ул. „Арда“; „Тунджа“; „Янтра“; „Шар планина“; „Мургаш“; „Волга“ 102; „Волга“ 103; „Трапезица“; „Беласица“; „Витоша“; „П. Волон“; „П. Хитов“; „Перник“ - с. Беломорци, ул. „Шипка“ - с. Илийно: ул. „Бузлуджа“ ; ул. „Шипка“ - с. Камбурово: ул. „Омуртаг“; „Ленин“; „В. Левски“	Текущ	2023	Община Омуртаг	Общински бюджет, Програми за ЕС	-км. подобрена улична мрежа;	0	Постапно
2.2.	Подобряване на сметоизвозването, осигуряване на повече контейнери за смет и премахването локалните замърсявания на следните места:	Текущ	2023	Община Омуртаг	Общински бюджет, Национални	Премахнати локални	0	Постапно

	- гр. Омуртаг: ул. „Радецки“; ул. „Тимок“; кв. „Запад“, района срещу Джамята(ул. „Кожарска“); района срещу „Птицефермата“ посока Мелницата, района между ул. „Витоша“ и ЦДГ 3, - с. Беломорци - с. Илийно				програми и програми на ЕС	замърсявания (бр.); Осигурени контейнери (бр.)		
2.3.	Реконструкция на обекти на следните социални инфраструктури: парка в с. Беломорци и ДГ в селото; създаване на детски площадки в кв. Запад, гр. Омуртаг и с. Илийно	Текущ	2023	Община Омуртаг	Национални програми и програми на ЕС	Реконструирани обекти на социалната инфраструктура (бр.)	0	2
2.4.	Реновиране на Ромското Читалище в кв. Запад на гр. Омуртаг и назначаване на общностен работник в него	Текущ	2023	Община Омуртаг	Национални програми и програми на ЕС	-Реновирано читалище; - Работник в читалището (бр.)	0	-1бр. реновирано читалище ;- -1 бр. работник в читалището

ПРИОРИТЕТ „ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ“

Оперативна цел: Гарантиране правата на гражданите, с акцент върху жените и децата, защита на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на “език на омразата”.

Цел 1: Ефективно прилагане на политиките за интеграция на ромите за постигане на равенство, достойно съществуване и пълноценно участие в обществения живот.								
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
1.1	Обучение на социални работници от дирекция “Социално подпомагане“ за работа в мултиетническа среда	Текущ	2023	Дирекция „Социално подпомагане“	Национални програми, Програми на ЕС	Обучени социални работници са обучение за	0	Петнадесет (15) социални работници

				, община Омуртаг		работа в мултикултурн а среда и са влезли в сътрудниче ство с МАГ – Омуртаг (бр.)		са обучение за работа в мултикулт урна среда и са влезли в сътрудниче ство с МАГ – Омуртаг
--	--	--	--	---------------------	--	---	--	--

ОБЩИНСКИ СЪВЕТ ОПАКА, ОБЛ. ТЪРГОВИЩЕ

7840 гр. Опака, ул. "Съединение" № 3, тел: 06039/2222 Факс: 06039 / 24 21; e-mail: obstinaopaka@abv.bg

РЕШЕНИЯ ПО ПРОТОКОЛ №29

от 23.02.2022г

ПРЕПИС ИЗВЛЕЧЕНИЕ!

РЕШЕНИЕ № 274

На основание чл. 21, ал. 1, т. 12 от ЗМСМА, ОбС Опака приема План за действие на община Опака /2021-2030г./ в изпълнение на „Областна стратегия на област Търговище за равенство, приобщаване и участие на ромите /2021-2030г./

Вярно с оригинала

ГЮНЕР АШИМОВ

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ОБС ОПАКА

**ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА
ОПАКА (2021-2030 г.) в изпълнение на
Национална стратегия за равенство,
приобщаване и участие на ромите**

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Планът за действие на Община Опака за интегриране на ромите и другите малцинства е рамков документ, насочен към изпълнение на политиката за социална интеграция на ромите. Той е разработен в съответствие с Областната стратегия за интегриране на ромите на територията на Област Търговище и Националната стратегия на Република България за равенство, приобщаване и за участие на ромите (2021-2030).

Планът за действие за интегриране на ромите е разработена в партньорство със заинтересованите страни, съгласно Заповед РД – 09-38/08.02.2022г.

- Общинска администрация;
- Дирекция „Социално подпомагане” ;
- Дирекция „Бюро по труда” ;
- НПО – Сдружение „СИДУРО” ;
- Читалища;
- Служители от МВР.
- „МКБППМН “

За целта към Общинска администрация Опака бяха изградени и работеха *Общински координационен екип, Общински експертен екип, Оперативен щаб*. Планирането се осъществи на 2 етапа:

- Първи етап – проучване и анализ на ситуацията
- Втори етап – планиране на услуги и дейности за интегриране на рисковите групи

При разработването на Плана са следвани следните принципи и подходи на планиране:

- общо участие и съгласие на всички заинтересовани страни;
- съответствие с реалните потребности на уязвимите групи;
- реалистичност и изпълнимост;
- интегриран подход на планиране и действие;
- гъвкавост при определяне на съдържанието на планираните мерки.

Основна цел е пълноценното интегриране на ромската общност в обществения живот на Опака във всички негови аспекти – икономически, политически, образователен, трудов, здравен, юридически и културен.

Посоките, които обуславят планирането и разработването на конкретни дейности спрямо очертаната стратегическа цел са:

- повишаване на благосъстоянието и стандарта на живот;
- осигуряване на равен достъп до медицинско обслужване и повишаване на нивото на здравната култура;
- разрешаване на проблемите в сферата на жилищната и социалната политика;
- повишаване степента на образователния статус, професионалната квалификация;
- ограничаване броя на безработните роми;

- постигане на устойчивост в резултатите на културната интеграция. Ефективността на Стратегията за интегриране на ромите се гарантира от спазването на следните основни изисквания:

- да отговаря на реалните проблеми, нужди и приоритети на ромската общност;
- да е всеобхватна;
- да въвежда балансиран и последователен подход, комбиниращ цели и конкретни действия, свързани със защитата на човешките права от една страна, социалната политика от друга.

Пълноценното реализиране на тази политика се обуславя изключително от активността на ромската общност при сътрудничеството ѝ с администрация, институции. Основна предпоставка за трайно и ефективно разрешаване проблемите на ромското общество е иницирането на идеи и предложения за това, произтичащи от същата среда, в която те се генерират.

II. АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ НА РОМСКАТА ОБЩНОСТ

Обща характеристика на Община Опака

Община Опака е разположена на 180-200м. надморска височина в североизточната част на страната и заема крайната северозападна част на Търговищка област. На юг и изток граничи с Община Попово, на север с Община Цар Калоян от Разградска област и на запад – с общините Две Могили и Бяла от Русенска област.

Територията на общината е 156кв.км. и в състава ѝ влизат 6 населени места – гр.Опака, с.Крепча, с.Голямо Градище, с.Горско Абланово, с.Гърчиново и с.Люблен. Град Опака е административен и икономически център на общината.

По териториален признак се открояват 2 големи села в общината /Крепча и Голямо Градище/, които по брой на населението заемат заvidно място.

Население – демографска характеристика

Населението на Община Опака е основният ресурс, от който зависи развитието на местната икономика.

Към 31.12.2021г. постоянното население на общината е **6902** жители по данни на отдел ГРАО, като около половината живее в града. Мъжкото население доминира и представлява **50,54 %** от общото население. Жените преобладават **49,46 %** от общото население. Мъжете преобладават в по-високите възрастови групи, а жените във по-ниските в резултат най-вече на по-високата средна продължителност на живота им.

Общият брой население в Община Опака и по населени места по постоянен адрес. В следните таблици ще предоставим данни към 31.12.2021г. предоставени от отдел ГРАО гр. Опака:

Таблица № 1 Общ брой на население в гр. Опака и по населени места

Населени места	Общ брой население
гр. Опака	2761
с. Крепча	1463
с. Голямо Градище	1267
с. Горско Абланово	344
с. Гърчиново	551
с. Люблен	516
Общо	6902

Общият брой на населението за Община Опака е **6902** души.

Населението в подтрудопособна възраст е **15,61 %**, а надтрудопособна възраст – **20,17 %**.

Таблица №2 Брой и процент лица в подтрудопособна, трудопособна и надтрудопособна възраст в Община Опака и по населени места

Населено място	Под трудопособна възраст		Трудопособна възраст		Над трудопособна възраст	
	Брой	Процент	Брой	Процент	Брой	Процент
Гр. Опака	415	15,03	1773	64,22	573	20,75
с. Крепча	266	18,18	954	65,21	243	16,61
с. Г. Градище	202	15,94	844	66,61	221	17,44
с. Г. Абланово	41	11,92	211	61,34	92	24,76
с. Гърчиново	79	14,34	359	65,15	113	20,51
с. Люблен	94	18,22	314	60,85	108	20,93
Общо	1097	15,61	4455	63,90	1350	20,17

По данни на Националния статистически институт от преброяването на населението и жилищния фонд към 31.12.2020 г., населението на Общината е **5755 жители**. По данни на Националния статистически институт от преброяването на населението от 2011г. , ромите остават третата

по големина етническа група в България.

Ромският етнос в Община Опака е трети по численост и наброява 4 души, което е съвсем незначително като бройка. Към 01.02.2011г. като роми се самоопределят 4 души.

Таблица №3 Брой и процент мъже и жени в Община Опака по населени места

Населено място	Мъже		Жени	
	Брой	Процент	Брой	Процент
гр. Опака	1359	49,22	1402	50,78
с. Крепча	766	52,36	697	47,64
с. Голямо Градище	650	51,30	617	48,70
с. Горско Абланово	158	45,93	186	54,07
с. Гърчиново	282	51,18	269	48,82
с. Люблен	273	52,91	243	47,09
Общо	3488	50,48	3414	49,52

- Продължава тенденцията част от хората от ромски произход да се самоопределят като българи и турци, но по сведения на граждани главно се определят като турци.

Раждаемостта към края на 2021 г. е много по-малка в сравнение със смъртността за Общината.

Таблица № 4 Раждаемост в Община Опака и по населени места в период 2019- 2021г.:

Населено място	2019г.	2020г.	2021г.
гр. Опака	15	18	12
с. Крепча	12	13	7
с. Г. Градище	10	7	12
с. Г. Абланово	1	2	1
с. Гърчиново	4	3	5
с. Люблен	9	6	3
Общо	51	49	40

Таблица №5 Смъртност в Община Опака и по населени места в период 2019- 2021г. :

Населено място	2019г.	2020г.	2021г.
гр. Опака	42	60	70
с. Крепча	12	20	25

с. Г. Градище	13	17	17
с. Г. Абланово	13	12	21
с. Гърчиново	12	11	14
с. Люблен	9	7	14
Общо	101	127	161

От горните таблици могат да се набележат някои основни тенденции в демографската характеристика, а именно:

- Постепенно намаляване на населението;
- Намаляване дела на младите хора, запазване на контингентите в трудоспособна възраст;
- Тенденция към застаряване на населението и регресивен тип възрастова структура. В селата по-голямата част от жителите са над 65-годишна възраст;
- Висока смъртност и трайна тенденция към отрицателен естествен прираст;
- Устойчива тенденция към емиграция и обезлюдяване на Община Опака с ясно изразени външно-миграционни процеси;
- Ниска гъстота на населението, особено в малките населени места на общината.

Но както е отбелязано и малко по горе, хората от ромски произход се самоопределят като турци.

1. Образование

Образователното равнище на населението на Община Опака е по-ниско от средните стойности на показателя за страната, като най-висок дял имат лицата с основно образование, следвани от тези със средно. Групата на хората с основно и по-ниско образование съставлява **54,5%** от общото население на общината.

В Община Опака функционират 3 учебни заведения:

- *Предучилищно образование* - детската градина е общо 1, като 3 обединени групи от деца –с. Крепча, с. Г. Градище и гр. Опака.
- *Основно образование*- 2.
- *Средно образование*- 1.

В СУ „Васил Левски” гр. Опака се обучават 197 ученика, в паралелки от първи до дванадесети клас. Няма данни да има деца от ромски произход, а и нямаме отпаднали ученици.

В ОУ „Васил Левски” с. Крепча училището е средищно и се обучават общо 98 ученика, от първи до седми клас. Учениците подлежащи на задължително обучение от съседните села с. Люблен и с. Г. Абланово се извозват с училищен автобус заедно с учениците. През учебната 2021/2022

г. няма данни за отпаднали или изоставащи ученици независимо от тяхната етническа принадлежност.

В ОУ „Алеко Константинов” с. Голямо Градище има 21 ученика, от първи до 7 клас, но няма данни за деца от ромски произход или за отпаднали ученици. Има деца, които са се преместили с родителите си.

В ДГ „Усмивка“ гр. Опака като 3 обединени групи от деца –с. Крепча и с. Г. Градище децата общо са 131.

По данни на отдел „Образование” в Община Опака не са регистрирани необхванати деца.

С реструктурирането на училищната мрежа голяма част от децата от малките села учат в средишно училище извън своето селище, което допълнително затруднява приобщаването на родителите към училището. Активна е работата с родителите. Поради епидемичната обстановка на страната родителските срещи се провеждат в електронна среда, което дава възможност на взаимовръзката учител-родител-ученик за разговори и изясняване на проблеми.

По-възрастното население от ромски произход е със основно или средно образование. Повечето от тях не търсят реализация тук, по данни на кметовете на населените места, повечето от хората са в други държави.

В училищата е разработена и въведена програма за овладяване на български език. Провеждат се допълнителни часове за овладяване на български език.

През учебната 2021/2022 г. няма данни за отпаднали деца и ученици, които са самоопределят като роми.

2. Здравеопазване

Здравеопазването в Община Опака не е в добро състояние. Системата на здравното обслужване включва двама общопрактикуващи лекари с медицинска практика в гр.Опака. В селските райони обикновено един ОПЛ обслужва по график пациенти от няколко села. Поради това много често обслужването на тези пациенти реално се осъществява от фелдшери или медицински сестри, което пряко се отразява на качеството на лечебния процес.

Нямаме данни за регистрирани роми , поради това, че голяма част от хората са регистрирани в гр. Попово или гр. Търговище.

През 2020г. няма данни за ражданията на майки под 18 годишна възраст.

За бременни жени и родилките към медицинските практики са привлечени специалисти педиатри.

В Община Опака вече има назначен здравен медиатор от 2021г.Много важна е ролята на здравния медиатор, защото той е този, който улеснява процеса на достъп до здравните услуги на хора, нуждаещи се от здравни

грижи. Поддържа връзка със здравната каса, с Дирекция „Социално подпомагане“, Агенция за закрила на детето, Комисия за защита от дискриминация и корупция. Стимулира гражданите да посещават лекари, провежда информационни кампании срещу мерки на превенция от COVID 19, чрез раздаване на брошури от ромски произход и от други уязвими групи живеещи в сходна ситуация. Община Опака, здравният медиатор и РЗИ осъществиха съвместна кампания по ваксиниране на трудноподвижни лица, чрез мобилни екипи.

3. Жилищни условия

В извършеното преброяване през 2011 г. от Националния статистически институт за жилищата и сградния фонд информацията е обособена за цялата страна.

Основната част от жилищата в общината са собственост на физически лица – 98%. По малко от 1% от жилищата са собственост на търговски дружества, обществени или кооперативни организации.

Ромите в община Опака са сравнително малко и нямаме обособени квартали с роми. Единствено в с. Горско Абланово има към 10 къщи, където живеят роми, но те самите не се определят като такива, а като турци. Живеят в нормални за страната ни условия и в едно домакинство има по 4 или 6 човека. Къщите са едноетажни или двуетажни, като в една къща живеят 1 или 2 семейства.

Информацията беше предоставена от кметство с. Горско Абланово.

4. Заетост

Икономическото развитие на Община Опака е обусловено предимно от селскостопанското производство. Дейностите се осъществяват кооперативно и от частни земеделски производители. Обработваемата земя, която съставлява 47% от общата територия на землището се използва пълноценно. Условията са подходящи за развитие на трайни насаждения. Приходите от данъци с общински характер се състоят предимно от приходи от имуществени данъци. Постъпленията от неданъчни приходи са главно от такса за битови отпадъци, такса за ползване на детски градини, такси за пазари и панаири, такси за технически услуги, такси за административни услуги и др.

Извода, който можем да направим, е че икономиката е зависима от субсидиите на централния бюджет и средствата, достъпни по линия на програми на Европейския съюз, както и други международни източници на финансиране.

На територията на общината безработицата се увеличава. Средногодишния брой на безработните в Община Опака по години е следния по данни на бюро по труда – гр. Попово.

(Справка за равнището на безработица на територията на Община Опака към 31.11.2021г.)

Таблица № 6 Регистрирани безработни лица

Регистрирани безработни лица, 2019 г.	630 /26,4%
Регистрирани безработни лица, 2020 г.	555/ 23,3%
Регистрирани безработни лица, 2021г.	336 /14,1

Таблица № 7 Брой безработни лица

Брой безработни лица без, или с по-ниско от основно образование	183
Брой безработни лица с увреждане	32
Брой безработни младежи от до 29 години	35
Брой безработни лица на възраст над 50 години	45,8%
Брой продължително безработни лица	113

Висок процент безработица по показателите заетост – безработица – Община Опака е на трето място по безработица в област Търговище. По структура най-многобройна продължава да е групата на лицата без квалификация и специалност и от безработни на възраст над 55 години. Това затруднява и тяхната реализация.

5. Върховенство на закона и недискриминация

Оперативна цел: Гарантиране на правата на гражданите, с акцент върху жените и децата, защита на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на езика на омразата.

Цели на изпълнение: Подобряване на ефективността на работата на МВР и ефективна защита на българските граждани в уязвимо социално положение, принадлежащи към различни етнически групи.

Духът на толерантност и съвместно съжителство винаги е преобладавал сред жителите на общината независимо от етническата принадлежност. Няма регистрирани нарушения на обществения ред или престъпления основаващи се на религиозна или етническа нетърпимост.

През 2020г.бяха проведени беседи с подрастващите и местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетни за превенция на агресивността във и извън училището.

6. Култура и медии

Общината има изградени шест Народни читалища, които са център на културната дейност. Към някои от тях са изградени самодейни състави, където участие вземат жители на общината от всички етнически групи:

българи, турци и роми. . Поради липсата на изразена ромска етническа група състави от този вид няма изградени.

Крепчанският скален манастир е най-значимата природна и културна забележителност в Община Опака .Намира се на 2 км от центъра на селото, отдясно на шосето за село Голямо Градище. Крие в своите пазви два старобългарски надписа, изсечени върху стените му на кирилица и се смята , че е най-ранният надпис на кирилица, открит на Балканите. Датиран е от проф. Казимир Попконстантинов от Великотърновския университет в 921 г. сл. Хр. – времето на цар Симеон Велики. Манастирът заедно с килиите на монасите-отшелници е разположен на три нива (тераси) върху скалния венец. Той включва освен килии, още и манастирска църква и църква-гробница.

Изграденият музей в с. Горско Абланово също допринася за културния живот на населеното място. Състои се от три експозиции, отразяващи миналото на селото, боевете при с. Горско Абланово и Кацелово през Освободителната руско-турска война1877-1878г. и бита и културата на населението до края на XIX и началото на XX век.

Разпределението на читалищата по населени места са:

- НЧ „Пробуда” гр. Опака
- НЧ „Изгрев” с. Крепча
- НЧ „Просвета” с. Люблен
- НЧ „Христо Ботев” с. Горско Абланово
- НЧ „Христо Ботев” с. Голямо градище
- НЧ „Отец Паисий” с. Гърчиново

План за действие за изпълнение, приобщаване и участие на ромите на
Община Опака 2021-2030г.

ПРИОРИТЕТ 1 -ОБРАЗОВАНИЕ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средств а	Изто чник	Индикатори
1.Повишаване на качеството на образование на децата и учениците от етническите малцинства	1.1Подпомагане на деца, чийто майчин език не е български	1.1.1Разработване и въвеждане на програма за овладяване на български език.	ОУ„Васил Левски“ с.Крепча ОУ„Ал. Константинов“ с.Г.Градище	2021-2030г.	Не са необходими		Брой деца за които се прилага организацията Нова програма за овладяване на бълг. език.
2.Привенция на отпадане от училище на ромските ученици	2.1 Осигуряване на обективни и надеждни инструменти в системата на предучилищното и училищното образование	2.1.2 Осигуряване на редовно посещаемост и задържане в училищата чрез изготвяне на индивидуални програми за децата, застрашен и от отпадане	ОУ„Васил Левски“ с.Крепча	2021-2030г.	Не са необходими		Брой изготвени програми и обхванати лица

ПРИОРИТЕТ 2-ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времени период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
I.Повишаване на здравната и биологична култура	I.1Включване на медиатори между общността и здравните работници:	1.1.1 Активно съдействие от страна на медиаторите в усилията на личния лекар за обхващане на бременните до четвърти месец на бременността чрез здравния медиатор и повишаване на сътрудничеството между институциите и НПО сектора и тази област.	Лични лекари Община Опака НПО в здравния сектор Здравен медиатор	2021-2030г.	Не са необходими		Брой обхванати бременни. Брой лица обхванати с дейности по кампании ,Обучения и др. Брой имунизирани деца.

		1.1..2Провеждане на беседи с подрастващи млади хора и техните родители за начините за предпазване от нежелана и ранна бременност.	Лични лекари Община Опака НПО в здравния сектор Здравен медиатор				Брой обхванати млади хора и техните родители
2.Подобряване профилактичните дейности сред ромското население	2.1 Разработване и прилагане на програми за превенция на СПИН и „сексуално предавани инфекции“ (СПИ), превенция на ХИВ“ чрез използване на национален и регионален опит	2.1.2 Осигуряване на редовно посещаемост и задържане в училищата чрез изготвяне на индивидуални програми за децата, застрашен и от отпадане	Лични лекари Община Опака НПО в здравния сектор Здравен медиатор на деца без личен лекар и разясняване пред родителите им важността за регистрирането им.	2021-2030г.	Не са необходими		Брой обхванати лица с дейности по подобряване на профилактични дейности.
		2.1.2Провеждане на беседи и разговори с младите майки за значението на имунизациите и мотивирането им за редовното прилагане, както и имунизацията за превенция на рак на		2021-2030г.	Не са необходими		Брой обхванати Майки.

		маточната шийка.					
--	--	------------------	--	--	--	--	--

ПРИОРИТЕТ 3 –ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1.Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура	1.1Подобряване на жилищните условия	1.1.1 Подобряване на жизнената среда чрез мероприятия свързани със организиране на доброволни и зелени групи	Община Опака Частни инвеститори	2021-2030г.	Не са необходими		Брой семейства включени в разделни сметосъбиране, площ на премахнати нерегламентиран и сметища, брой ангажирани в подобряване на жизнената среда лица.

ПРИОРИТЕТ 4 – ЗАЕТОСТ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1. Осигуряване на достъп на ромите до пазара на труда и до различни инструменти за инициативи за самостоятелна заетост.	1.1. Повишаване на пригодността за заетост и квалификацията на безработни роми.	1.1.2. Обучаване на младежи в професионални умения чрез стажуване;	МТСП, АЗ, МОМН, в сътрудничество с общината, частни компании	2021-2030г.	10 000 лв.	Републикански бюджет, ОП РЧР, други донорски програми и проекти	Брой обучени младежи
		1.1.3. Включване на местното население при реализацията на инфраструктурни проекти, благоустройство, озеленяване	МТСП, АЗ, МОМН, в сътрудничество с общината, Частни инвеститори	2021-2030г.	Не са необходими		Брой включени лица и наети лица

ПРИОРИТЕТ 5 –ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯТА

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средства	Източник	Индикатори
1.Подобряване на ефективността на работа на полицейски служители	1.1Повишаване на квалификацията за ефективната дейност на полицейски служители в мултиетническа среда	1.1.1 Превантивна работа на полицията и обществеността, работни срещи срещу разпространението на наркотици в кварталите със смесено население;	Община Опака ПУ гр. Опака	2021-2030г.	Не са необходими	-	Брой работни срещи и лица участвали в тях конкретни резултати
		1.1.2Усилване на дейността на Общинската комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни деца чрез включване на представители и от общността или от НПО в комисията;	Община Опака ПУ Опака ,и представители на общността.	2021-2030г	Не са необходими	-	Брой Обхванати лица и разрешени случаи.

ПРИОРИТЕТ 6 –КУЛТУРА И МЕДИИ

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Финансиране		
					Средств а	Източ ник	Индикатори
I.Постигане на устойчивост относно културната интеграция на ромите	1.1.Изграждане на културна интеграция на ромите	1.1.1.Организиране и провеждане на концерти, творчески срещи и прояви с изтъкнати творци от етносите;	НПО Читалище	2021-2030г.	Не са необходими	Общински бюджет Делегирани бюджет и ОП РЧР Частни капитал и НПО	Брой проведени мероприятия и брой на включени участници.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА ПОПОВО В ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОБЛАСТНА СТРАТЕГИЯ НА ОБЛАСТ ТЪРГОВИЩЕ ЗА РАВЕНСТВО, ПРИОБЩАВАНЕ И УЧАСТИЕ НА РОМИТЕ ЗА ПЕРИОДА 2021-2023

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият План е изготвен на база на проекта на Областна стратегия за област Търговище за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021-2030) , която се явява логично продължение и надграждане на Националната стратегия на Р България за интегриране на ромите (2012-2020г.).

Задълбочаването на бедността и социалното изключване са основание за засилване на мерките за преодоляване на предизвикателствата , пред които са изправени все още редица граждани в уязвимо положение , включително и тези от ромската общност.

Оперативното изпълнение на Областната стратегия на Търговищка област за интегриране на ромите (2021-2030г.) се осъществява чрез общинските планове за действие.

В отговор на стратегията Планът съдържа визия , цели и принципи за утвърждаване на интегриран подход при провеждане на политиките за приобщаване , участие и равенство на ромите , както и цели и дейности по приоритетите на стратегията , а именно:

- Образование
- Здравеопазване
- Жилищни условия
- Заетост
- Върховенство на закона и недискриминация
- Култура и медии

Целевата група за която се отнася са както българските граждани от община Попово в уязвимо социално-икономическо положение, които се самоопределят като роми, така и гражданите в сходна ситуация , които околното население определя като такива, независимо от начина на тяхното самоопределяне.

В България трайна тенденция е част от хората, които околното население възприема като роми , да се самоопределят като турци, българи, румънци и т.н. Не всички роми са обект на социално изключване , но всички те могат да станат обект на дискриминация и да бъдат лишени от права. Стремелът е към общ и целенасочен интегриран подход към гражданите в уязвимо положение от ромски произход и не изключва оказването на подкрепа и за лица в неравностойно положение от други етнически групи.

II. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА РОМСКАТА ОБЩНОСТ В ОБЩИНА ПОПОВО

Реализирането на общинската политика за интегриране на маргинализираните групи е непрекъснат процес, в който стремежът продължава да бъде :

- повишаване качеството на живот на целевите групи , нуждаещи се от социална подкрепа
- преодоляване на изолацията и интегрирането в обществото на хората от маргинализираните групи
- мотивиране, стимулиране и подпомагане на хората в риск да се справят с проблемите си
- готовност на гражданското общество за толерантност , съпричастност и социалност към хората в неравностойно положение

По данни от проведеното през 2011 г., преброяване на населението и жилищният фонд в област Търговище живеят 120 818 души. Конституцията на България, вътрешното законодателство и ратифицираните от България международни документи гарантират правото на всеки гражданин на самоопределяне. Етническата група представлява общност от лица, близки по произход, бит, култура език. Преброяваните лица сами определят етническата си група. Възползвайки се от това си право, 106 800 души или 88,4%, от областта са определили доброволно своята етническа принадлежност, от които като роми са се самоопределили 7,3% или това са 7 767 души. Така в област Търговище ромският етнос се очертава трети по численост, след българския и турския.

Община Попово е на второ място по брой на населението в област Търговище с брой на населението 28 775 души (преброяване 2011г.). Според данните от 2011г. най-голямата етническа група е българската със 76,9 % , следвана от турската с 8 % и ромската 4,4 %. Община Попово е на четвърто място след община Търговище, община Омуртаг и община Антоново. Като по общини ромската етническа група се разпределя както следва :

Община Търговище – 3902

Община Омуртаг – 1690

Община Антоново – 1212

Община Попово- 959

По отношение на възрастовата структура ромското население в област Търговище се разпределя както следва:

- Най- голям е броят на ромите в най-малката възрастова група от 0 до 9 г.- 1410
- Най- малко са ромите над 60 годишна възраст -786 души.

За периода между преброяването на населението , проведено през 2011г. и данни на НСИ (към 31.12.2019 г.) населението във всички възрастови групи намалява.

Като цяло се наблюдава осезаемо намаляване на жителите в най-активна възраст (15г- 39 г.) ,както и тези след 60 години. Това разпределение показва миграция и ниска продължителност на живот. Тази тенденция важи и за община Попово.

По отношение на образованието най-многочислени са групите с основно и начално образование. За последните 10 години едва 16 човека от ромски произход в община Попово са завършили висше образование.

Ромското население в община Попово е съсредоточено главно в селата .Като села с най-голям брой ромско население се очертават Баба Тонка, Априлово, Ковачевец, Гагово, Кардам. В град Попово живеят 3.6 % от всички роми , населяващи община Попово.

III. ПРИОРИТЕТИ

1.ОБРАЗОВАНИЕ

През учебната 2021-2022 г. образователното дело в община Попово се осъществява от 11 общообразователни училища , 4 детски градини.На територията на общината функционира и едно държавно училище – ПГТЛП .Общинските училища са разпределени в образователни степени както следва:

- 9 основни училища – три в гр.Попово , едно в с.Водица, едно в с.Зараево, едно в с.Ломци, едно в с.Садина, едно в с.Светлен и едно в с.Славяново
- 1 профилирана гимназия – в гр.Попово
- 2 професионални гимназии – в гр.Попово

В тях се обучават 2058 ученици в 112 паралелки. В сравнение с учебната 2020-2021 г. намалението е 19 ученици и една паралелка от профилираната гимназия. В ПГТЛП учат 271 ученици в 13 паралелки. От общо 2329 ученици , 20 са в индивидуална форма на обучение.341 ученици се определят като роми или това е 14,64 %.През предходната учебна година броят на отпадналите ученици на територията на община Попово е 11, като 8 от тях са заминали в чужбина , 1 – по семейни причини и две деца не посещават училище , като 6 от тези ученици са се самоопределили като роми. Само за сравнение през учебната 2018-2019 година от училище са отпаднали 26 ученика във възрастовата група - 1 -8 клас. През 2020-2021 г. – три броя (двама в детска градина и един в първи клас). В община Попово функционират четири детски градини.Три от тях са в гр. Попово. Последната ДГ “ Зарайск“ се намира в с. Зараево, но има групи в околните села- Ковачевец, Водица, Ломци, Глогинка, Светлен, Славяново. В детските градини се обучават и възпитават общо 651 деца в 31 групи, като 6 от тях се определят от семействата като роми (0,92%).

Средищни основни училища в общината към 2020-2021 г. са девет на брой , като три от тях са и защитени. Средищни са и две детски градини. Броят на децата , подлежащи на обучение в първи клас , обучаващи се в подготвителна група в детска градина /училища през учебната 2020-2021 г. и броя на записаните първокласници през учебната 2020-2021г. са 202/202.

Работа с родители на ученици от уязвими групи , в това число роми през учебната 2020-2021 г. :

- брой участия на родители в училищни мероприятия – 74 бр.
- брой участия в родителски срещи- 117 бр.
- брой консултации с родители-102 бр.

Ученици от уязвими групи, в т.ч. роми , включени в извънкласни дейности за учебната 2020-2021г.:

- брой обхванати ученици в извънкласни дейности – 190 бр.

- брой ученици от уязвими групи, включени в дейности по проекти и национални програми -338 бр.

Иновативни модели и практики за работа в мултиетническа среда за учебната 2020-2021г.

- брой иновативни практики за работа в мултиетническа среда -16 бр.
- брой включени ученици -167 бр.

Данни за образователни медиатори през учебната 2020-2021г.

-ОУ „ Ант.Страшимиров „ с.Светлен – 1бр.

-ОУ „Отец Паисий „ с.Водица- 1 бр

-ОУ “ Хр.Ботев „ с.Ломци- 1 бр.

-ОУ “ Св.Климент Охридски“ гр.Попово- 1 бр.

В училищата и детските градини се работи активно с родителската общност. Провеждат се родителски срещи, включително и тематични по различни проблеми , касаещи съответната ученическа възраст. Обучават се родителите по проект „ Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“. Работи се по проект „ Активно приобщаване в системата на предучилищното и училищното образование“- допълнителна работа с деца за усвояване на български език в детските градини и основно ОУ „Св.Кл.Охридски „ гр.Попово.През учебната 2020-2021 година в ОУ „Хр.Ботев“ с.Ломци и ОУ „Ант.Страшимиров“с.Светлен са работили активно по проекти към ЦОИДУЕМ „Стъпка напред“. Работи се по проект по Приобщаващо образование на деца със СОП и ромчета. Работи се и по много проекти по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ към МОН.От всички деца и ученици , участващи по различни проекти 6 са децата от ромски произход в детските градини , а 220 са учениците. 32 родители са обхванати за работа по проект на ЦОИДУЕМ – участие на изнесено обучение в гр.Свищов , съвместни училищни инициативи.

Извънкласните дейности се организират в клубове на занимания по интереси, като те са:

- тенис на маса
- шах
- приложни изкуства
- „ Българознайко“
- български език
- „ Искам да знам“
- компютърен свят
- „Млад предприемач“
- „Млади възрожденци“
- приятели с компютъра
- читателски клуб и много други

Четирима директори от училища и детски градини са преминали обучение за работа в мултикултурна среда.

В община Попово има назначени 4 образователни медиатори по проект „Подкрепа за успех“. За 277 ученици са осигурени електронни устройства за дистанционно обучение , а 251 ученици не разполагат с такова.

Към момента най-общо могат да бъдат формулирани следните проблеми:

- Липса на образование или ниска грамотност на родителите и убеденост в необходимостта от придобиване на степен на образование и формулирането му като приоритет
- Миграционни процеси
- Неупражняване на достатъчно родителски грижи
- Незаинтересованост и липса на родителски контрол
- Нежелание за последващо обучение

2.3 ДРАВЕОПАЗВАНЕ

Болничната помощ в община Попово се предоставя от МБАЛ гр.Попово, която има над 100 годишна история и обслужва населението в общината . Разполага с 65 легла за прием на пациенти в шест отделения, както следва:

- Терапевтично отделение- 19 бр.
- Неврологично отделение – 16 бр.
- Хирургично отделение- 10 бр
- Детско отделение-9 бр
- ОАРИЛ- 6 бр.
- Ортопедично отделение-5 бр.

Броят на лекарите е 31 , както следва :

- Терапевтично отделение - 6
- Неврологично отделение- 3
- Детско отделение- 3
- Хирургично отделение- 7
- Ортопедично отделение -4
- ОАИЛ- 5
- Лекар „клинична лаборатория“- 1
- рентгенолог- 1

В болницата работят 39 медицински сестри. Извънболничната диагностична дейност се извършва чрез 3 бр. медико-диагностични лаборатории- „Биомед“, „Рамус“ и клинична лаборатория и рентгеново отделение в МБАЛ гр.Попово .

По справка от официалната страница на НЗОК община Попово разполага с 9 практики на ОПЛ , лекари специалисти - 17 практики, лекари по дентална медицина – 10 практики .

Медицинското обслужване на населението от общината се извършва в гр.Попово или гр.Търговище, което е проблем за живеещите в отдалечените населени места.

В общината функционира и един „Хоспис „ за палеативни грижи с капацитет 25 лица.

Рисковите фактори създават условия и повишават вероятността от възникване на заболявания. При лицата, принадлежащи към големите малцинствени общности в България се наблюдава по-силно влияние на първичните (масово и дълбоко обедняване, висока безработица, влошена структура на доходите и потреблението, неблагоприятна околна и жилищна среда, начин на живот, генетични заболявания, неинформираност) и вторичните рискови фактори (някои болестни състояния с хронично протичане, които от своя страна създават условия за усложнения или други заболявания). Специфична особеност при ромите е масовото хронифициране на заболяванията още в средна възраст. Сериозен проблем представлява здравната неосигуреност сред ромското население.

Необходимо е повишаване на равнището на знание и мотивация сред етническите малцинства , относно опазването, поддържането и укрепването на собственото здраве .

Това налага включване на медиатори между общността и здравните работници. Здравния медиатор е посредник , който улеснява достъпа на рисковите лица до здравни грижи и социални услуги. Неговата роля се състои в:

- предоставя здравна и социална информация
- организира и провежда здравни беседи
- подпомага дейността на общопрактикуващите лекари, социални работници и медицински сестри
- съдейства за изпълнението на профилактични програми- имунизации, скрининги на онкологични и значими социални заболявания(туберкулоза, хепатит и др)
- партнира на РЗИ при организирането на профилактични прегледи с мобилни кабинети
- консултира представители на рискови групи- социално слаби, хронично болни и хора с увреждания, многодетни семейства и др.

Здравния медиатор работи главно сред уязвими общности с различни рискови групи. Познава здравното и социално законодателство , както и специфичните проблеми на общността. Към 12.2021г. в община Попово има назначени двама здравни медиатори .

В община Попово се наблюдава повишаване на информираността на етническите групи по отношение на механизмите на здравното осигуряване , правата и задълженията на здравноосигурените лица , както и документите, свързани с явяване пред ТЕЛК и получаване на ЕР . Работи се в посока запознаване с начините на предпазване на най-разпространените инфекциозни заболявания .

Работи се по повишаване на културата и здравната хигиена на малцинствата, чрез организирана информационна кампания свързана с периодично провеждане на беседи за вредите от най-разпространените рискови фактори , като тютюнопушене, злоупотреба с алкохол, употреба на наркотици , безопасен интернет (насочен към децата в ученическа възраст) и беседи , свързани с личната хигиена, проведени в детските градини.

Съвместно с РЗИ са разпространени брошури и др. информационни материали , касаещи сексуалното поведение , здравословно хранене и наркотичните вещества . Особено внимание е отделено на материалите и беседите, свързани с превенцията на туберкулозата , която се явява голям проблем на ромската общност.

Издирени обхванати са 90 % от бременните жени (до 4-ти месец на бременността), на които е разяснено и редовно посещават прегледи консултации с гинеколог.

В контекста (Ковид 19 криза) се наблюдава влошаване на положението на маргинализираните групи от ромско население. Необходимо е да се предостави подкрепа и медицински грижи, за да се ограничи разпространението на вируса, като се има предвид, че икономическите с социални последици, свързани с Ковид – кризата, заплашват да засегнат най-сериозно и да задълбочат съществуващите неравенства във всички приоритетни области в приобщаването на ромското население.

Във връзка с епидемията от COVID-19 са раздадени 3 000 броя брошури , съдържащи информация за начини на разпространяване на заболяването, начини за предпазването и ползата от ваксините.Около 10% от ромската общност са ваксинирани.

Към момента като проблем в този приоритет се очертава :

- здравната неосигуреност , особено на голяма част от ромското население. В повечето случаи те прибегват до услугите на СМП.
- ранна бременност при малолетни и непълнолетни майки
- липса на информираност по темите , свързани с алкохолизъм, тютюнопушене, наркотици, трафик на деца и сексуално насилие

3.3АЕТОСТ

Една от най-уязвимите групи на пазара на труда е тази на ромите. В последните десетилетия, в следствие на икономически промени и не на последно място и под влиянието на икономическата криза заради COVID-19 те са в неизгодно положение на пазара на труда. Образователното равнище на безработните от общината се влошава. Най-висок е относителния дял на хората с основно и по-ниско образование, което ги поставя в неблагоприятно положение на трудовия пазар.

Равнището на безработица към 31.12.2021 г. на територията, обслужвана от ДБТ Попово, е **10,6 %**. За община Попово към 31.12.2021 г. – **8,9 %**. Безработните с основно и по ниско образование в община Попово към 31.12.2021г. са 451, 44% от всички регистрирани.

Дирекция „Бюро по труда” /ДБТ/ - Попово като поделение на Агенцията по заетостта /АЗ/ и основен посредник на пазара на труда в община Попово реализира активна политика, приоритетно насочена за подпомагане на социално- икономическата интеграция на групите в неравностойно положение на пазара на труда.

Групата на безработните лица от уязвимите групи, вкл. и на тези самоопределили се като роми е една от най-големите . Основните причини за високия процент на безработица сред тях, са ниското образователно и квалификационно ниво или липсващи такива, което ги прави по - малко конкурентноспособни на трудовия пазар.

ДБТ Попово реализира редица мерки със средства от държавния бюджет за активна политика на пазара на труда и схемите по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” за подобряване на конкурентноспособността и възможността за включване на пазара на труда на тази група безработни лица.

За решаване на проблемите, свързани с включване в заетост ДБТ Попово насочва усилията си към реализирането на мерки за подобряване качеството на работната сила, по-пълна информираност относно възможностите за устройване на работа, подобряване на сътрудничеството с неправителствените организации, с цел активното им съдействие за мотивация на безработните лица. Основните направления в които се осъществява дейността, са повишаване на конкурентността на хората от уязвимите групи на пазара на труда, повишаване на пригодността за заетост и квалификация на безработните, осигуряване на заетост и др. Организиран се срещи с местни работодатели, участващи във формирането на пазара на труда, чрез обща трудова борса. Така се осъществява пряк контакт между търсещите работа и местните работодатели, включително и Община Попово , както и Звената към нея. Организиран се информационни кампании, свързани с мотивирането и участието в обявени процедури в действащи международни спогодби, по обявени свободни работни места от работодатели, заявили ги в европейската трудова борса. Така голям процент от ромите на територията на община Попово се устройва и устройват на пазара на труда.

Безработните лица от гореспоменатата група търсещи работа лица, вкл. и самоопределилите се като роми имат равен достъп до всички програми, проекти и мерки за заетост и обучение, финансирани от държавния бюджет, Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” и други финансови източници.

Постигнатото до момента показва, че се полагат усилия за повишаване пригодността за заетост и обучение на безработните лица, като се търсят и нови форми и методи за постигане на по-добри резултати. За целта се използват всички инструменти с които разполагаме като основен посредник на пазара на труда.

Успешната интеграция на пазара на труда и повишаване на пригодността за заетост на групите в неравностойно положение на пазара на труда е един от основните приоритети на активната политика по заетостта. Чрез прилагането на комплекс от мерки за подпомагане на бързи и качествени преходи от неактивност и безработица към заетост или от образование към

заетост се цели успешната интеграция на тези лица, както на пазара на труда, така и в социално-икономическия живот на страната.

Превантивният ефект срещу социалното изключване и маргинализацията заемат особено важно място в политиката по заетостта. Икономически неактивните лица, вкл. ромите са потенциална работната сила на пазара на труда. Тяхното интегриране на пазара на труда и активно включване в заетост ще продължи с прилагането на подходящи целенасочени действия.

Безработните младежи до 29 години са една от приоритетните целеви групи на активната политика на пазара на труда. Своевременна подкрепа на младите хора ще се предоставя чрез изпълнението на новата Препоръка на Съвета на ЕС „Мост към работни места – укрепване на Гаранцията за младежта“.

Целенасочените мерки за насърчаване на активното поведение на младежите, повишаването на пригодността им за заетост, подпомагането на тяхната инициативност и предприемчивост, повишаването на мотивацията им за труд и успешната им интеграция в заетост, противодействието на дискриминацията на пазара на труда са важен елемент за постигане на целите на приоритета.

Насочва се вниманието към младежите, които по-трудно намират работа, поради по-ниската конкурентоспособност на пазара на труда, като безработни до 29 години; младежи, които са без работа, необхванати от системите на заетост, образование и обучение (NEETs); младежи, рано отпаднали от системата на образованието.

Пандемията от COVID-19 показва, че е необходимо да се развие капацитета на институциите на пазара на труда с цел постигане на по-добро управление на мерките в извънредни ситуации, като се активират програмите за заетост.

Дирекция „Бюро по труда“ Попово е водеща отговорна институция за изпълнение на целите на плана в приоритет „Заетост“.

Прилагането на интегриран подход на мерките и дейности в секторите „образование“ и „заетост“, насочени към повишаване нивото на умения на работна сила, компетентността и квалификацията на нискоквалифицираните работници, ще допринесат за намаляване на равнището на бедност за работещите и техните семейства от община Попово.

4.ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ И ИНФРАСТРУКТУРА

Необходимо е подобряване на жилищните условия в селата и кварталите с компактно ромско население, целящо осигуряването на съвременна жизнена среда. В община Попово няма данни за незаконни постройки в квартали или населени места с концентрация на ромско население. В град Попово ромите живеят в квартали, които са в градската регулация, със изградена водопроводна, канализационна мрежа и електрическа мрежа. Селските райони в страната по принцип са със слабо изградена канализационна система или без такава и това определя по-лошите жилищни условия на мнозинството от хората, които живеят там. Това важи и за ромският етнос на територията на община Попово.

Спецификата на етническите особености на ромите предполага обитаването от няколко поколения на една жилищна единица , което определя използването на 10-11 кв. метра жилищна площ от един човек , което е сравнително малко в сравнение с останалите етноси.

Община Попово има изготвена кадастрална карта и план за интегрирано развитие за периода 2021-2027г. Благоустрояването на община Попово продължава , като има изградени детски площадки във всички квартали и детски градини в града . Започна изграждането и на детски площадки в общината – в с.Славяново, с.Глогинка, с.Козица и с.Дриново.

В дейността по подобряване на жизнената среда в мероприятия свързани с организиране на зелени групи, включващи представители на ромската общност в различните населени места можем да посочим , че се работи по Регионални програми за наемане на лица с цел обучение и стажуване , като приблизително 50% от наетите срочно 30 лица са от ромски произход или друга малцинствена група. В общинското предприятие „Озеленяване и благоустройство „ се наемат средногодишно 40 лица , от които 90 % са от ромски произход или са лица , живеещи в сходни условия.

Община Попово разполага с 459 общински жилища на територията на 4 населени места- гр.Попово, с.Гагово, с.Славяново и с.Садина. Проблемът е недостатъчният брой на общинския жилищен фонд и липсата на средства за строителството на нови. Голяма част от наличните общински жилища са амортизирани и предстоят да бъдат извадени от списъка на общинския жилищен фонд. За 2020 г. са подадени 43 молби от граждани , желаещи да бъдат настанени , от които 21 отговарят на условията за настаняване.

През 2021 г. са подадени 61 заявления от граждани , като към момента са одобрени и картотекирани 29 лица. През 2021 г. в общински жилища са настанени 10 лица/ семейства.

Като сериозен проблем се очертава:

- обитаването на една жилищна постройка от много семейства
- ниска култура на хигиенност и струпване на отпадъци около обитаваното жилищно пространство
- неугледен вид или липса на обитаван жилищен фонд

5.ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

Независимо от наличието на тази правна рамка , дискриминационните прояви и антиромските нагласи продължават да създават бариери пред ромската общност, въпреки доказателствата за намаляване на усещането за дискриминация сред ромите .Социалната изолация засилва предразсъдъците срещу ромите , което прави тяхната маргинализация социално приемлива и засилва антиромските нагласи. Ромите продължават да се сблъскват с дълбоко вкоренени негативни обществени нагласи и предразсъдъци.

Ромските жени навсякъде в ЕС все още са изправени пред неравенства в много отношения , които крайната бедност, изключването и дискриминацията , засилват още повече. Ромските деца и жени се сблъскват с различни форми на

дискриминация , включително и множествена дискриминация, трафик на хора , бракове на непълнолетни и принудителни бракове.

В община Попово не се допуска двоен стандарт в прилагането на действащото българско законодателство по отношение на ромите и всички уязвими групи . Стремежът е за утвърждаване на толерантни междуетнически отношения чрез всички възможни форми на дейност. Основна роля в изпълнението по този приоритет има МКБПОМН, която разполага с 6 броя обществени възпитатели. Работата се осъществява съвместно с ДПС и полицията .През последната година са проведени 39 възпитателни дела , като повече от 50 % са свързани с ромския етнос. Ежеседмично се провеждат консултации с психолог, свързани главно с проблемното поведение на учащите .Осъществяват се срещи с тематика „Сексуално възпитание и превенция на ранните бракове при ромите“ .През последните две години не са провеждани обучения по обясними причини (пандемията от COVID-19).Осигуряват се дрехи и обувки на деца в риск .Търсят се начини родителите да бъдат устроени с цел гарантирането на постоянни доходи за семействата и извеждането им от риска, в който са попаднали. Като един от най-съществените проблеми по опазване на обществения ред може да се посочи нарушението на тишината , предимно през летния сезон и провеждане на ромски сватби на открито, което е свързано с нравите и обичаите на самата общност.

Правят се домашни посещения на семейства с деца, които са отпаднали от учебния процес, както и за деца в риск.

Към момента като проблеми в този приоритет се очертават:

- бедност, лоши жилищни условия, неграмотност, което води до кражби и девиантно поведение.
- превенция на ранното забременяване и ранните бракове и други патриархални навици.
- работа в посока преодоляване на негативните стереотипи

6.КУЛТУРА И МЕДИИ

Културата на ромите представлява начина им на живот - поведенията им, вярванията им, ценностната им система и символите, които те приемат и практикуват без дори да мислят за тях, но които са предавани чрез комуникиране и имитиране от едно поколение на следващото.

Като всяка култура ромската култура е духовна и материална.

Духовната ромската култура е свързана с начина на живот на ромите (уседналост - пътуване); религиозни вярвания (християнство - ислям и др.); майчин език (ромски - не-ромски). Ромската духовна култура все още има предимно устен и активен характер. Тя се показва и предава на поколенията предимно чрез ромския празничен календар и чрез специфичните им обичаи и ритуали.

Ромската материална култура в днешни дни все още се изразява в опазване и развитие на типичните за миналото ромски занаяти - ковачи, дърводелци, джамбази, дресьори на животни. Една от причините за продължаващото обедняване на ромското население през последния век е упадъкът в тези традиционни форми на поминък, уменията за които преди са били

предавани в ромските семейства от поколение на поколение. За щастие, в някои семейства все още се пазят тези традиционни умения за създаване на предмети, които вече се възприемат като приложно изкуство.

Най-силната ромска традиция е опазването на ромските ценности. Ромите считат опазването на традициите си, вярванията и ценностите си като много важна задача.

Необходимо е проучване , съхраняване и популяризиране на традиционната култура на ромите и подобряване на публичния образ на малцинствата сред общността.

В тази връзка в културния календар на община Попово са включени културни събития и дейности, свързани с ромската култура и празници. Осигуряват се възможности и подкрепа за участие във фестивали на етносите . Ежегодно се отбелязват ромските празници „Василица“, „ Великден – Патраги“ , „Гергьовден- Ергелезе“, 8-ми април – международен ден на ромите”. Подпомага се дейността на читалищата в населените места с преобладаващо ромско население. На територията на община Попово функционират 32 народни читалища .Към почти всяко читалище има действаща библиотека. Ромите участват активно в читалищния живот. Ромските деца се обучават във всички училища на територията на общината и тъй като културния календар се изпълнява с активното участие на учениците , то ромите са свързани с културния живот. Активно участват в конкурсите за есе , рисунка и рецитал , посветени на живота и делото на Васил Левски. Включват се в общинските прегледи на училищното и читалищното творчество, в Националния поход „По стъпките на Таню Войвода“ и прегледа на маршовата и строева песен , в спортния празник „Спорт и танци-здраве и дълголетие“ , в турнир по морски шах, Фестивал “Да подарим мечта“ и др.

Наблюдава се редовно отразяване от страна на местните медии на всички събития и дейности , касаещи ромските празници, обичаи и традиции .По този начин се стимулира ромската общност за активно участие в обществения и културен живот. Стремехът е към устойчивост в резултатите в културната интеграция на ромите и маргинализираните групи.

Проблемите, очертаващи се към този момент:

- постигане на устойчивост в резултатите на културната интеграция
- ниска мотивация и създаване на условия за изяви от страна на ромския етнос.

IV.ВИЗИЯ

Визията очертава стратегическите очаквания за перспективно развитие на основните процеси , свързани с интеграция на етническите общности (в частност ромите) в община Попово. Тя фокусира вниманието върху създаване на условия за пълноценна реализация , чрез грижа и подкрепа на ромската общност. Стремехът е да се реализира процес на социално включване на българските граждани от ромски произход и др. граждани в уязвимо социално положение , живеещи в сходна на ромите ситуация , насочен към преодоляване на съществуващите за тях негативни социално – икономически характеристики.

V.СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

Създаване на условия за пълноправно интегриране на ромите и българските граждани в уязвими положение от други етнически групи в обществения и икономически живот , чрез осигуряване на равни възможности и реален достъп до права , блага , стоки и услуги , участие във всички обществени сфери и подобряване на качеството на живот , при спазване на принципите на равнопоставеност и недискриминация.

VI.ПРИНЦИПИ И ПОДХОДИ

За постигане на напредък в реализацията на посочените дейности и мерки се залага на следните водещи принципи и подходи:

- Превантивност на мерките- предприемане на действия за отстраняване и намаляване на причините за риск от неравнопоставеност и социално изключване
- Партньорство- поставяне на общи цели , приемане на съгласувани подходи за работа , споделяне на информация и опит между всички заинтересовани страни.
- Недопускане на дискриминация-пълноценно и активно участие на всички в обществения живот
- Включване на лица от маргинализираните групи в дейностите по промяна на условията и начина на живот с постепенно нарастване на тяхната ангажираност до пълното обхващане на всички жители от съответното населено място
- Насърчаване на позитивни действия за преодоляване на различни форми на неравнопоставеност във всички обществени сектори и утвърждаване на положителни нагласи към ромската общност
- Насърчаване на позитивни действия за преодоляване на традиционни практики в ромската общност, които нарушават правата на жените и децата
- Насърчаване на участието и партньорството на всички заинтересовани страни

Водещи в изпълнението на плана са също така и 10-те общи основни принципа за включване на ромите, приети от Съвета на ЕС на 08.06.2009г. :

- Конструктивни, прагматични и недискриминационни политики
- Изрична ясно определена , но не изключителна насоченост
- Межкултурен подход
- Приобщаване към мнозинството
- Осъзнаване за равенство между половете
- Трансфер на основаните на факти политики
- Използване на инструменти на ЕС
- Участие на регионалните и местни власти
- Участие на гражданското общество

- Активно участие на ромите

VII.МЕХАНИЗМИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ И МОНИТОРИНГ НА ИНТЕГРАЦИОННАТА ПОЛИТИКА

Изпълнението на Плана е съвместна задача на органите на местната власт: Община, Дирекция “СП“, Дирекция „БТ“, РУ на МВР , МБАЛ , училищата и детските градини на територията на общината . При изпълнението на Плана ще се съблюдава принципа на партньорство с представители на местната общност. Финансирането на Плана ще се осъществява със средства от Общинския бюджет, държавния бюджет и средства от Европейски фондове и програми.

Оценката на изпълнението на Плана за действие се осъществява чрез мониторинг и прилагане на различни форми и методи на оценка. Целта на мониторинга е чрез систематично събиране и анализиране на информация да се следи за изпълнението на измерими резултати по дейностите по изпълнението на мерките по Плана, както и активно да включи заинтересованите страни в осъществяване на оценката по изпълнението.

Напредъкът по изпълнението на заложените дейности ,по приоритетите на Плана се отчита в административен мониторингов доклад. Докладът се приема от ОбС . Обективността изисква включването на целевите групи в отчитането на изпълнението на Плана.

VIII.ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Задълбочаващата се икономическа криза , обрича голяма част от населението , в това число ромското, на бедност и миграция.Това означава , както липса на средства за задоволяване на основните жизнени потребности , така и липса на условия и предпоставки за водене на достоен и пълноценен живот без възможност за избор и води до промяна в начина на мислене и поведение , носи затруднения в индивидуалната адаптация , усещане за маргинализация , поставяне под съмнение на съществуващата ценностна система. Особено когато съществуват предпоставки за това , като липса на знания, увереност, мотивация и самочувствие . Като участници не само във формирането и реализация на политиките за интеграция на ромите, но и във всички други политики, ромите допринасят за развитието на обществото. Включването им във всеки етап от създаването , изпълнението , наблюдението и оценката на политиките на всички нива , обогатява процеса , от гледна точка на интересите на общността.

Планът за действие е отворен документ и подлежи на допълнение и актуализиране , съобразно динамиката на потребностите за развитие и предизвикателствата на социално-икономическата ситуация.Планът е изготвен от общински оперативен екип ,определен със Заповед № 3-22-90/11.02.2022г. на Кмета на Община Попово .

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА ПОПОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2023 Г.

Приоритетни области, цели и мерки за действие за периода 2021-2023

ПРИОРИТЕТ „ОБРАЗОВАНИЕ“

Оперативна цел: Създаване на условия за осъществяване на качествено и приобщаващо образование, както и за образователна интеграция и интеркултурно образование за деца и ученици, в т.ч. за уязвими групи, включително роми.

Цел 1. Повишаване на обхвата на децата и учениците в предучилищното и училищното образование и намаляване на дела на отпадналите и преждевременно напусналите училище							
Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
1.1. Повишаване на обхвата на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст по механизма за обхват.	Текущ	2021 - 2023 г.	Директори на училища и ДГ, Община Попово, Дирекция „Социално подпомагане“, отдел „Закрила на детето“		Брой деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, обхванати трайно в образователната система	Всички подлежащи са обхванати	Обхванати

1.2.	Осигуряване на приобщаваща среда за деца, които не владеят добре български език, в предучилищна възраст чрез осъществяването на допълнителни модули по български език, в т.ч. и разработване и прилагане на методики за овладяване на български език.	Текущ	2021 – 2023 г.	Директори на училища и ДГ, Педагози ИА ОП НОИР	Средства по ОП; НОИР; Средства по национални програми; Проекти на ЦОИДУЕМ.	Брой деца от уязвими групи, които не владеят добре български език, включени в модули за допълнително обучение		
1.3.	Осигуряване на допълнително обучение по учебни предмети с акцент върху изучаването на български език за ученици, за които българският език не е майчин и които не владеят добре български език, в т.ч. разработване и прилагане на методики за преодоляване на обучителните затруднения, вкл. и за преодоляване на последиците от Covid кризата.	Текущ	2021 - 2023 г.	Директори на училища и ДГ, Педагози ИА ОП НОИР ЦОИДУЕМ ИА ОП НОИР	Средства по национални програми; Проекти на ЦОИДУЕМ; Средства по ОП НОИР.	Брой ученици от уязвими групи, включени в допълнително обучение		
1.4.	Повишаване квалификацията на педагогическите специалисти за прилагане на диференциран подход при обучението на учениците, които имат пропуски или срещат	Текущ	2021 - 2023 г.	МОН РУО ЦОИДУЕМ	Средства по ОП НОИР	Брой педагогически специалисти, преминали обучение за прилагане на Инструментарий за ранно	Неприложимо	

	затруднения при овладяването на учебното съдържание чрез използване на Инструментариум за ранно идентифициране на ученици в риск от преждевременно напускане на образователната система и за диференциран подход при определяне на потребностите им от предоставяне на индивидуална подкрепа.					идентифициране на ученици в риск от преждевременно напускане на образователната система		
1.5.	Реализиране на интегрирани дейности за образователна интеграция на деца и ученици от етническите общности в уязвимо положение чрез осигуряване на ефективен процес на обхват, включване и реинтеграция в образователната система.	Текущ	2021 – 2023	Директори на училища и ДГ ЦОИДУЕМ	Проекти на ЦОИДУЕМ	Брой ученици от етническите общности в социално уязвимо положение, подкрепени за продължаване на образованието им в гимназиален етап; 7. Брой ученици от гимназиална степен, включени в дейности за информиране, мотивиране и подготовка за продължаване на образованието си		Брой ученици от етническите общности с подобрени образователни резултати – 25; Брой деца и ученици, реинтегрирани в образователната система; Брой ученици от етническите общности в социално уязвимо положение, подкрепени за продължаване на образованието им

						във висши училища; 8. Брой ученици в гимназиален етап на обучение, кандидатствали във ВУ; 9. Брой ученици, кандидатствали и приети във ВУ-350		в гимназиален етап – 12. 7. Брой ученици от гимназиална степен, включени в дейности за информиране, мотивиране и подготовка за продължаване на образованието си във висши училища – 100. 8. Брой ученици в гимназиален етап на обучение, кандидатствали във ВУ – 60; 9. Брой ученици, кандидатствали и приети във ВУ – 40.
1.6.	Реализиране на добри практики, свързани с повишаване качеството на образователния процес за деца и ученици от уязвими групи, включително роми, в това число за работа с родители, включително за преодоляване на Covid кризата.	Текущ	2021-2023 г.	Директори на училища ЦОИДУЕМ	Проекти на ЦОИДУЕМ;	Брой реализирани мерки, инициативи, добри практики	2 мерки, инициативи, добри практики	2 мерки, инициативи, добри практики

1.7.	Осигуряване на целеви средства за осъществяване на допълнителна работа за деца и ученици от уязвими групи, включително роми, в това число и за назначаване на образователни медиатори и социални работници.	Текущ	2021-2023 г.	Ръководствата на училищата	Финансиране със средства от държавния бюджет по НП „Подпомагане на общини за реализиране на дейности за образователна десегрегация“ Средства от бюджета на МОН Средства от ОП НОИР	Брой на децата и учениците, от уязвимите групи, посещавали сегрегирани образователни институции и вече обучаващи се в приемни образователни институции с етнически смесена сред Размер на предоставените средства на образователни институции, за които е осигурено финансиране.		
1.8.	Провеждане на обучения за образователни медиатори и/или социални работници.	Текущ	2021-2023	МОН ЦОИДУЕМ		Брой обучени образователни медиатори и/или социални работници	2	4
1.9.	Осъществяване на психологическа и социална подкрепа на деца и ученици от уязвими групи, включително роми чрез назначаване на образователни медиатори и социални работници.	Текущ	2021-2023	МОН ЦОИДУЕМ	От бюджета на МОН Средства по ОП НОИР	Брой назначени образователни медиатори и/или социални работници в системата на предучилищното и училищното образование	2 назначени образователни медиатори и/или социални работници	4 назначени образователни медиатори и/или социални работници

Цел 2. Повишаване компетентностите на педагогическите специалисти и на непедагогическия персонал за работа в мултикултурна среда и за преодоляване на стереотипи и дискриминационни нагласи

	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
2.1.	Преодоляване на дискриминационните нагласи чрез провеждане на различни инициативи (екскурзии, отбелязване на дати от празничния календар, информационни кампании и други дейности).	Текущ	2021 - 2023 г.	Ръководствата на училищата, ЦОИДУЕМ	Проекти на ЦОИДУЕМ	Брой проведени инициативи	Поради пандемията няма текуща стойност	9 проведени инициативи
2.2.	Реализиране на форми на взаимодействие между децата и учениците от различен етнически произход за утвърждаването на межкултурните ценности и многообразието в образователната среда с цел изграждане и възпитаване у подрастващите на социокултурен модел на поведение, основан на поведенчески модели за хуманизъм и толерантност.	Текущ	2021 - 2023 г.	Ръководствата на училищата ЦОИДУЕМ	Проекти на ЦОИДУЕМ	Брой въведени програми за образователна дейност в детските градини и в училищата, съобразени с културите на различните етнически общности-2;	Брой въведени програми за образователна дейност в детските градини и в училищата, съобразени с културите на различните етнически общности – 2;	Брой разработени и въведени програми за образователна дейност в детските градини и в училищата, съобразени с културите на различните етнически общности – 2;

Цел 3. Изготвяне и прилагане на образователни инструментариуми за преодоляване на обучителните затруднения и методики за усвояване на български език от деца и ученици, чийто майчин език е различен от българския

Мерки		Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
3.1.	Въвеждане на изработени специализирани методики за обучение по български език за деца с друг майчин език, които не владеят добре български език за всички възрастови групи (3-6 г.) и за разновъзрастови групи.	Текущ	2021-2023	МОН Ръководствата на училищата.	ОП НОИР	Изработени методики	Неприложимо	Неприложимо
3.2.	Въвеждане в училищата и ДГ на изработения от МОН инструментариум за ранно идентифициране на ученици в риск от преждевременно напускане на образователната система и за диференциран подход при определяне на	Текущ	2021 - 2023	МОН Ръководствата на училищата в Общината.	Средства по ОП НОИР	Изработен инструментариум	1 бр.	Неприложимо

	потребностите им от предоставяне на индивидуална подкрепа.							
Цел 4. Насърчаване на образователните институции за формиране на подкрепяща образователна среда, междуучилищни дейности, създаване на партньорство с местните общности и гражданския сектор, допълнителна работа с учениците и с родителите, насърчаване участието на родителите в образователния процес в мултикултурна среда								
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
4.1.	Подпомагане на общините за реализиране на дейности за образователна десегрегация и превенция за недопускане на вторична сегрегация.	Предстои	2021 - 2023 г..	МОН, ЦОИДУЕМ, ИА ОП НОИР		.		
Цел 5. Провеждане на информационни кампании за лица от уязвими групи, включително за завършване на средно, професионално, колежанско и висше образование, особено за профили, специалности и професии, които дават перспектива за реализиране на пазара на труда								
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
5.1.	Провеждане на информационни кампании и на дейности за ограмотяване и обучение на неграмотни и слабограмотни лица от уязвими групи, които нямат завършен начален	Текущ	2021 - 2023 г.	РУО ОБЩИНА ИА ОП НОИР	Средства по ОП НОИР	Брой лица над 16-годишна възраст участници в информационни кампании за ограмотяване и обучение	Неприложимо	В процес на договаряне

	етап или завършен клас от прогимназиалния етап.							
Цел 6. Системно взаимодействие с родителите за осъзнаване и осъществяване на техните отговорности за възпитанието, развитието, образованието и отглеждането на децата, както и за сътрудничество с детската градина/училището. Съвместна работа с образователни медиатори и други специалисти с отношение и влияние върху образователните постижения на децата и учениците								
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
6.1.	Осъществяване на дейности за повишаване на осведомеността на родителите от уязвими групи относно ползите от образованието.	Текущ	2021-2023	МОН РУО Община Учебни институции	Средства от държавния бюджет	Брой информационни кампании за ролята на образованието на децата и учениците сред родителите и общността	2 информационни кампании	2 информационни кампании
6.2.	Осъществяване на дейности за приобщаване на родители от уязвими групи към училищния живот и мотивирането им за образованието на техните деца.	Текущ	2021-2023	РУО Община Учебни институции	Средства от държавния бюджет и бюджета на училищата	Брой дейности за приобщаване на родители към училищния живот и мотивирането им за образованието на техните деца	2 дейности за приобщаване на родители към училищния живот	2 дейности за приобщаване на родители към училищния живот
Цел 7. Прилагане на политики за толерантност и уважение към културните различия и ефективно межкултурно взаимодействие, за преодоляване на негативни обществени нагласи, основани на етнически произход и културна идентичност								
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.

7.1.	Обучения на обучители – преподаватели от педагогическите факултети, педагогически специалисти от системата на предучилищното и училищното образование, младежки работници и образователни медиатори – роми, за придобиване на компетентности за справяне с дискриминационни прояви, с тормоза, насилието и социалното изключване по проект „Социално и образователно включване“.	Текущ	2021 - 2023 г.	ЦОИДУЕМ	ЦОИДУЕМ и СУ „Св. Кл. Охридски“	- Обучени ромски образователни медиатори, които да станат обучители на ромски образователни медиатори.-4		
------	--	-------	----------------	---------	---------------------------------	--	--	--

Цел 8. Подкрепа на образователни практики, иновативни идеи и дейности, насочени към трайно приобщаване и образователна интеграция, включително за повишаване на дигиталните умения

Мерки		Статус	Срок	Отговор на институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
8.1.	Обучение на ученици, вкл. от уязвими групи, за придобиване на умения за обучение от разстояние в електронна среда.	Текущ	2021-2023	Училища	ОП НОИР	Брой ученици, които изпитват затруднения при преминаване към обучение от разстояние в електронна среда, в това число на учениците от първи клас,	Неприложимо	1441 ученици

						които трябва да осъществят прехода от предучилищно към училищно образование в електронна среда.		
8.2.	Обучение на педагогически специалисти за усъвършенстване на уменията им за преподаване/провеждане на занимания от разстояние в електронна среда.	Текущ	2021-2023	МОН	ОП НОИР	Брой педагогически специалисти, които ще участват в обучения за подобряване на уменията им за работа с електронни образователни платформи и усъвършенстване на уменията им за преподаване от разстояние в електронна среда.	Неприложимо	
8.3.	Обучение на образователни медиатори и родители за придобиване на умения за работа в електронна среда (в т.ч. образователни платформи, търсене на електронно съдържание и др.).	Текущ	2021-2023	МОН	ОП НОИР	Брой родители и образователни медиатори, които ще участват в обучения за придобиване на умения за работа в електронна среда	Неприложимо	

8.4.	Осъществяване на допълнително синхронно обучение от разстояние в електронна среда за ученици от I-ви до XII-ти, в това число от уязвими групи.	Текущ	2021-2023	Училища	ОП НОИР	Брой ученици от I-ви до XII-ти клас за периода, в който те не посещават дневна присъствена форма на обучение или не се обучават във форма на синхронно обучение от разстояние в електронна среда за повече от 10 учебни дни по уважителни причини (включително поставени под карантина и тези, които поради липса на технически условия са се обучавали несинхронно).	Неприложимо	1441 ученици
------	--	-------	-----------	---------	---------	---	-------------	--------------

Цел 9. Разширяване на възможностите за учене през целия живот, включително чрез неформално и информално образование; включване във форми за образование и обучение на лица, които не са завършили средно образование; популяризиране на ученето сред всички слоеве на населението за участие във форми на учене през целия живот

Мерки	Статус	Срок	Отговор на институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
-------	--------	------	-----------------------	---	------------	-----------------	---

9.1.	Ограмотяване на възрастни	Предстоящ	2021-2023	МОН Училища	ОП НОИР	В процес на договаряне	Неприложимо	Неприложимо
------	---------------------------	-----------	-----------	----------------	---------	------------------------	-------------	-------------

ПРИОРИТЕТ „ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ“

Оперативна цел: Равнопоставеност на достъпа до качествено обществено здравеопазване и подобряване на здравословното състояние на населението в обособените уязвими общности, с концентрация на бедност

Цел 1: Подобряване на майчиното и детското здравеопазване в обособените уязвими общности, с концентрация на бедност								
	Мерки	Статус на мярката	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
1.1	Активно издирване на бременни жени и насочването им с оглед обхващането им до 4 месец на бременността с наблюдение от ОПЛ-АГ и повишаване на сътрудничеството между институциите в тази област	текущ	2023	здравни медиатори, община , ОПЛ, АГ специалисти		% обхванати бременни		
1.2	Повишаване на обхвата на деца без лични лекари открити от здравните медиатори.	текущ	2023	Община, Здравни медиатори		Брой регистрирани деца, без лични лекари		
1.3.	Провеждане на разяснителни кампании за необходимостта от ваксиниране на населението със задължителните имунизации по	текущ		РЗИ Здравни медиатори Община		Брой проведени кампании за разясняване на необходимостта от ваксиниране на населението със задължителните имунизации по		

	Националния имунизационен календар и за ползите от препоръчителните имунизации					Националния имунизационен календар и за ползите от препоръчителните имунизации.		
Цел 2: Подобряване на достъпа до качествено обществено здравеопазване на лица, намиращи се в ситуация на бедност и социална уязвимост								
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
2.1.	Дейности по превенция и контрол на ХИВ и сексуално предавани инфекции в КАБКИС чрез консултиране	текущ	2023	РЗИ, здравни медиатори ,Община		Брой лица достигнати с услуги за превенция на ХИВ		
2.2.	Дейности по подобряване контрола на туберкулозата сред ромска общност чрез провеждане на скрининг за риска, придружаване и изследване за туберкулоза; подкрепа в процеса на лечение на болните от туберкулоза.	текущ	2023	РЗИ,здравни медиатори, Община		Брой лица обхванати със скрининг за риска от туберкулоза		
2.3	Провеждане на прегледи за социално значими заболявания с мобилни кабинети - флуорографи, ехографи и клинични лаборатории.	текущ	2023	РЗИ , Община, здравни медиатори	Държавен бюджет , проектно финансиране	Брой проведени прегледи за социално значими заболявания с мобилни кабинети - флуорографи, ехографи и клинични лаборатории		
Цел 3: Намаляване на стигмата и дискриминацията на хора от уязвими групи								

	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023г.
3.1	Повишаване на информираността на етническите групи по отношение на механизмите на здравното осигуряване , правата и задълженията на здравноосигурените лица	текущ	2023	ОПЛ, Община РЗИ, здравни медиатори		Намаляване броя на здравноосигурените лица		
3.2	Обучение на здравни медиатори за придобиване на необходимите знания и умения	текущ	2023	МЗ, РЗИ Общини, НМЗМ		Брой обучени здравни медиатори		
3.3	Запознаване с начините за предпазване с най-разпространените инфекциозни заболявания	текущ	2023					
3.3.1	Повишаване на хигиената и здравната култура сред малцинствата чрез организиране на мероприятия в училищата и населените места с преобладаващо малцинствено население	текущ	2023	ОПЛ, Община, здравни медиатори		Брой проведени мероприятия		
3.3.2	Периодично провеждане на беседи от здравни специалисти за вредите от най-разпространените рискови фактори като	текущ	2023	ОПЛ, РЗИ, Община, здравни медиатори		Брой проведени беседи		

	Мерки	Статус	Срок	Отговор на институция	Източник на финансиране преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност За 2020 г.	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
2.1.	Насърчаване на заетостта чрез предприемачество	Частично се изпълнява	2023	A3	ДБ и ПРЧР 2021-2027 г.	Брой лица, възползвали се от възможностите за започване на самостоятелна стопанска дейност съгласно ЗНЗ и операции по ПРЧР 2021-2027 г.	-	Ще бъде подадена след одобрението на ПРЧР 2021-2027
2.2.	Мотивирани и/или включени в обучение за стартиране и управление на собствен бизнес	Частично се изпълнява	2023	A3	ДБ и ПРЧР 2021-2027 г.	Брой лица мотивирани и/или включени в обучения за стартиране и управление на собствен бизнес, финансирани със средства от държавния бюджет (вкл. чл. 48 и чл. 49, ал. 3 от ЗНЗ) и от ПРЧР 2021-2027 г.	-	Ще бъде подадена след одобрението на ПРЧР 2021-2027
Цел 3: Насърчаване на социалния и гражданския диалог в подкрепа на трудовата реализация на ромите								
	Мерки	Статус	Срок	Отговор на институция	Източник на финансиране преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност За 2020 г.	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
3.1	Подкрепа за провеждане на инициативи и кампании с ромски организации на местно и национално ниво	Изпълнява се	2023	A3	ДБ и ПРЧР 2021-2027 г.	Брой срещи на представители на ДБТ с ромски лидери и организации по места	-	Ще бъде подадена след одобрението на ПРЧР 2021-2027
3.2.	Провеждане на кампании с ромски организации с цел запознаване с проектите и програмите на Агенцията		2023	АХУ	ДБ	Брой проведени кампании с ромски организации от АХУ		

	за хора с увреждания, вкл. Самостоятелна стопанска дейност, Рехабилитация и интеграция и Национална програма за заетост на хората с увреждания по чл. 44, ал. 1 от ЗХУ (НПЗХУ)							
--	--	--	--	--	--	--	--	--

Цел4: Осигуряване на заетост чрез стимулиране на работодателите да наемат на работа лица от ромски произход, вкл. чрез субсидирана заетост

	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност За 2020г.	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
4.1.	Насърчаване на заетостта на безработни самоопределили се като роми, чрез включване в програми и мерки по реда на ЗНЗ, в рамките на НПДЗ и ПРЧР 2021-2027	Частично се изпълнява	2023	АЗ	ДБ и ПРЧР 2021-2027 г.	Брой лица с осигурена субсидирана заетост	-	Ще бъде подадена след одобрението на ПРЧР 2021-2027
4.2.	Осигуряване на заетост на първичния пазара на труда (извън мерки и програми)	Изпълнява се	2023	АЗ	ДБ	Брой лица с осигурена заетост на първичния пазар на труда	1	800

Цел 5: Активиране на безработни в неравностойно положение на пазара на труда и икономически неактивни лица, чрез насърчаване на трудовото медиаторство и предоставяне на интегрирани услуги по заетост и социално подпомагане

	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност За 2020 г.	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
--	-------	--------	------	----------------------	---	------------	----------------------------	---

5.1.	Активиране на икономически неактивни лица чрез трудово медиаторство	Изпълнява се	2023	АЗ	ДБ	Брой лица с осигурена заетост като трудови посредници от ромски произход	0	0
5.2.	Активирани лица от дейността на трудовите посредници -ромски медиатори	Изпълнява се	2023	АЗ	ДБ	Брой активирани лица, регистрирани в бюрата по труда, вкл. от ромски произход в резултат от работата на трудовите посредници от ромски произход	0	0
5.3.	Инициативи, насърчаващи активирането на безработни и икономически неактивни лица	Изпълнява се	2023	АЗ	ДБ и ПРЧР 2021-2027 г.	Брой лица, започнали работа в резултат от проведени трудови борси и дни на работодателя	-	Ще бъде подадена след одобрението на ПРЧР 2021-2027
5.4	Подобряване достъпа до заетост и обучение на уязвими групи чрез предоставяне на интегрирани услуги по заетост и социално подпомагане	Изпълнява се	2023	МТСП, АЗ, АСП	ОП РЧР 2014-2020	Брой лица, на които са предоставени интегрирани услуги по заетост и социално подпомагане, от тях включени в: - заетост; - обучение.		100 лица средно месечно получили интегрирани услуги; 10 лица средномесечно включени в заетост или обучение ²

² Посочените индикатори включват лица от уязвимите групи на пазара на труда, включително самоопределилите се роми

ПРИОРИТЕТ „ЖИЛИШНИ УСЛОВИЯ“

Оперативна цел: Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура и инфраструктура за публични услуги

Цел 1: Изграждане на интегрирана географска информационна система и въвеждане на орторектифицирани изображения заснети с дрон								
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
1.1.	Мониторинг на динамиката на развитието на маргинализираните територии			Община		Брой осъществени пространствени анализи и свързани с тях дейности		
Цел 2: Създаване на кадастрална карта и кадастрални регистри на територии, включващи зони с компактно ромско население								
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
2.1.	Оценка на нуждите от подобряване на нуждите на ромските квартали от подобряване на инженерната инфраструктура	текущ	2023	Община		Резултат от оценката на нуждите		
2.2	Благоустрояване на алейни мрежи и детски площадки	текущ	2023	Община	Проектно финансиране	Брой благоустроени площи		

2.3.	Подобряване на жизнената среда чрез мероприятия , свързани с организиране на „зелени“ групи , включващи представители на ромската общност от различни населени места	текущ	2023	Община		Брой организирани и действащи „зелени“ групи		
------	--	-------	------	--------	--	--	--	--

Цел 3 : Изграждане/реновиране на инфраструктура за предоставяне на интегрирани здравно-социални и социални услуги в общността за уязвими групи

	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023г.
3.1.	Развитие и поддържане на инфраструктурата за предоставяне на интегрирани здравно-социални и социални услуги в общността за уязвими групи	текущ	2023	Община , Ръководители на здравно-социалните услуги		Брой на лицата, които използват нова или реновирана инфраструктура за интегрирани здравно-социални и социални услуги в общността/годишно		

Цел 4 : Реконструкция на обекти на социалната инфраструктура за целите на образованието, културата и др.

	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
4.1.	Подкрепа при развитието на образователна, културна, спортна инфраструктура и насърчаване на публично-частното партньорство	текущ	2023	Община	Програми/проекти	Брой на лицата, които използват нова или реновирана инфраструктура в сферата на образованието, културата и спорта		

ПРИОРИТЕТ „ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ“

Оперативна цел: Гарантиране правата на гражданите, с акцент върху жените и децата, защита на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на “език на омразата”.

Цел 1: Повишаване гаранциите за ефективна защита на правата на българските граждани в уязвимо социално положение, принадлежащи към различни етнически групи.								
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро	Индикатори	Текуща стойност За 2019 г.	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
1.1	Проведени кампании за повишаване на осведомеността относно домашното насилие и насилието, основано на полов признак			ЦОП, ДСП, Отдел“ЗД“, МКБППМН, училища		Брой ученици, студенти, преподаватели, участвали в кампании за повишаване на осведомеността относно домашното насилие и насилието, основано на полов признак (вкл. представители на уязвимите групи в т.ч роми)	0	
1.2	Повишаване на ефективността на системата за социално подпомагане чрез повишаване на квалификацията на социалните работници, включително и за работа в мултиетническа среда	Изпълнява се		АСП, ДСП	Проект Интегрирани обучения за администрацията на пазара на труда и в социалната сфера“ ОНРЧР	Брой проведени обучения; Брой обучени социални работници	2	
Цел 2: Ефективно прилагане на политиките за интеграция на ромите за постигане на равенство, достойно съществуване и пълноценно участие в обществения живот.								
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.

					разходи, друго – млн. евро)			
2.1	Мерки за справяне с многобройните неблагоприятни условия, пред които са изправени ромските жени и ромските деца			ЦОП,МК БППМН, Община		Годишен брой на жертвите на домашно насилие или насилие, основано на полов признак, получили правна помощ (разпределени по пол, представители на уязвими групи в т.ч. роми, възрастова група)		
2.2.	Дейности по предотвратяването и противодействието на противообществените прояви на малолетните и непълнолетните			ЦКБППМН		Брой работни срещи събития за предотвратяване и противодействие на противообществените прояви		

Цел 3: Формиране на култура за равнопоставеност на ромските жени. Насърчаване на тяхното пълноценно индивидуално, социално и икономическо участие в обществения живот

	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
3.1	Провеждане на беседи/кръгли маси по въпросите за равнопоставеността на ромските жени в българското общество		2023	МКБППМН	Проекти	Брой проведени беседи Брой участници		

Цел 4: : Предприемане на целенасочени мерки и иновативни интегрирани услуги за повишаване на родителския капацитет в подкрепа на уязвимите семейства, подобряване на родителската грижа и за защита правата на децата

	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
4.1	Прилагане на Координационния механизъм за рефериране и обгрижване на случаи на непридружени български деца и деца-жертви на трафик, завръщащи се от чужбина“.	Изпълнява се	2023	ДАЗД,ДС П,Отдел „ЗД“		Брой реферирани случаи за година	1	
4.2	Повишаване на информираността на децата и техните семейства относно правата на детето, регламентирани в Конвенцията на ООН за правата на детето и Закона за закрила на детето и за съществуващите социални услуги за подкрепа в общността	Изпълнява се	2023	ДАЗД/ДС П Отдел“ЗД“, ЦОП,ЦСРИ, МКБППМН		Брой проведени беседи с представители на ромската общност, вкл. деца	0	
4.3	Повишаване на информираността на децата и техните семейства относно съществуващи механизми за информиране и превенция на насилието сред и срещу деца.	Изпълнява се	2023	ДАЗД,ДС П Отдел“ЗД“, ЦОП,ЦСРИ, МКБППМН		Брой информационни кампании	0	
4.4	Промотиране на НТЛД 116 111. Информирание и консултиране на семейства	Изпълнява се	2023	ДАЗД,ДС П,Отдел“З Д“,ЦОП,М КБППМН		Брой консултации, брой промотиране	6	

	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)			Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
5.1	Ефективно прилагане на Национален механизъм за насочване и подпомагане на жертви на трафик на хора (НМН), независимо от тяхната етническа принадлежност, националност, религия, полови и възрастови характеристики.		2023	МВР, Община				

ПРИОРИТЕТ „КУЛТУРА“

Оперативна цел: Подобряване на условията за равнопоставен достъп на ромската общност до обществения културен живот, съхранение и популяризиране на ромската традиционна култура, развитие и популяризиране на творчеството като фактори за културна интеграция и социално сближаване. Преодоляване на езика на омразата и възпроизвеждането на предразсъдъци към ромите в медиите с оглед на изграждане на позитивен образ на общността.

Цел: Съхраняване и популяризиране на традиционната култура на ромската общност, насърчаване на творческото развитие на представители на общността, стимулиране на ромската общност за активно участие в обществения културен живот и насърчаване на межкултурния диалог								
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.

1.	Организиране и провеждане на културни събития и дейности, свързани с ромските обичаи и празници		2023	Община,Училища, читалища				
2.	Осигуряване на възможности и подкрепа за участие във фестивали на етносите		2023	Община				
3.	Подпомагане дейността на читалищата в населените места с преобладаващо ромско население		2023	Община, читалища				
4.	Провокиране на младежката активност за създаване на младежки организации и неформални групи по интереси		2023	Община,МКБППМН, училища , читалища ,ЦОП				
5.	Системно отразяване от страна на местните медии на всички културни събития и дейности , касаещи ромските обичаи, традиции и празници		2023	Община, Местни медии		Брой публикувани материали		

6	Организиране на културни събития и дейности , касаещи общонационални празници,традиции и обичаи с активното участие на ромския етнос		2023	Община, училища , читалища		Брой участници от ромски произход		
7	Издирване на талантиливи деца от етносите и подпомагане развитието на таланта им		2023	Община , читалища, училища		Брой подпомогнати деца		

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ

7700 Търговище, пл. Свобода
Телефон: 0601/68612; факс: 0601/620 57, 0601 622 12
e-mail: obshtina@targovishte.bg; www.targovishte.bg

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СТРАТЕГИЯТА НА ОБЛАСТ ТЪРГОВИЩЕ ЗА РАВЕНСТВО, ПРИБИЩАВАНЕ И УЧАСТИЕ НА РОМИТЕ 2021 – 2023 г.

2021 г.

*Приет на заседание на Общински съвет Търговище-
с Решение № 3 по Протокол № 33 от 24.02.2022г.*

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият план за действие на община Търговище за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021 г. -2023 г.), е неразделна част от Областната стратегия на област Търговище за равенство, приобщаване и участие на ромите в област Търговище (2021 г. -2030 г.), и е в изпълнение на Националната стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021 -2030 г.). Той се базира на Стратегическата рамка на Европейския съюз (ЕС) за ромите за равенство, включване и участие“, Европейския стълб на социалните права (ЕССП), целите на Организацията на обединените нации (ООН) за устойчиво развитие до 2030 г., както и на Плана за развитие на община Търговище.

Обхваща периода 2021 – 2023 г. и има за цел да анализира ситуацията в общината към момента и да планира дейностите, в изпълнение на националната политика по приобщаване на уязвими граждани. Той е отворен документ, който може да бъде актуализиран, допълван и променян съобразно реалната обстановка в община Търговище.

Планът посочва основни приоритети на местната политика в тази сфера, задачите пред местната власт и местната общност към разрешаване на потребностите на групите в риск. Акцентите в Плана за действие следват приоритетите, заложи в Областната стратегия, като се надгражда постигнатото в периода на изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020г.) (НСРБИР), а именно: повишаване на образованието, здравния статус, жилищни условия, заетост, върховенство на закона и недискриминация, култура и медии.

Изпълнението му е насочено към:

- Повишаване статуса на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация;
- Мотивиране и стимулиране на хората в риск да се справят с проблемите си;
- Включване на други българските граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация във всички форми на обществения, икономическия и културния живот на община Търговище ;
- Активизиране на гражданското общество за толерантност и съпричастност към маргинализираните групи.

Планът за действие на община Търговище (2021-2023) е израз на политиката на Община Търговище чрез взаимодействие с местните общности да се подобряват социалноикономическите условия на живот на уязвимите малцинствени групи.

Приложен е интегриран териториален подход, при който на териториален принцип едновременно се предприемат мерки и обединяват ресурси по различни приоритети, съобразени с местните специфики и нужди, с цел постигане на видима промяна на населените места.

В настоящия документ терминът „роми“ се използва като общ термин. Той включва групи от хора, които имат повече или по-малко сходни, но не едни и същи културни и социални характеристики. Самоопределянето им също може да бъде различно. В България трайна тенденция е част от хората, които околното население възприема като роми, да се самоопределят като българи, турци, румънци и т.н.

Планът за действие на Община Търговище определя и планира задачите и усилията на местната власт, неправителствените организации (НПО) и общността към проблемите на маргинализираните групи в общината, като отчита ситуацията на тази общност от социално-икономическа и демографска гледна точка.

Чрез реализацията на Плана за действие, община Търговище се присъединява към европейските принципи на хуманност и солидарност, като осигурява интегриране на общности и индивиди, пълноценна реализация и грижа за хората от рисковите групи.

Основен принцип при разработването на Плана за действие е партньорството и широките консултации с всички заинтересовани страни. Тяхното участие във всеки етап от процеса на подготовка на документа е в стремеж за отразяване на реалните нужди и значими проблеми на общността, имащи пряко отношение към социално-икономическото развитие на страната, както и обхващане на всички възможни решения.

В разработването на Плана за действие взеха участие представители на местната власт, НПО, регионални и местни структури на държавни институции и представители на целевата група.

От месец април на 2021г., в община Търговище стартира Програмата на ЕК и Съвета на Европа „РОМАКТ”. Със заповед на кмета на община Търговище №1451/08.12.2021 г. е сформирана Общинска работна група за разработване на Плана за действие на община Търговище 2021 – 2023, включваща широка група от представители на заинтересованите страни - местни институции, работещи на територията на община Търговище, които имат отношение в процеса на социалното включване на граждани от уязвими общности.

Общинска администрация Търговище, съвместно с експерти на Програма Ромакт осъществи проучване и събра актуални данни за установяване на демографската картина, социалния статус и проблемите в образованието, здравеопазването, жилищното настаняване, заетостта и междуетническите отношения при ромското население.

Финансирането на изпълнението на дейностите ще се осъществява със средства от Общинския бюджет и Републиканския бюджет, както и със значителен размер на средства от Европейски фондове за периода 2021 – 2027 г., както и договорени европейски средства от оперативните програми действащи за периода 2014 – 2020г.

Реализирането на общинската политика за интегриране на маргинализираните групи е непрекъснат процес, инструмент за хармонизиране на местните инициативи с държавните изисквания, възможностите на местната власт и потребностите на жителите на общината, с цел подобряване благосъстоянието на тези групи.

II. АНАЛИЗ НА ПРОБЛЕМИТЕ И СИТУАЦИЯТА. ПРЕГЛЕД ПО ПРИОРИТЕТИ.

Актуално състояние на ромската общност в общината.

По данни от проведеното през 2011 год. преброяване на населението и жилищния фонд в област Търговище живеят 120 818 души. Конституцията на Република България, вътрешното законодателство и ратифицираните от България международни документи гарантират правото на всеки гражданин на самоопределяне. Етническата група представлява

общност от лица, близки по произход, бит, култура и език. Преброяваните лица сами определят етническата си група. Възползвайки се от това си право, 106 800 души или 88,4% от областта са определили доброволно своята етническа принадлежност, от които като роми са се самоопределили 7,3% или 7 767 души.

Така в област Търговище ромският етнос се очертава трети по численост, след българския и турския. Продължава тенденцията част от хората, които околното население назовава „роми” или „цигани”, да се самоопределят като българи, турци, румънци и др., което произтича от правото на преброяваното лице само да определи етническата си принадлежност.

Най-голям е броят на ромите в най-малката възрастова група от 0-9 год. – 1410 души, от 10-19 г.-1352 души, 20-29 г. – 1342 души. Най-малко са ромите от 60- 69 г. – 522 и на 70 и повече години – 264 души. Това разпределение показва ниска продължителност на живот. Етническата група на децата се определя от техните родители. Ако родителите имат различна етническа принадлежност, за децата се определя тази, която родителите определят по взаимно съгласие.

Населението на 7 и повече години беше наблюдавано и по степен на завършено образование. Наблюдавайки ромската етническа група се вижда, че 6771 души са отговорили на този въпрос, от които едва 6 души имат завършено висше образование. Най-многочислени са групите с основно – 2677 и начално образование – 2250 души.

По общини ромската етническа група се разпределя както следва – най- многобройна е групата в община Търговище – 3902 души, на второ място е община Омуртаг – 1690, следвани от община Антоново – 1212 и Попово – 959 души. В община Опака броят на ромите е съвсем незначителен.

Общинска администрация Търговище, съвместно с експерти на Програма Ромакти осъществи проучване и събра актуални данни за установяване на демографската картина, социалния статус и проблемите в образованието, здравеопазването, жилищното настаняване, заетостта и междуетническите отношения при ромското население, които да послужат при изготвянето на настоящият анализ.

Проучването в община Търговище включва три метода за събиране на данни.

Първият метод е провеждане на анкета от Местна Активна Група (МАГ) - Търговище , състояща се от 35 въпроса и проведена през месец ноември, 2021 г., в което бяха обхванати 104 домакинства, избрани на случаен принцип, в които живеят 604 души, които представляват 15.48% от ромите в община Търговище (по официални данни ромите в община Търговище са 3902 души, НСИ, 2011). Като се има предвид, че са анкетирани преди всичко представители на уязвими семейства в общността, може да се приеме, че резултатите са достатъчно показателни и представителни. Анкетирането се проведе в следните населени места: гр. Търговище; с. Голямо Ново; с. Давидово; с. Пробуда; с. Лиляк; с. Подгорица.

Всички 104 домакинства са анкетирани в домовете им по въпросник, изработен специално за проучването. Въпросите са насочени към установяване на демографската картина, социалния статус и проблемите в образованието, здравеопазването, жилищното настаняване, заетостта и междуетническите отношения.

Вторият метод за събиране на данни за анализ бе организирането на 7 фокус групи с представители на местната ромска общност от: гр. Търговище, кв. „Малчо Малчев“; с. Голямо Ново; с. Вардун; с. Лиляк; с. Пробуда; с. Подгорица; с. Давидово. Проведени са 2 срещи на МАГ за обобщаване на идентифицираните общностни проблеми, причините за тях и за планиране на мерки за тяхното разрешаване.

Третият метод е свързан с провеждане на интервюта, от които се събра информация за актуални проблеми на ромите и ангажимента на институциите към тях. Данни от проучването: В 104 домакинства живеят общо 604 души, което е средно по 5.8 души в домакинство. Делът на децата до 18 години в тези домакинства е 32.8 % (общо 198 деца). Като правило децата в домакинството се отглеждат от двамата родители – 55.8%. Почти 31.7 % от децата се отглеждат от баба и дядо и други настойници, причини за което са свързани с работа в чужбина от страна на родителите. Този показател затвърждава данните, получени от МАГ и образователните институции, че част от проблеми в образованието, които ще бъдат разгледани по-долу в анализа, са породени от липсата на подходящ контрол и оказване на подкрепа в образователния процес.

1. ПРИОРИТЕТ ОБРАЗОВАНИЕ

Нивото на образователните характеристики на населението е ключова предпоставка за качеството на човешкия ресурс.

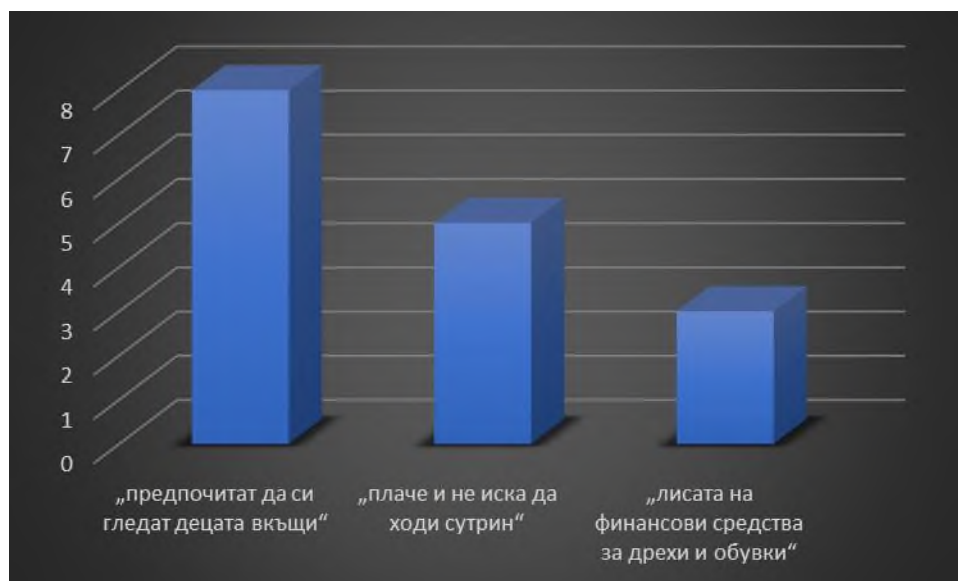
Проучването установи, че почти 79 % от децата посещават редовно¹ детска градина. В малко над 20 % децата не посещават детска градина, като сред основните причини за това са, че родителите „предпочитат да си гледат децата вкъщи“ (8), че детето „плаче и не иска да ходи сутрин“ (5), „лисата на финансови средства за дрехи и обувки“ (4); „разболява се често“ (3).

Вижте графики № 1 & 2

Графика № 1

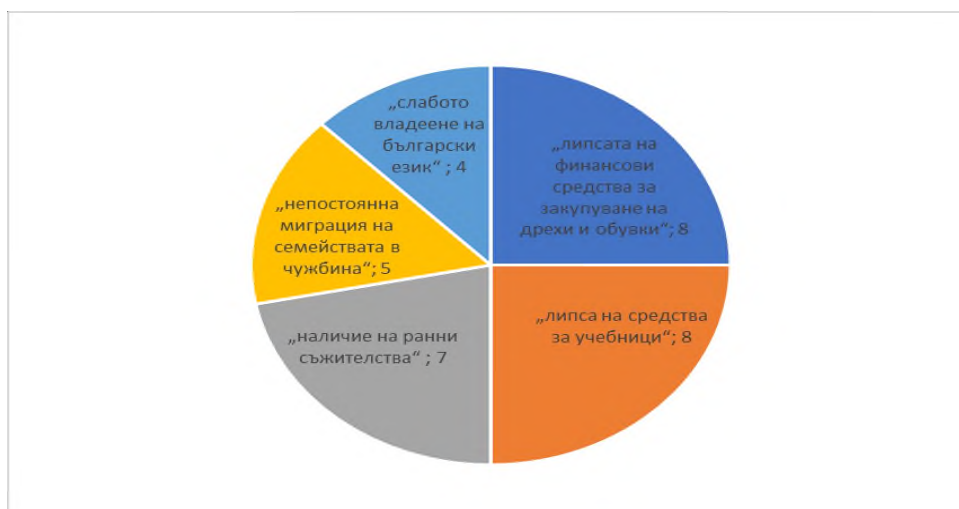
¹ Редовно” е тогава, когато децата не отсъстват безпричинно, посещават всеки ден училище, а детска градина – поне 3 седмици в месеца

Графика № 2

Важно е да се отбележи, че необхванати деца в детска градина има в село Давидово (около 15-20) според представители на общността от селото, споделено по време на проведената фокус групата. Причината за това е липсата на транспорт до града. **Желателно е да се помисли и за тези малко над 20%, за да имат еднакво начало и достъп до образователния процес в началното училище.** Според обобщенията от анкетирането, малко над 70 % от децата посещават редовно училище. Това почти потвърждава информацията, получена от МАГ, че около 25 % от учениците не посещават редовно училище. Причините за това са разнородни и изискват индивидуален подход за работа с отделните семейства: „липсата на финансови средства за закупуване на дрехи и обувки“ (8); „липса на средства за учебници“ (8); „наличие на ранни съжителства“ (7); „непостоянна миграция на семействата в чужбина“ (5); „слабото владение на български език“ (4).

Вижте графика № 3

Графика № 3

В тази връзка е необходимо да се планират мерки, насочени към повишаване нивото на редовна посещаемост на ромските ученици в училище и превенция от отпадане от образователната система.

Проучването установи, че в 27,9% от анкетираните семейства има съжителстващи лица под 18г., но това по-скоро може да се дължи на неразбиране на въпроса и поради това се нуждае от допълнително проучване. От проведените фокус групи и срещи на МАГ беше получена информация, че този проблем почти отшумява и броят на ранните съжителства е сравнително малък. Споделено беше още, че през настоящата 2021 г. има 2- 3 случая с момичета на 13 - 14г. в с. Голямо Ново и също толкова в с. Лиляк с момичета на 16 - 17 г. Проблемът с ранните съжителства несъмнено се явява една от причините за нередовна посещаемост в училище и последващо отпадане от образователната система. В хода на проучването бяха установени 6 случая на деца, които изобщо не посещават училище. Тези непълнолетни съпругески двойки не биха имали равен достъп до образование, а това ще повлияе негативно и при реализацията им на трудовия пазар по-късно. ***Необходими са съвместни усилия, от всички заинтересовани страни с цел намаляване броя на ранните съжителства и реинтеграция на отпадналите ученици от образователната система.***

Следващ важен проблем, който се откри в областта на образованието, е малкият брой ученици, достигнали гимназиален етап на образование. Този проблем не се отрази в обобщението от анкетирането, но от проведените фокус групи стана ясно, че той съществува и според общността касае около 60% от учениците от с. Голямо Ново и около 20 % от учениците от с. Лиляк. Важно е да се отбележи, че проблемът касае предимно ромските девойки. Местната общност споделя, че децата от с. Пробуда стигат предимно до основно образование. Като причини за този проблем се откриха: *някои родители изпитват притеснения да изпратят девойките в града сами или не възприемат образованието за приоритет; недостатъчното владение на български език; липса на финансови средства сред някои семейства, за да изпращат децата си на училище; ранните съжителства.*

По отношение на висшето образование, в хода на анкетирането се идентифицираха само 6 души, които в момента учат във ВУЗ. ***Задължително е планиране на мерки за повишаване на броя на ромските деца, завършили гимназия. Също така е желателно да се планират мерки за повишаване на броя на ромите, които да завършват висше образование.***

Завършването на средно и висше образование улеснява и достъпа до пазара на труда. Въпреки че се увеличава броят на завършилите средно образование младежи, той все пак остава по-нисък от тези на неромите като цяло, а това може да задълбочи социалните неравенства.

Почти половината от анкетираните не са отговорили на въпроса „Според вас ограмотено ли е вашето дете?“. От отговорилите на този въпрос, 47 души са отговорили с „да“ и само 9 с „не“. От проведените срещи с МАГ и представители на образователните институции обаче стана ясно, че съществува проблем с незадоволителните образователни постижения сред ромските ученици или т.нар. функционална неграмотност, което според

МАГ касае около 40 % от ромските ученици, които нямат добри образователни постижения и знания, отговарящи на класа им. Сред основните причини за това бяха посочени: недостатъчно владение на български език; недостатъчна подкрепа в образователния процес от страна на някои семейства; недостатъчно добра подготовка на някои от учителите за работа с деца билингви; липса на перспектива; непостоянна миграция на семействата, което води до отписване и записване на учениците., около 25%. Важно е да се отбележи, че близо 76 % от анкетираните са посочили, че нямат детска стая. Тези условия говорят за липса на обособено място за учене, а това също допринася за по-ниски резултати в училище. *В тази връзка е необходимо да се планират мерки за повишаване на нивото на усвояемост на учебното съдържание и подобряване на условията за качествено образование. Отново наложително е да се припомни, че важна роля за разрешаване на този проблем би имало мотивиране на родителите/настойниците да изпращат децата си на занималня. Там, където няма занимални - да се създадат такива.*

Според данните от анкетиранията малко над 13% от родителите не поддържат редовен контакт с учителите, като причини се открояват „липсата на време за това“ (10), „притеснения на родителите да говорят с учителите“ (9), „постоянно се оплакват от детето ми“ (6). Желателно е да се насърчат родителите да комуникират по-често с учителите и да се интересуват от напредъка на децата си. Посещенията от учители и образователни медиатори на терен е доказана добра практика за оценка на нуждите на децата, преценяване на социално-битовия им статус и съдействие на място.

Следваща група от въпроси е свързана с установяването на образователния ценз на включените в анкетата. Като цяло преобладават хората с основно образование – около 38.7 % от всички анкетирани над 18 години. Над 19.8 % са със завършен между 5. и 7. клас, малко над 13.7 % са с начално и по-ниско образование, а 12.5 % са със средно образование. Други 4,1 % никога не са ходили на училище, а 11.2 % не са отговорили на този въпрос.

Вижте графика № 4

Графика № 4

Последните данни потвърждават информацията, получена от фокус-групите, че съществува проблем с ниския образователен ценз сред ромите от община Търговище и наличието на неграмотни и слабограмотни роми в трудоспособна възраст. Според участвалите във фокус групите неграмотност и слабограмотност се наблюдават при около 50 % от ромите от с. Давидово и също толкова - при ромите в с. Пробуда, където повече роми от селото са с начално образование. *В тази връзка е необходимо планиране на мерки, насочени към роми в трудоспособна възраст с цел ограмотяване и обучение на неграмотни и слабограмотни лица, както и популяризиране на възможностите за продължаване на образованието си до по-висока образователна степен в задочна форма на обучение.*

В целодневна организация на учебния процес през учебната 2020/2021 г. са обхванати общо 983 ученици в 41 групи от 11 училища, в които се обучават деца от смесените региони (3 училища в град Търговище и 8 училища в селата).

От м. IX до м. XII. 2020 г. са изградени общо 3 кабинета в две от средишните училища (II ОУ „Н.Й.Вапцаров“, гр. Търговище - 2 кабинета и в ОБУ „Христо Ботев“, с. Макариополско - 1 кабинет по практика) за подобряване на училищната среда с цел повишаване на възможностите за качествено образование на децата и учениците учащи там.

През учебната 2019/2020 г. и учебната 2020/2021 г. (от м. IX до м. XII.2020 г.) са подпомогнати общо 132 социално слаби ученици от етническите малцинства, които са продължили своето обучение в 4 от средните училища в град Търговище: Спортното училище, Професионална гимназия по земеделие, Професионална гимназия по електротехника и строителство и Професионална гимназия по туризъм и хранително-вкусови технологии.

През учебната 2020/2021 г. само в едно общинско училище - ОУ „Г. С. Раковски“ с. Голямо ново, продължават да функционират все още групи по СИП „Ромски фолклор“ - по една група в прогимназиален и в начален етап с по 15 ученици. В останалите 10 училища, в които се обучават деца от смесените региони няма организирани групи по “Ромски фолклор”.

През учебната 2020-2021 г. 11-те училища, в които се обучават деца от смесените региони продължават да работят по дейностите за занимания по интереси по чл. 21 от Наредбата за приобщаващото образование със сформирани групи в различни тематични направления, които са съобразени с интересите и потребностите на учениците, както и по проектите „Подкрепа за успех“, „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“ (за децата от предучилищната група в ОУ „Отец Паисий“ с. Подгорица) и др. ОУ „Г. С. Раковски“ с. Голямо ново е едно от най-активните училища с проведени разнообразни извънкласни и извънучилищни дейности.

През учебната 2020/2021 г. обществените съвети към училищата продължават своята дейност, с активното участие на родителите, които са членове в тях. Общо 8 от училищата, в които се обучават деца от смесените региони са разработили свои училищни политики за работа с родителите.

През учебната 2020/2021 г. за работа в мултиетническа среда са се квалифицирали общо 6 педагогически специалисти от 4 училища с ученици в смесените региони (II ОУ „Н. Й. Вапцаров“ гр. Търговище - 1 учител; ОУ „Г. С. Раковски“ с. Голямо ново - 1 учител; ОУ „Христо Ботев“ с. Лиляк - 1 учител и ОУ „Паисий Хилендарски“ с. Надарево - 3 учители).

Останалата част от учителите от училищата, работещи с деца и ученици със смесен етнически състав, са придобили тази квалификация в предишните години. Педагогическите специалисти от ОУ „Г.С.Раковски” с. Голямо ново, преподаващи фолклор на етносите са се квалифицирали през изминалите години.

Медиаторът е посредник между семействата, местните общности, децата, учениците и училището, който съдейства за обхващането и качествено училищно образование на учениците в училището, както и за насърчаване и сътрудничеството на родителите на учениците в риск от отпадане с педагогическите специалисти в училището.

В общо 12 от училищата в община Търговище работят образователни медиатори, назначени по проект BG05M2OP001-2.011-0001 „Подкрепа за успех“ за интеграция на децата и учениците от етническите малцинства.

2. ПРИОРИТЕТ ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Налице са негативни тенденции, свързани със здравословното състояние на лицата от етническите малцинства и особено тези с ромски произход: по-висока заболяемост, висока смъртност, ниска средна продължителност на живота, по-висока детска смъртност. Социално-икономическите и жилищно-битови условия, при които живее голяма част от представителите на ромската общност, оказват пряко влияние върху здравното им състояние.

Достъпът до здравеопазване на ромите и други уязвими групи е ограничен от няколко фактора: бедност, отдалеченост на лекарските практики, особено когато се налага преглед при специалист, неплащане на здравни осигуровки.

В сферата на здравеопазването основният проблем е ниският обхват на ромите от системата на здравеопазването, особено в селата. Основната причина за това е липсата на здравни осигуровки - над 33% от анкетираните. По време на фокус групите, обаче на този въпрос беше получена различна информация, а именно, че около 60 - 70% от ромите нямат здравни осигуровки. В селата беше посочен и по-висок процент - около 80%. Липсата на здравни осигуровки на ромите в трудова възраст намалява достъпа им до медицински услуги и повлиява на работоспособността им. Това ги прави да се чувстват изключени от здравната, а и от социалната система. Нередовният контакт с ОПЛ, други медицински специалисти, бедността - всичко това увеличава риска от реализиране на здравни щети върху ромите. *Препоръчително е да се търсят подходи за насърчаване на ромите към здравно осигуряване. Провеждане на информационни кампании за нуждата от здравно осигуряване е много важен елемент за подобряване на здравния статус на ромите. Разбира се, включване в постоянна заетост също е ключов момент за разрешаване на този проблем.*

Малко над 19 % от анкетираните нямат избран личен лекар. От тях 75 възрастни и 45 деца. В тази връзка - *наложително е да се увеличи броят на здравните медиатори, които да съдействат на хората без избран личен лекар да се регистрират. Ролята на здравния медиатор е много сериозна, защото той е този, който стимулира ромите да посещават лекари, той също така провежда информационни кампании, напомня за имунизации, съдейства за организирането на здравни лектории от специалисти и други. Необходимо е да се засили теренната работата на назначения здравен медиатор и да се назначи и обучи поне още един, който да работи и в селата.*

Нивото на здравна култура е ниско. Голямата част от ромите нямат познания за своите права и задължения в областта на здравеопазването. Не са наясно също така за много аспекти на здравната култура, свързани с ваксинации, инфекциозни болести, детско хранене, идентифициране на проблеми и грижи, свързани със здравето.

Една от основните цели на дейността на РЗИ е промоцията на здраве и профилактиката на болестите. Инспекцията работи самостоятелно и в сътрудничество с партньори по различни национални и регионални програми и политики за ограничаване на заболяемостта и смъртността от социално значими заболявания, свързани с поведенческите фактори на риска (тютюнопушене, нездравословно хранене, злоупотреба с алкохол, ниска двигателна активност и др.) и факторите на риска в околната среда. Разширяват се инициативите за промоция на здраве, повишаване на информираността на населението за основните предпоставки за здравословен начин на живот чрез интерактивни обучения, беседи, дискусии, масови мероприятия, публикации в местните печатни и електронни медии и на сайта на Инспекцията. В РЗИ – Търговище функционира консултативен кабинет за отказ от тютюнопушене.

РЗИ работи по различни Национални програми самостоятелно и в сътрудничество с Клуб на НСО, БМЧК, Община Търговище, педагогическите колективи на училищата и детските заведения, медицинските специалисти към здравните кабинети и др.

РЗИ разполага със зала, в която се провеждат обучения по различни здравни теми.

Български младежки Червен кръст-Търговище работи в тясно сътрудничество с Общинския съвет по наркотични вещества. Традиционно с подходящи инициативи се отбелязват различни дати, свързани с превенцията на зависимости - 31 май, 26 юни и др. Важно място в здравно-просветната дейност заема промотирането на безопасното сексуално поведение и подобряването на репродуктивното здраве. БМЧК е организатор на тематични игри, насочени към превенцията на зависимостта от алкохола, цигарите и наркотиците.

В ЦПЛР-ОДК Търговище се разшири въвеждането на гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование в целогодишните форми на работа, както и чрез организиране на различни събития. Прави се безплатна диагностика на деца и ученици, след подадени декларации за съгласие от родителите. Продължават заниманията по Лечебна физкултура – Кинезотерапия.

Общинска администрация Търговище, провежда редовни срещи с участието на здравни работници, експерти в сектор образование, младежи, представители на училищата и спортните клубове с цел обсъждане на теми, свързани със здравословния начин на живот сред децата и младите хора.

Община Търговище разпределя средства от общинския бюджет - над половин милион лева за спорт - за спортни клубове (около 23 на брой), които са посетени от около 800 деца и младежи. Физическото възпитание и спорта се утвърди, като средство за здравословен начин на живот. Разшири се и се модернизира спортната база, като спортните обекти и съоръжения се приведеха в съответствие с международните стандарти и нормативни изисквания.

Поетапно се изградиха, реконструираха и модернизираха открити спортни площадки, в т.ч. детски и спортни площадки по квартали, училища, детски градини, детски ясли, не само

в гр. Търговище, а и в селата. Закупено е оборудване за дворните площадки и в градините в околблоковите пространства.

3. ПРИОРИТЕТ ЗАЕТОСТ

Дирекция „Бюро по труда” /ДБТ/ - Търговище като поделение на Агенцията по заетостта /АЗ/ и основен посредник на пазара на труда в община Търговище реализира активна политика, приоритетно насочена за подпомагане на социално- икономическата интеграция на групите в неравностойно положение на пазара на труда.

Групата на безработните лица, самоопределили се като роми, е една от най-уязвимите групи на пазара на труда. Основните причини за високия процент на безработица сред тях, са ниското образователно и квалификационно ниво или липсващи такива, което ги прави по - малко конкурентноспособни на трудовия пазар.

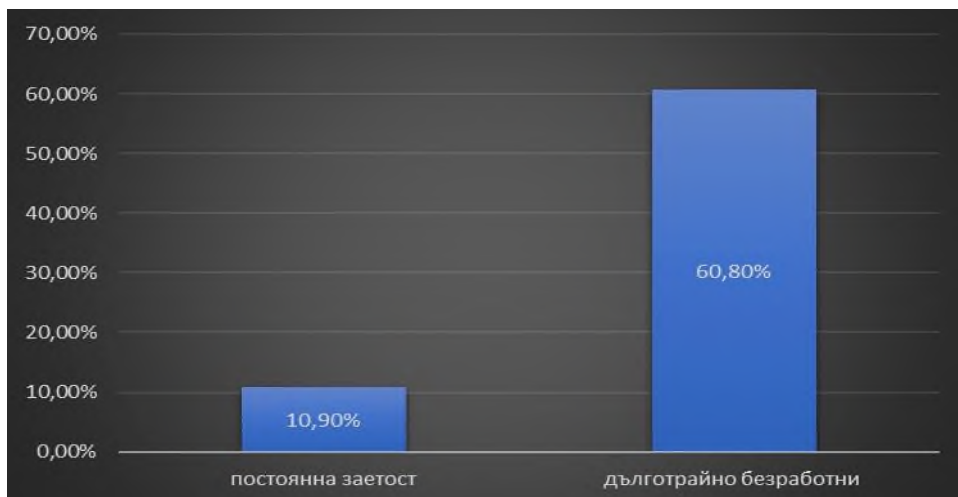
На практика социалния статус на тази група до голяма степен ограничава възможностите им за интегриране и устройване на пазара на труда. Както в цялата страна, така и в община Търговище, основните фактори обуславящи високото равнище на безработица сред тях са: ниското образование или липсата на такова, отсъствие на професионални умения, нежелание за регламентирана заетост в преобладаващата част сред регистрираните, несериозно отношение към законово регламентираните им задължения като клиенти на бюрата по труда, липса на умения за търсене и кандидатстване за работа, липса на предприемачески умения и финансови ресурси за започване на собствен бизнес, демотивация за работа поради продължителната им безработица /регистрация в ДБТ повече от 12 месеца/.

За решаване на тези проблеми в областта на заетостта служителите на ДБТ - Търговище насочват усилията си към реализирането на мерки за подобряване качеството на работната сила, по-пълна информираност относно възможностите за устройване на работа, подобряване на сътрудничеството с неправителствените организации, с цел активното им съдействие за мотивация на безработните лица. Основните направления в които се осъществява дейността, са повишаване на конкурентността на хората от малцинствата на пазара на труда, повишаване на пригодността за заетост и квалификация на безработни от малцинствата, осигуряване на заетост на малцинствата и др.

Към 31.12.2020 г., регистрираните са 1550, от които 191 са се самоопределили като роми. В практиката на ДБТ - Търговище ефективна форма на работа е провеждането на периодични срещи с официални представители и неформални лидери на етническите общности по места, чиято цел е обединяване на усилията за постигане на по-добри резултати в дейността за преодоляване на проблемите при работа с тази група безработни лица и тяхното по-бързо интегриране на трудовия пазар.

В сферата на заетостта като основен проблем се очертава липсата на постоянна заетост - само 10.9 % работят на постоянни трудови договори, като в същото време 60.8 % са трайно безработни.

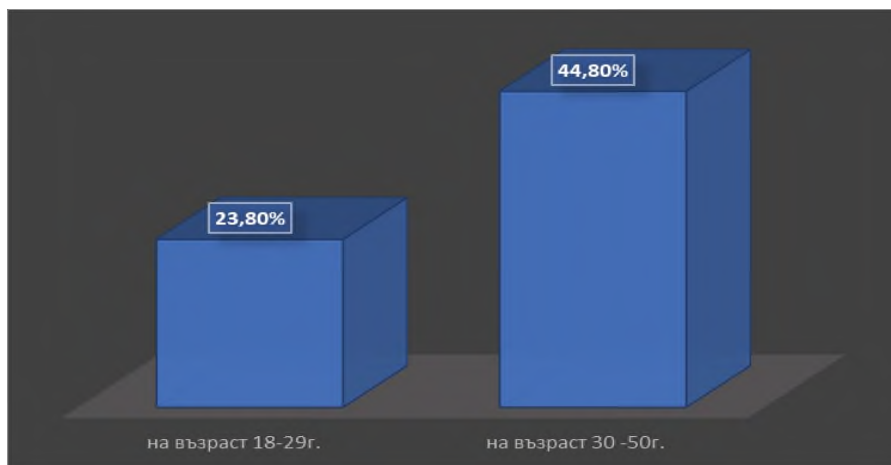
Вижте графика № 7

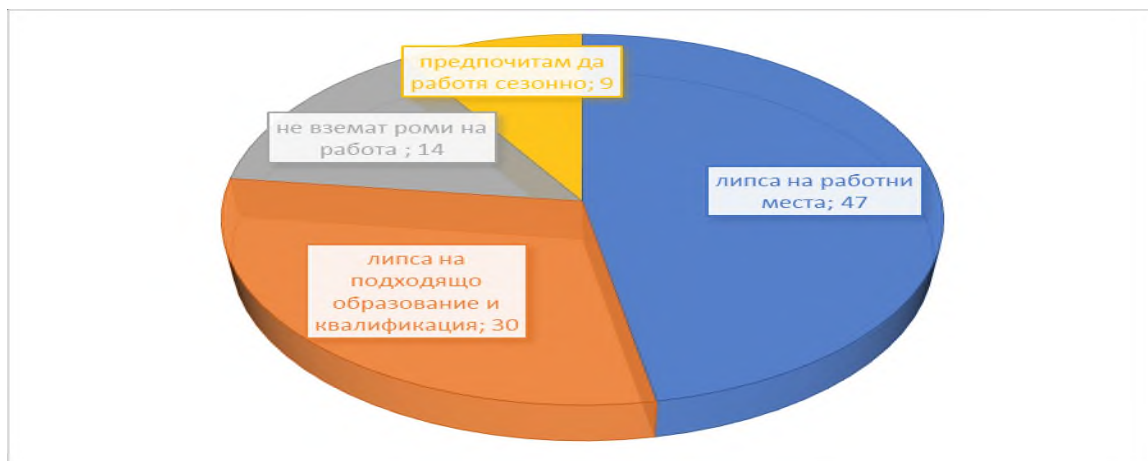
Графика № 7

Тенденцията за такъв голям брой дълготрайно безработни лица в община Търговище натоварва социалните системи и прави силно уязвими тези хора, което допълнително ще ги маргинализира. Близко 23.8 % от трайно безработните са младежи на възраст 18 - 29 г., а 44.8% са на възраст 30 - 50 г. Сред основните причини за безработицата са посочени: *липсата на работни места (47); липсата на подходящо образование и квалификация (30); не вземат роми на работа (14); предпочитам да работя сезонно (9)* и други.

Вижте графики 8 & 9

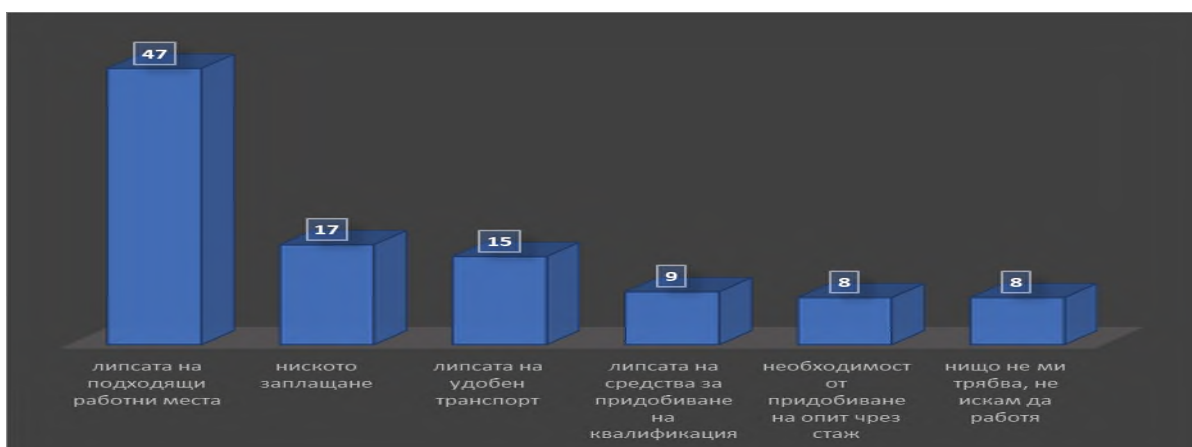
Графика № 8

Графика № 9

Тази информация напълно съответства на информацията, получена по време на фокус групите. Като допълнения за причините за високата безработица може да се добавят: наличието на дълготрайно безработни роми, загубили мотивация и трудови навици; нежелание за работа на пълен работен ден за минимална работна заплата; липса на подходящи транспортни връзки до общинския център. В с. Подгорица липсва на ранен автобус (06:30) и такъв за връщане поне след 17 часа, последният е в 16:00 часа. Също така, идентифицира се проблемът, свързан с това, че някои ромски жени не срещат подкрепа от семействата си за започване на работа в града.

Малко над 69 % не ползват услугите на Бюрото по труда. Като причини се изтъкват липсата на информация или неразбирането на такава информация, доколкото я има. Също така „не се интересувам“ (30), „БТ е далеч“ (16). Що се отнася до предпочитанията за евентуална работа, близо 25 % казват, че биха работили в сферата на услугите и производството, при нормиран работен ден, по възможност само с дневни смени. Според анкетиранияте основната причина да не могат да намерят такава работа е: липсата на подходящи работни места (47); ниското заплащане (17); липсата на удобен транспорт (15); липсата на средства за придобиване на квалификация (9); необходимост от придобиване на опит чрез стаж (8); нищо не ми трябва, не искам да работя (8); други. Вижте Графика №10

Графика № 10

На въпроса за източниците на доходи, с които живее домакинствата главно се издържат от събиране на гъби и билки (42); детски надбавки (39); сезонна заетост (37); работа в чужбина (37); месечни помощи (22); пенсии (22); други. Вижте Графика № 11

Графика № 11

Като цяло доходите на семейството се използват за храна и издръжка на дома, както и за дрехи и обувки за децата. По отношение на приемливата работна заплата анкетираните посочват размер между 600 – 700 лв. ***Добре е да се търсят възможности за по-устойчиви програми за квалификация на тези хора и намиране на работа с постоянна заетост. Желателно е да се приложат механизми за мотивация на лицата с нерегламентирани трудови договори, като се насърчат такива да поискат заплащане на осигуровките си, за да получават качествен достъп както до социални, така и до здравни услуги.***

4. ПРИОРИТЕТ ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

Голяма част от самоопределилите се като роми живеят в компактни групи в обособени квартали в града или в селата на територията на община Търговище. Жилищните условия и инфраструктурата на терените, които обитават са в задоволително състояние. Има изградена инфраструктура, регистрирани са и са включени в плана за сметосъбиране. Имат водоснабдяване. Голямата част от ромите живеят капсулирано, бедно и са на път да се маргинализират. Някой от тях обитават примитивни жилища с изключително лоши материално-битови и санитарно-хигиенни условия.

В процес на реализация е Проект: BG16RFOP001-1.033-0004-C01 “Изграждане на съвременна жилищна среда за социално слаби семейства в община Търговище, по процедура: BG16RFOP001-1.033 Изпълнение на интегрирани планове за градско възстановяване и развитие 2014-2020-Търговище. Финансиран е по ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „РЕГИОНИ В РАСТЕЖ” (ОПРР) 2014 – 2020г.

Дата на стартиране 14.08.2020

Дата на приключване 14.02.2023

Проектното предложение ще осигури изграждане на 18 бр. съвременни социални жилища за настаняване на уязвими групи от населението и други групи в неравностойно положение и крайно нуждаещи се лица. Ще се подобри качеството на живот на уязвимите групи от населението на община Търговище, ще се създадат условия за тяхната пълноценна реализация, намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване.

Групите, пряко повлияни от резултатите от проекта, са бездомни хора и/или такива живеещи в много лоши битови условия; многодетни семейства; родители с деца с влошено здраве и увреждания; хора в риск от бедност и социално изключване.

Според отговорите от анкетата в общината няма сериозен проблем с незаконното строителство, като само 16 от анкетираните семейства са отговорили, че живеят в незаконно построено жилище, други 18 са отговорили, че не знаят чия собственост е жилището, в което живеят. Вероятно анкетираните се притесняват да отговорят на този въпрос под страх от евикция. От проведените фокус групи беше получена информация, че извън регулация са около 12 - 13 къщи в с. Вардун и около 13 - 14 къщи в с. Баячево. В с. Голямо Ново бяха проведени две фокус групи. На въпросите, свързани с незаконното строителство, беше получена противоречива информация относно това – **има ли домове извън регулация**. По време на първата среща в селото беше съобщено, че има около 40 -50 къщи извън регулация. По време на втората среща обаче беше споделено, че такива случаи няма. Заради това е необходимо допълнително проучване по този въпрос. *На първо време е необходимо да се предприемат действия по изготвяне на карта на незаконните жилища в района на община Търговище, за да се планират подходящи мерки, съобразно мащаба на проблема и статута на земята. Необходимо е също да се стартира информационна кампания за разясняване на въпроса какво означава „законна“ и „незаконна“ къща.*

Само малко над 11 % от децата имат собствено легло. Над 85% са електрифицирани. Водоснабдени са 74 %. Останалите 26 % се снабдяват с вода от кофи/бидони, обществени чешми и др. *Липсата на баня в къщи (22.6%), липса на бойлер (58.5 %) и ползването на вода от външна чешма (49%)* алармира за висок здравен риск, свързан с възникване на заразни и инфекциозни заболявания заради ограничените възможности за хигиенизиране. Всичко това напомня, че *лошите битови условия, липсата на интернет (68.3 %) и липсата на домашен компютър (85.7%)* трудно би позволило на децата да учат в онлайн среда, използвайки съвременните дигитални средства за обучение с оглед необходимостите в пандемичната обстановка.

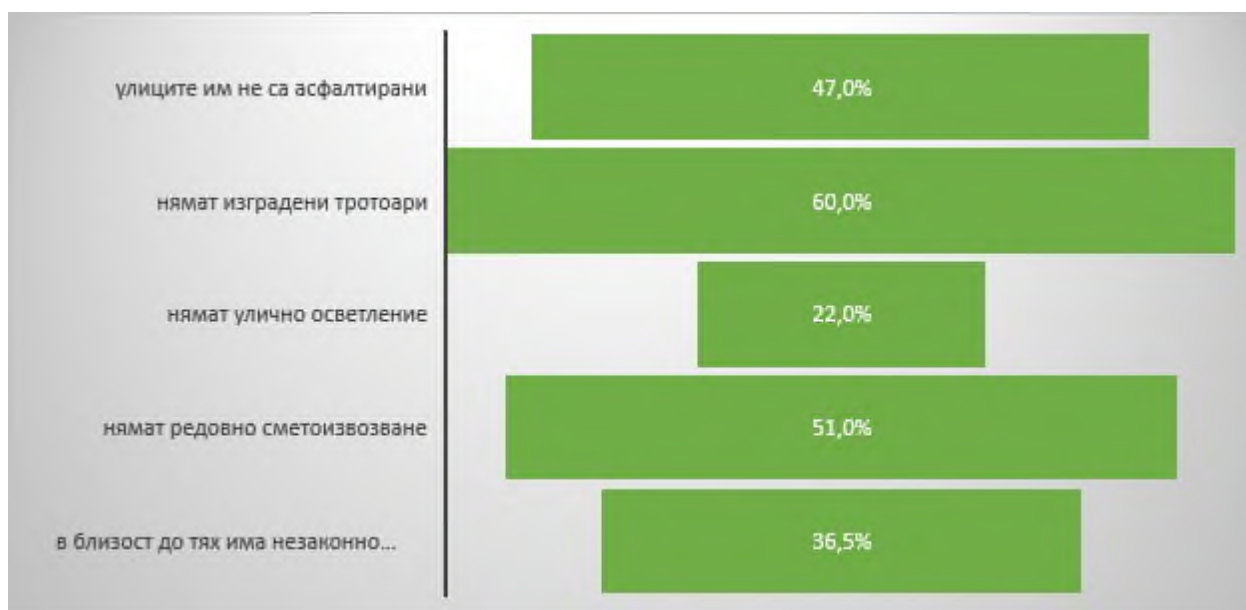
Вижте графики № 5

Графика № 5

Липсата на интернет и компютър ще затрудни този процес. Допълнително лошите битови условия не позволяват на децата да се къпят редовно, да посещават стерилна тоалетна и възможност да имат изпрани и чисти дрехи. **В тази връзка следва да се потърсят възможни за осигуряване на безплатен интернет за града и селата и устройства при необходимост с цел включване на учениците в ОПЕС.** Малко над 47 % от анкетираните казват, че улиците им не са асфалтирани, а малко над 60% - нямат изградени тротоари. Почти 22% от анкетираните алармират, че нямат улично осветление, а близо 51 % от анкетираните казват, че нямат редовно сметоизвозване. Други 36.5 % от анкетираните посочват, че в близост до тях има незаконно сметище.

Вижте Графика № 6

Графика № 6

По време на проведените фокус групи и срещи на МАГ се откри необходимост от подобряване състоянието на уличната мрежа в ромските квартали чрез асфалтиране на конкретни улици, поставяне на осветление, където такова липса, осигуряване на повече контейнери за смет. Остра нужда от повече контейнери се очерта в с. Подгорица и с. Пробуда. Също, така необходимо е осигуряване на редовно сметоизвозване. Очерта се също необходимост от създаване на подходящо място в ромските квартали/населени места за игра и отдих на деца и майки. В тази връзка препоръчително е създаване или реновиране, където е възможно, на детските площадки в гр. Търговище, кв. „Малчо Малчев“; с. Подгорица; с. Вардун, както и създаване на спортна площадка в с. Давидово.

С особено внимание трябва да се отбележи, че по време на фокус групата в кв. „Малчо Малчев“ общността сподели за наличието на две локални замърсявания в квартала, локализирани на ул. „Сива“ и до Младежки клуб. Причините следва да се обсъдят допълнително, но вероятно се състоят в това, че някои от местните жители редовно изхвърлят отпадъците си там, защото няма достатъчно контейнери за смет и също така – във факта, че местните имат изграден навик да изхвърлят отпадъците си именно на тези места. *По отношение на това силно препоръчително е на тези места да се осигурят повече контейнери за смет, да се осигури редовно сметоизвозване, но преди всичко следва да се проведе съвместно мероприятие с местната общност, състоящо се в почистване на локалните замърсявания.*

5. ПРИОРИТЕТ ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

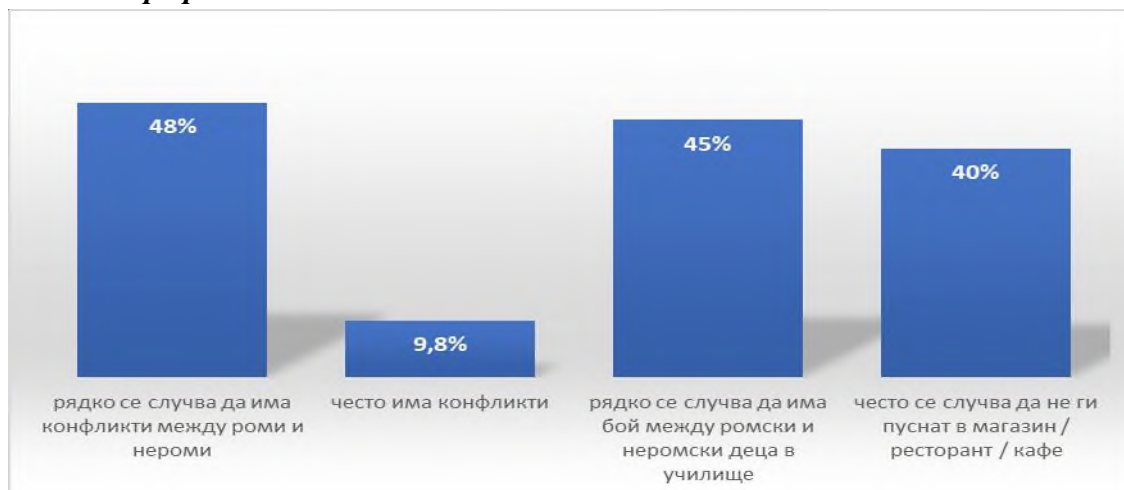
Въпросът за равнопоставеността и недискриминацията намира правно основание в Конституцията и в законите на Република България, които изискват равно третиране на гражданите, без оглед на тяхната раса или етнос.

През последните години, в страната като цяло и в частност в ОД МВР - Търговище, се обръща много сериозно внимание на превантивната работа спрямо извършителите на престъпления и най-вече на работата с малолетни, непълнолетни по отношението на темата свързана с насилието като форма на агресия в училищата или извън тях. Периодично - минимум три пъти месечно, на територията обслужвана от ОД МВР - Търговище, се провеждат специализирани полицейски операции, с цел предотвратяване, пресичане и разкриване на престъпления. Целогодишно се планират и провеждат редица мероприятия, съвместно с “РЗИ”, “МОН” и други институции, целящи предотвратяване извършването на нарушения и престъпления срещу наблюдаваната категория лица, както и такива извършвани от самите тях. Превенцията сред деца и младежи е предпоставка за ограничаване на общата престъпност и грижа за бъдещето на нацията.

Провеждането на информационни кампании за превенция на употребата на наркотици на общинско ниво повишава информираността на населението за въздействието на наркотичните вещества върху физическото и психическо здраве. В изпълнение на това в Община Търговище функционира Общински съвет по наркотични вещества /ОбщСНВ/ и Превантивно-информационен център /ПИЦ/ към него, създадени по Закона за контрол върху наркотичните вещества и прекурсорите.

Отношенията между роми и нероми се определят от анкетираните като добри. Все пак, 48 % от анкетираните казват, че рядко се случва да има конфликти между роми и нероми, а 9.8% казват, че такива има често. Близко 45 % твърдят, че рядко се случва да има бой между ромски и неромски деца в училище. Малко над 40 % от анкетираните казват, че често се случва да не ги пуснат в магазин / ресторант / кафе.

Вижте Графика № 12

Графика № 12

В опитите за разрешаване на този проблем би било адекватно да се планират съвместни действия с регионалното представителство на Комисия за защита от дискриминация, насочена към широката общественост, училищата и бизнеса, с цел намаляване на дискриминационните действия и подобряване на междуетническите отношения.

Около 17% от анкетираните твърдят, че нямат лични карти. Като причини за това посочват: липсата на адресна регистрация (7); липсата на средства за това(7); не знаят къде и как се вадя лична карта (3). **В тази посока е необходима социална подкрепа с цел ориентация и посредничество за снабдяване с личен документ на тези граждани, защото това със сигурност ги лишава от права и изпълнение на задължения.**

6. ПРИОРИТЕТ КУЛТУРА И МЕДИИ

Община Търговище има изградена много добра културна инфраструктура в това отношение – обществени библиотеки, музеи, читалища. Съществува стабилна мрежа от: 2 държавни театъра, 3 регионални културни института: музей, библиотека, художествена галерия, редица общински и частни институции и школи, граждански организации, занимаващи се с култура, и 35 читалища. Всички те реализират широк спектър от културни дейности. За всяка социална, възрастова и етническа групи, в т. ч. и за ромската общност, се осигурява равен достъп до произведеният и предлаганият художествен продукт.

Културните институции на територията на града успешно си сътрудничат с други организации, за да оползотворят по най-добрия начин ресурсите, с които разполагат: с Център за младежки дейности и инициативи – Търговище, ЦПЛР ОДК Търговище и др.

Народните читалища са културни средища в населените места, съхраняващи традициите и обичаите. Работа в тази насока имат читалищата в с. Вардун, с. Баячево, с. Давидово, с. Лиляк, с. Драгановец, с. Кралево и др. Друга важна роля на читалищата е осигуряване на безплатен достъп до информация на ромите през цялата година. За тази цел пълноценно се използват възможностите на информационните центрове в читалищата, работещи по програма „Глобални библиотеки”. Това са читалищата в селата Лиляк, Божурка, Буйново, Давидово, Стража, Дългач, Кралево, кв. Въбел, както и на останалите читалища по селата, които не работят по програмата, но почти всички имат поне по един компютър, който е в полза на всички, които имат нужда от информация, документи, помощ за училище и т.н.

Целогодишно се работи по преодоляване на изолацията и интегриране в обществото на представителите на ромската общност и помощ за отработване на умения за общуване и комуникация на български език. Това става чрез организиране на летни читални от всички читалища в община Търговище за децата не само от ромски произход, но и всички, живеещи в регионите. Освен това в много от читалищата след свършване на часовете в училище децата от ромски произход, отиват в библиотеките и търсят помощта на читалищните секретари за подготвяне на уроците за другия ден. Читалищни секретари, например в с.Острец, обучават за опресняване на българския език деца, които са се върнали от чужбина и срещат трудности в училище. През цялата година читалищните секретари са в помощ на хората от ромски произход за подготовка и оформяне на документи, боравене с интернет, информационни сайтове и т.н.

Продължава запазването и разширяването на различните форми за любителско творчество и спорт в читалищата - детски състави за автентичен фолклор и ромски танци в селата: Вардун и Г. Ново и др. Любителските състави възстановяват и пресъздават обичаите: Пеперуда, Лазаруване, Коледуване. Кръжок за изработване на кукерски маски и др. ръкоделия в с. Пробуда. Осигуряват се посещения от деца от ромската общност на безплатни кинопрожекции /в Деня на българското кино и по др. поводи/. Осигуряват се посещения от деца от ромската общност на постановките от Международния фестивал за спектакли за деца „Вълшебната завеса”. Издирват се талантиливи ромски деца в областта на певческото и танцовото изкуство и насочването им към любителски състави и специализирани паралелки на П СУ. В с. Баячево чрез Читалището се предлагат безплатни юридически консултации.

Осигуряват се информационни и дискуссионни срещи в селата с ромския етнос на тема „Домашното насилие”. Читалищните секретари неотлъчно подпомагат ромското население в съответните села при попълване на документи до различни институции – Бюро по труда, Агенция за социално подпомагане и др. Помощ за пълноценно ползване на Интернет и социалните мрежи, както и информационни сайтове. Привличат се изявени личности от ромската общност за изграждане на съвременни поведенчески модели. Провеждат се здравни обучения, вечери на семействата, част от които работят в чужбина, и др. лектории.

III. ВИЗИЯ

Постигане на равенство, приобщаване и участие на уязвими етнически групи и общности като ромите във всички обществени сфери за успешно и устойчиво развитие на българското общество.

IV. СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ

Създаване на условия за равнопоставеност, приобщаване и участие на уязвими групи, с фокус върху ромите, чрез осигуряване на достъп до права, стоки и услуги, участие във всички сфери на обществения живот при спазване принципите на недискриминация.

V. ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ

За постигане на напредък Общинския план на община Търговище залага на следните водещи принципи:

- Превантивност на мерките – предприемане на действия за отстраняване и намаляване на причините за риск от неравнопоставеност и социално изключване;
- Партньорство – поставяне на общи цели, приемане на съгласувани подходи за работа, споделяне на информация и опит между всички заинтересовани страни;
- Недопускане на дискриминация - пълноценно и активно участие на всички в обществения живот;
- Включване на лица от маргинализираните групи в дейностите по промяна на условията и начина на живот с постепенно нарастване на тяхната ангажираност до пълно обхващане на всички жители в съответното населено място.

VI. ПРИОРИТЕТИ

1. ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ

Оперативна цел: Създаване на условия за осъществяване на качествено и приобщаващо образование, за образователна интеграция на деца и ученици от уязвими групи, включително роми, и за утвърждаване на интеркултурното образование.

Приоритетна цел 1: Създаване на условия за еднакво начало и достъп до образователния процес в началното училище.

Приоритетна Цел 2: Повишаване нивото на редовна посещаемост на ромските ученици в училище, превенция от отпадане от образователната система и реинтеграция в училище. Повишаване на обхвата на учениците в гимназиална степен на обучение.

Приоритетна цел 3: Подобряване на качеството на образователния процес чрез овладяване на учебното съдържание при децата билингви с пропуски и незадоволителни образователни постижения чрез прилагане на разнообразни форми и програми за работа, и подобряване на комуникацията между родителите и училището.

Приоритетна цел 4: Повишаване на броя младите роми, които продължават образованието си във ВУЗ.

Приоритетна цел 5: Разширяване на възможностите за учене през целия живот, насочени към ограмотяване и обучение на неграмотни и слабограмотни лица от ромски произход в активна трудоспособна възраст. Повишаване на образователния ценз на роми в активна трудоспособна възраст за придобиване на основно и средно образование.

2. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Оперативна цел: *Равнопоставеност в достъпа до качествено обществено здравеопазване и подобряване на здравословното състояние на населението в обособените уязвими етнически общности, с концентрация на бедност.*

Приоритетна цел 1: Повишаване обхвата на ромското население в системата на здравеопазването.

Приоритетна цел 2: Повишаване на здравните знания и осигуряване на достъп до здравна информация и обслужване.

3. ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

Оперативна цел: *Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура и инфраструктура за публични услуги.*

Приоритетна цел 1: Търсене на възможности за узаконяване на незаконните жилища на ромите.

Приоритетна цел 2: Подобряване на инфраструктурата в ромските квартали чрез: асфалтиране на конкретни улици; поставяне на осветление, където такова липса; осигуряване на повече контейнери за смет; осигуряване на редовно сметоизвозване; премахване на локалните замърсявания; създаване/реновиране на детски/спортни площадки.

4. ЗАЕТОСТ

Оперативна цел: *Равнопоставен достъп и подобряване реализацията на ромите на пазара на труда и повишаване на дела на заетите сред тях; намаляване на социалните неравенства и активното им социално приобщаване.*

Приоритетна цел 1: Активиране на безработни в неравностойно положение на пазара на труда и икономически неактивни лица, чрез насърчаване за регистрация в Бюро по труда и предоставяне на интегрирани услуги по заетост и социално подпомагане.

Приоритетна цел 2: Подобряване на достъпа на ромите до пазара на труда и повишаване на дела на заетите сред тях.

5. ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И АНТИДИСКРИМИНАЦИЯ

Оперативна цел: *Гарантиране правата на гражданите, с акцент върху жените и децата, защита на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на „език на омразата“.*

Приоритетна цел 1: Намаляване на дискриминацията и подобряване на междуетническите отношения.

Приоритетна цел 2: Осигуряване на пълноценно участие в обществения живот на граждани от уязвими ромски общности чрез социална подкрепа, изразяващ се в ориентация и посредничество за издаване на лична карта.

6. КУЛТУРА И МЕДИИ

Оперативна цел: Подобряване на условията за равнопоставен достъп на ромската общност до обществения културен живот, съхранение и популяризиране на ромската традиционна култура, развитие и популяризиране на творчеството като фактори за културна интеграция и социално сближаване. Преодоляване на езика на омразата и възпроизвеждането на предразсъдъци към ромите в медиите с оглед на изграждане на позитивен образ на общността.

Общи цели:

1. Съхраняване и популяризиране на традиционната култура на ромската общност.
2. Насърчаване на творческото развитие на представители на общността.
3. Стимулиране на ромската общност за активно участие в обществения културен живот и насърчаване на межкултурния диалог.

VII. МЕХАНИЗМИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ПЛАНА ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ

Интеграцията на ромите и на българските граждани в уязвимо положение, принадлежащи към други етнически групи е активен двустранен процес на социално включване, насочен към преодоляване на съществуващите за тях негативни социално - икономически характеристики и последващ просперитет в обществото.

Планът включва дейности, отговорни органи, финансови средства и индикатори за изпълнение на дейностите. Съдържащите се дейности в плана са структурирани по приоритетните области на Стратегията. Компетентните институции и организации предлагат за включване в плана на дейности, които изпълняват и предоставят информация за напредъка по тях. Управлението на Плана за действие ще се изпълнява по следния начин:

- Общинският координационен екип ще следи, отразява и докладва изпълнението на дейностите, които са заложи в Плана;
- Ще се създаде база данни, в която ще се отразяват дейностите от Плана, които са изпълнени;
- Ще се провеждат тримесечни срещи на Общинската работна група създадена по Програма РОМАКТ, която ще наблюдава изпълнението на Плана;
- Координационният екип ще изготвя годишен доклад за изпълнението на Плана за действие.

VIII. МОНИТОРИНГ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО

Оценката и мониторинга на изпълнението на Плана за действие в изпълнение на Областната стратегия ще се осъществява от Общинската работна група създадена по Програма РОМАКТ, чрез мониторинг и прилагане на различни форми за наблюдение и оценка. Целите на мониторинга са:

- Чрез систематично събиране и анализиране на информация, да следи за постигането на измерими резултати от дейностите по изпълнението на мерките по плановия документ;

- В процеса на наблюдение на изпълнението, определяне на възникнали пречки за изпълнението на плана и обсъждане на механизми и препоръки за преодоляването им;
- Активно включване на заинтересованите страни в осъществяването на оценката и наблюдението.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

В края на периода на Плана за действие на Община Търговище в изпълнение на Областната стратегия за приобщаване на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация се очаква:

- Още по- активно участие на ромската общност в планирането и изпълнението на общински политики, програми и проекти насочени към приобщаване, равенство и участие на ромската общност;
- Изведени заключения и препоръки относно механизмите за управление, мониторинг и оценка на изпълнението на Плана;
- Изпълнение на значителен брой от планираните мерки в Плана за действие, което ще доведе до подобряване на ситуацията на ромската общност в областите: образование, жилищна политика, заетост и здравеопазване в съответствие с индикаторите за резултат заложиени в Плана.

IX. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

За изпълнението на Плана за действие на община Търговище от съществено значение е сътрудничеството на всички пряко ангажирани институции на местно ниво с представителите на ромската общност. Включването им във всеки етап от създаването, изпълнението, наблюдението и оценката на политиките на всички нива обогатява процеса от гледна точка на интересите на общността. Планът за действие е отворен документ и подлежи на допълнение и актуализиране, съобразно динамиката на потребностите за развитие и предизвикателствата на социалноикономическата ситуация.

Планът е изготвен от Общински оперативен екип съгласно Заповед №1451/08.12.2021г. на кмета на Община Търговище.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ В ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА ПРИОБЩАВАНЕ, РАВЕНСТВО И УЧАСТИЕ НА РОМИТЕ НА ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ ЗА 2021-2023г.

ПРИОРИТЕТ „ОБРАЗОВАНИЕ“

Оперативна цел: Създаване на условия за осъществяване на качествено и приобщаващо образование, както и за образователна интеграция и интеркултурно образование за деца и ученици, в т.ч. за уязвими групи, включително роми. Мотивиране и подкрепа на ромските деца и младежи от община Търговище да продължат образованието си в средни училища и университети, а ранно отпадналите от училище – да получат втори шанс за завършване на по-висока образователна степен.

Цел 1. Създаване на условия за еднакво начало и достъп до образователния процес в началното училище.								
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
1.1	Осигуряване на транспорт за децата от с. Давидово до детска градина в гр. Търговище	Текущ	До месец септември 2022	Общината	Общински бюджет; средства по национални програми; Проекти на ЦОИДУЕМ.	Осигурен е транспорт до детска градина в гр. Търговище за 15-20 деца от с. Давидово. (бр. деца).	0	15-20 деца

Цел 2. Повишаване нивото на редовна посещаемост на ромските ученици в училище, превенция от отпадане от образователната система и реинтеграция в училище. Повишаване на обхвана на учениците в гимназиална степен на обучение.								
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.

2.1	Засилване на междуинституционалния подход на работа за превенция на отпадането от училище чрез прилагане на индивидуален подход към всяко дете, отпаднало или в риск от отпадане от училище.	Текущ	Ежегодно	Механизъм за обхват	Не са необходими	Повишено ниво на редовна посещаемост сред ромските ученици, които са допускали системни отсъствия.(%) Намаляване на отпадналите ученици от образователната системата. Повишаване на броя на учениците, които са реинтегрирани в образователната система.(бр.)	Около 10 % от ромските ученици не посещават редовно училище. През последните две години официално отпаднали са 31 деца.	5 % от ромските ученици. Минимум 15 са реинтегрирани.
2.2	Работа със семействата в ромските махали с цел повишаване на доверието между страните и промоция на образованието, за да изведем образованието като приоритет.	Текущ	Ежегодно	Общината; РУО; Образователни медиатори; училищна мрежа; Местна общност.	Общински бюджет; училищни бюджети; средства по национални програми; Проекти на ЦОИДУЕМ.	Проведени са срещи в града и селата между община, училищна мрежа, ученици и родители с цел промоция на образованието (бр.)	0	Проведени 5 срещи.
2.3	Подкрепа за ученици от бедни семейства с дрехи, храна, учебници, пособия.	Текущ	Всяка учебна година	Общината; Училищата Местни; фирми.	Общински бюджет; училищни бюджети; средства по национални и европейски програми.	Осигурени учебници и учебни помагала на ученици с доказана нужда. (бр. ученици).	0	30 ученика от социално слаби семейства, подкрепени с учебници и учебни

						Осигурена е закуска, обувки и дрехи за есенно-зимния сезон за 30 ученици от социално слаби семейства. (бр. ученици).		помагала; 30 ученика от социално слаби семейства са подкрепени със закуска, дрехи и обувки.
2.4	Обучение на родителите на децата от ромската общност с цел засилване на родителската роля в процеса на възпитание и образование.	Текущ	Две обучения до края 2023	Общината; РУО; Училищна мрежа.	Училищни бюджети; средства по национални програми; Проекти на ЦОИДУЕМ.	Проведени са две (2) обучения, за родители на ученици, предимно след 7-ми клас, които ще са готови да се включат активно в образователния процес на децата си (бр. обучения, бр. участници).	0	2 обучения, в които са участвали минимум петдесет (50) родители на ученици, предимно след 7-ми клас и са готови да се включат активно в образователния процес на децата си.
2.5	Провеждане на кръгла маса с всички заинтересовани страни за дискутиране на последствията от ранните съжителства.	Текущ	До края на 2022	РУО; Община; Местна общност; Отдел "Закрила на детето"; Полиция; Прокуратура.	Не са необходими.	Провеждане на кръгла маса, за ученици и родители за запознаване с последствията от ранните съжителства (бр. кръгли маси, бр. участници).	0	Проведена е кръгла маса, на която минимум 40 ученици и 30 родители са запознати с последствията от ранните съжителства.

2.6	Провеждане на извънкласни занимания, предназначени за привличане интереса на ромските девойки към гимназиалното обучение.	Текущ	Ежегодно.	Училищна мрежа; РУО; Общината.	Училищни бюджети; Национални и европейски програми.	Включване на ромски девойки, след 7-ми клас в извънкласни дейности по интереси (бр.)	0	Най-малко 40 ромски девойки, след 7-ми клас са включени в извънкласни дейности по интереси.
2.7	Идентифициране на ролеви модели от общността с цел промоция на средното образование сред родителите и учениците.	Текущ	Всяка учебна година по 1 среща.	Общината; училищна мрежа, местната общност.	Не са необходими.	Срещи с ролеви модели от общността, които оказват последващата подкрепа на учениците, за да завършат средното си образование за ромски ученици и техните родители (с фокус върху с. Голямо Ново и Пробуда) – бр. срещи, бр. участници.	0	Идентифицирани са минимум три (3) ролеви модели сред общността, които са се срещнали с минимум тридесет (30) ромски ученика и техните родители (с фокус върху с. Голямо Ново и Пробуда).

Цел 3. Подобряване на качеството на образователния процес чрез овладяване на учебното съдържание при децата билингви с пропуски и незадоволителни образователни постижения чрез прилагане на разнообразни форми и програми за работа, и подобряване на комуникацията между родителите и училището.

	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
3.1	Осигуряване на допълнително обучение по	Текущ	Всяка учебна	Общината;	Училищни бюджети;	Включване на деца от ромски произход в	Не може да се	Ежегодно минимум още

	български език за деца в предучилищна и училищна възраст, за които българският език не е майчин.		година.	Училищна мрежа; МОН, ИА ОП НОИР.	средства по ОП; НОИР; средства по национални програми; Проекти на ЦОИДУЕМ.	модули за допълнително обучение по български език в детските градини и училищата (бр.).	посочи такава текуща стойност.	60 деца от ромски произход са включени в модули за допълнително обучение по български език в детските градини и училищата.
3.2	Провеждане на обучения за повишаване на компетенциите на педагогическите специалисти за интеркултурен образователен процес.	Текущ	До края на 2022	РУО; Общината; Училищна мрежа.	Общински бюджет; Училищни бюджети; Програма РОМАКТ; Средства по национални и европейски програми.	Проведени са обучения за преподаватели от детски градини и училища, които са готови да приложат наученото за подобряване процеса на интеркултурен образователен процес (бр.)	6 учители от 4 училища за учебната 2020/2021	Минимум един (1) учител от всяка детска градина и училище от община Търговище, в които се обучават деца от уязвими общности се е включил в обучение/я за интеркултурен образователен процес.
3.3	Обучение с нови учебници по методология, съобразени с нуждите на децата – билингви.	Текущ	До септември 2022	РУО; Училищна мрежа; Общината;	Общински бюджет; Училищни бюджети; Средства по национални и европейски програми.	Въвеждане на учебници и пособия в училища по методология, съобразена с нуждите на деца – билингви (бр. учебни заведения).	0	Пилотно на територията на Община Търговище, минимум две (2) учебни

								заведения са въвели учебници и пособия по нова методология за работа с деца – билингви.
3.4	Насърчаване участието на родителите в образователния процес чрез включване на повече родители – роми в училищните настоятелства/родителски клубове	Текущ	Ежегодно	Училищна мрежа; местна общност; Общината	Не са необходими	Включване на родители – роми в училищни настоятелства, включване на родители – роми в родителски клубове (бр.)	В над осем (8) учебни заведения има създадени обществени съвети.	Минимум още 30 родители, представители на ромската общност са включени в училищните настоятелства/родителски клубове/обществени съвети в учебни заведения, намиращи се на територията на Община Търговище.
3.5	Мотивиране на родителите/настойниците да прашат децата на занималня. Там където няма занималня – да се създаде.	Текущ	Всяка учебна година.	РУО; Училищна мрежа; Общината.	Училищен и общински бюджет;	Ученици от уязвими общности, посещаващи занималня (бр.) Разкриване на занимални	„не може да се посочи текуща стойност. „не може	+ минимум още 50 ученици от ромски произход са записани на занималня. Разкрити са

						(бр.)	да се посочи текуща стойност за брой занимални в Община Търговище	минимум 2 допълнителни занимални в учебни заведения, които се посещават от ученици от уязвими общности.
3.6	Осигуряване на безплатен интернет за града и селата и устройства при необходимост с цел включване на учениците от уязвими семейства с доказана нужда в ОРЕС.	Текущ	До м. септември 2022	РУО; МОН; Училищна мрежа; Общината.	Общински и национален бюджет; Училищни бюджети; Общински бюджет; Средства по европейски програми.	Обхващане на населени места, в които ползването на интернет от ученици е силно ограничено (бр.) Предоставяне на устройства на деца, които нямат такова и семейството няма финансова възможност да го осигури (бр.)	Не може да се посочи текуща стойност.	+ 7 населени места, в които има място/помещение/точка, в което има безплатен интернет; + още 40 ученика с доказана нужда са получили устройство за включване в ОРЕС.
3.7	Засилване на комуникацията между родители и училище чрез активна медиаторска работа и провеждане на оценка на нуждите на учениците от уязвимите ромски общности.	Текущ	Всяка учебна година	Община; Училища с активното участие на образователните медиатори;	Не са необходими.	Обхващане на семейства с планирани интервенции, съобразно идентифицираните нужди (бр.)	Не може да се предостави и текуща стойност.	Минимум 80 семейства са получили адекватна оценка на нуждите, съобразена с образователни

								те трудности на децата им.
Цел 4. Повишаване на броя на младите роми, които продължават образованието си във ВУЗ.								
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
4.1	Провеждане на информационна кампания от общината, заедно с различни университети и местните училища, имаща за цел да повиши осведомеността на учениците от 11 и 12 клас относно: предлагани от университетите специалности и форми на обучение; наличните възможности за стипендия.	Текущ	1 среща през 2022 и още 1 през 2023	Общината; Училищна мрежа; Местна общност; Университе Ти.	Не са необходими	Провеждане на срещи с ученици, които са запознати с възможностите за продължаване на обучението си във ВУЗ (бр. срещи, бр. участници).	Не може да се посочи текуща стойност.	Проведени 2 срещи, в следствие, на които минимум 40 ученика от ромски произход са запознати с възможността да продължат образованието си в университет.
4.2	Създаване на общински стипендиантски фонд за подкрепа на младежи от общината за записване във висши училища в специалности, от които общината чувства необходимост.	Текущ	Ежегодно по трима студенти.	Общината	Общински бюджет.	Подкрепяне от общината със стипендия на студенти с доказана нужда (бр.)	0	3 студенти
Цел 5. Разширяване на възможностите за учене през целия живот, насочени към ограмотяване и обучение на неграмотни и слабограмотни лица от ромски произход в активна трудоспособна възраст. Повишаване на образователния ценз на роми в активна трудоспособна възраст за придобиване на основно и средно образование.								

	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
5.1	Провеждане на обучителни курсове, съчетани със стипендия за ограмотяване и обучение на неграмотни и слабограмотни лица, които нямат завършен начален етап на обучение или са без образование.	Текущ	2021 - 2023 г	Общината; Дирекция „Бюро по труда“	Средства от национални и европейски програми.	Представители на общността, включени в курсове за ограмотяване (бр.)	Не може да се посочи текуща стойност.	+ още 20 представители на общността, включени в курсовете.
5.2	Проучване на възможността за участие в програми за втори шанс за образование на възрастни роми с цел придобиване на основно или средно образование/Популяризиране на съществуваща задочна форма на обучение.	Текущ	2021 - 2023 г.	Общината; Училищна мрежа.	Средства по ОП НОИР; Средства от национални и европейски програми.	Включване в обучения и срещи на лица над 16-годишна възраст - представители на уязвими общност (бр. срещи, бр. участници)	Не може да се посочи текуща стойност.	+ 20 представители на общността включени в Програма втори шанс; Проведени информационни срещи с минимум 50 представители на уязвими общности, в следствие, на които минимум 20 от тях са записани в задочна форма на обучение.

ПРИОРИТЕТ „ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ“

Оперативна цел: *Равнопоставеност на достъпа до качествено обществено здравеопазване и подобряване на здравословното състояние на населението в обособените уязвими общности, с концентрация на бедност*

Цел 1: Повишаване обхвата на ромското население в системата на здравеопазването								
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
1.1	Назначаване и обучение на допълнителна бройка здравен медиатор, който да работи активно с общността на терен, включително в селата.	Текущ	До края на 2022	Общината; НМЗМ.	Национален бюджет. Общински бюджет за заплащане на обучението.	Назначаване и обучение на здравен медиатор, който е готов да посредничи между здравни и социални институции и ромската общност (бр.)	1 медиатор	2 медиатори
1.2	Провеждане на информационна кампания за насърчаване на ромите да се осигуряват здравно.	Текущ	Всяка година по една информационна среща	Община; НАП.	Не са необходими	Провеждане на кампании и информационни срещи (бр.)	0	3 информационни срещи
1.3	Повишаване на обхвата на регистрираните ромите при личен лекар, открити от здравните медиатори.	Текущ	Ежегодно до края на 2023	Общини; Здравни медиатори; ОПЛ.	Общински бюджет	Провеждане на кампании за не регистрираните ромите при личен лекар, открити от здравните медиатори (бр. срещи, бр. участници).	0	3 информационни срещи, след които минимум 40 души са се регистрирали при личен лекар.

Цел 2: Повишаване на здравните знания и осигуряване на достъп до здравна информация и обслужване.								
---	--	--	--	--	--	--	--	--

	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
2.1	Популяризиране сред ОПЛ и лекарите специалисти с Наредба 17 на МС за поемане на лечението на социално слаби и здравно неосигурени лица.	Текущ	Ежегодно до края на 2023	здравни медиатори; Дирекция „Социално подпомагане“ .	Не са необходими.	Провеждане на информационни срещи със социално слаби неосигурени лица (бр. срещи, бр. участници).	0	Минимум 3 информационни срещи, в следствие, на които минимум 40 социални слаби неосигурени лица са запознати с Наредбата и процедурата.
2.2	Провеждане на профилактични прегледи на граждани в уязвимо положение, включително здравно неосигурени с мобилни кабинети.	Текущ	2022 – 20 прегледа 2023 – 20 прегледа	Общината; РЗИ; ОПЛ; Мобилни кабинети	При необходимост- от общински бюджет	Провеждане на прегледи на здравно неосигурени лица от различни специалисти с мобилни кабинети (бр.)	Не може да се посочи текуща стойност.	+ минимум 40 извършени прегледи на здравно неосигурени лица.
2.3	Информирание на бременните неосигурени жени за правото им да ползват безплатно по Наредба 26 на Министерството на здравеопазването 1 безплатен преглед при АГ	Текущ	Ежегодно до края на 2023	Здравен медиатор, социални услуги, Клуб на НСО	При необходимост- от общински бюджет	Провеждане на информационни срещи с млади жени от ромските квартали на града (бр. срещи, бр. участници).	0	Проведени са минимум две информационни срещи с поне 40 млади жени от ромските квартали на

	специалист и пакет изследвания.							града и селата, които са запознати с Наредбата.
--	---------------------------------	--	--	--	--	--	--	---

ПРИОРИТЕТ „ЗАЕТОСТ“

Оперативна цел: *Равнопоставен достъп и подобряване реализацията на ромите на пазара на труда и повишаване на дела на заетите сред тях; намаляване на социалните неравенства и активното им социално приобщаване*

Цел 1: Активиране на безработни в неравностойно положение на пазара на труда и икономически неактивни лица, чрез насърчаване за регистрация в Бюро по труда и предоставяне на интегрирани услуги по заетост и социално подпомагане								
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност За 2020 г.	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
1.1	Активиране на икономически неактивни лица за регистрация в Дирекция „Бюро по труда” – Търговище, с цел ползване услугите, предлагани от Агенция по заетостта.	Текущ	Ежегодно до края на 2023	Дирекция „Бюро по труда“.	Държавен бюджет; ПРЧР 2021-2027 г.	Активиране на лица, регистрирани в бюрата по труда, вкл. от ромски произход в резултат от работата на трудовите посредници (бр.)	Към 31.12.2021, общ брой на регистрирани безработни лица за община Търговище 1115, от тях 150 лица се самоопределят за роми.	Активирани чрез регистрация в Бюро по труда са още минимум 100 икономически и неактивни лица от общността.
1.2	Провеждане на информационни срещи в кварталите и селата от община Търговище, целящи повишаване на	Текущ	Ежегодно - веднъж на всеки	Община Търговище, чрез младежкия медиатор;	Държавен бюджет; ПРЧР 2021-2027 г.	Информационни срещи с представители на уязвимите общности с услугите, предоставяни от Дирекция „Бюро по труда“	0	Проведени са минимум 10 информационни срещи, на които

	информираността на населението за предлаганите от Дирекция „Бюро по труда” - Търговище услуги и възможности за реализация, включително стартиране на самостоятелен бизнес .		три месеца.	Дирекция „Бюро по труда“.		(бр. срещи, бр. участници).		минимум 200 представител и на общността са с повишена информираност за услугите и възможностите, предлагани от Дирекция „Бюро по труда.“
1.3	Провеждане на съвместна информационни среща/беседа между община, местен бизнес, местна общност, представители на КЗД, Рег. Инспекция по труда, имаща за цел противодействия на дискриминацията на трудовия пазар.	Текущ	До края на 2022	Община; Регионално представителство на КЗД; Инспекция по труда.	Не са необходими	Провеждане на обща среща, за планиране на съвместни действия за противодействие на дискриминацията на трудовия пазар (бр.)	0	1

Цел 2: Подобряване на достъпа на ромите до пазара на труда и повишаване на дела на заетите сред тях.

	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност За 2020 г.	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г. ²
--	-------	--------	------	----------------------	---	------------	----------------------------	--

² При удължаване на епидемичната обстановка и ограничителните мерки, целевите стойности подлежат на промяна.

2.1	Развиване на подходящи проекти за включване в заетост, квалификация и преквалификация, съобразени с трудовия пазар в региона.		Ежегодно до края на 2023	Общината; Дирекция "Бюро по труда".	Национален бюджет; ПРЧР 2021 – 2027.	Включване на лица от уязвими общности в включени в програми за временни заетост, квалификация и преквалификация (бр.)	По данни на Дирекция „Бюро по труда“: към 31.12.2021г., на първичен пазар – 27 лица от ромски произход; на вторичен пазар – 19 лица. Общината е реализирала проект за осигуряване на временна заетост и квалификация на безработни лица от малцинства, който включва 317 лица. В резултат на това 99 души са заети в различни сектори.	Минимум още 150 лица от уязвими общности са включени в програми за временни заетост, квалификация и преквалификация.
-----	---	--	--------------------------	-------------------------------------	--------------------------------------	---	--	--

ПРИОРИТЕТ „ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ“

Оперативна цел: *Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура и инфраструктура за публични услуги*

Цел 1: Узаконяване на ромските домове, които са извън регулация.								
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
1.1	Да се стартира информационна кампания за разясняване на въпроса какво означава „законна“ и „незаконна“ къща.	Текущ	До края на 2022	Община	Общински бюджет .	Провеждане на кампании и осведомяване на лица, които да успяват да правят разлика между законна и незаконна къща (бр. срещи, бр. учатсници).	0	Проведени са минимум 3 информационни срещи, в следствие, на които минимум 100 души, представителите на уязвими общности от населени места, в които имат проблем с незаконното строителство могат да правят

								разлика между законна и незаконна къща.
1.2	Изготвяне на карта на незаконните жилища в района на община Търговище.	Текущ	До края на 2023	Общината	Общински бюджет	Изготвяне на карта, която илюстрира мащаба на проблема и локациите на незаконните жилища в района на община Търговище (бр.)	0	1
Цел 2: Подобряване на инфраструктурата в ромските квартали								
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институ- ция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023г.
2.1	Осигуряване на повече контейнери за смет в кв. Малчо Малчев, с. Пробуда и с.Подгорица.	Текущ	До края на 2022	Община; екологичен отдел.	Общински бюджет.	Осигуряване на контейнери в райони с компактно ромско население (бр.)	Не може да се посочи текуща стойност.	Поставени са допълнителн о 8 контейнери за смет в кв. Малчо Малчев, с. Пробуда и с.Подгорица
2.2	Осигуряване на редовно сметоизвозване в ромските квартали.	Текущ	Ежегод но	Община; екологичен отдел.	Общински бюджет.	Осигуряване на редовно сметоизвозване в ромските квартали	Не приложимо	Не приложимо
2.3	Провеждане на съвместна инициатива с участието на общността в кв. „Малчо	Текущ	До края на 2022	Общината; Местната общност.	Бюджет от организации; общински бюджет	Провеждане на съвместна инициатива с участието на общността за	0	1

	Малчев“ за почистване на локалните замърсявания, намиращи се в близост до ул. „Сива“ и Младежкия клуб.					съвместно почистване (бр)		
2.4	Поетапна рехабилитация на уличната мрежа в следните локации: Асфалтиране на следните улици: в кв. „Малчо Малчев“: „Сива“; „Ком“; „Мальовица“; „Люляк“; „Мусала“ „Калоян“; „Кукуш“; „Самуил“; „Страцин“; „Радомир“; ул. „Митрополит Андрей“ – района в близост до детската ясла (от страната на квартала) За приоритетни улици общността посочва: „Сива“; „Мальовица“; „Самуил“; „Страцин“. Асфалтиране и подобряване на подобряване на осветлението на слените улици в. Давидово: „Рудозем“; Дунав“; „Младост“. С. Подгорица: ул. „Гердеме“ (главната улица); „Мадара“; „Витоша“; „Стефан Куцаров“; „Стоян Христов“; С. Голямо ново – целият ромски квартал е силно амортизиран; ул. „Пирин“ (главната улица). Селото се	Текущ	Поетапно до края на 2023	Община	Общински бюджет	Асфалтиране на улици от посочените проблемни (км.)	Не може да се предостави текуща стойност в километри.	Поетапно.

	нуждае от поставяне на повече осветление. Към настоящия момент такива са налични през два стълба. Има места, на които такова въобще липса. С. Лиляк: „Люлин“; „Алеко Константинов“; „Стара планина“; „Гео Милев“; „Дунав“ е за довършване; „Вапцаров“ – за кърпене. С. Пробуда: „Георги Бенковски“; „Чавдар Войвода“; „Надежда“ (ромския квартал); „Юри Гагарин“. От осветление се нуждаят: „Елин Пелин“; „Чавдар Войвода“; „Руен“; с. Вардун: „Желю Арабаджиев“; „Дунав“; „Георги Димитров							
2.5	Създаване/реновиране на детските площадки в кв. „Малчо Малчев“; с. Подгорица; с. Вардун.	Текущ	Поетапно до края на 2023	Община	Общински бюджет; ПУДООС; Средства от Национални и европейски програми.	Създадени/реновирани детски площадки в посочените локации (бр.)	0/3	3
2.6	Създаване на спортна площадка в с. Давидово с изградено видео наблюдение.	Текущ	До края на 2023	Община	Общински бюджет	Изградена е спортна площадка в с. Давидово. (бр.)	0	1

ПРИОРИТЕТ „ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ“

Оперативна цел: Гарантиране правата на гражданите, с акцент върху жените и децата, защита на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на “език на омразата”.

Цел 1: Намаляване на дискриминацията и подобряване на междуетническите отношения								
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро	Индикатори	Текуща стойност За 2019 г.	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
1.1	Провеждане на обща среща, по инициатива на общината, между общността и Спешна помощ, на която да се обсъдят причините за проблема и възможни решения.	Текущ	До края на 2022	Община; Спешна помощ; Местната общност.	Не са необходими	Обсъдени проблеми, взети решения (бр.)	0	Проведена е 1 обща среща
1.2	Планиране на съвместни действия с регионалното представителство на Комисия за защита от дискриминация, насочена към широката общественост, училищата и бизнеса, с цел намаляване на дискриминационните действия и подобряване на междуетническите отношения.	Текущ	До края на 2022	Община;; местна общност, училищна мрежа; КЗД; Местния бизнес.	Общински и национален бюджет	Изпълнени действия и обхванати училища, институции и местни бизнес организации (бр.)	0	Планирани са минимум 10 дейности. Въвлечени са минимум 3 бизнес организации и 4 учебни заведения.
Цел 2: Снабдяване с лични документи с цел пълноценно участие в обществения живот								
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи,	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване

					друго – млн. евро)			2021-2023 г.
2.1	Осигуряване на социална подкрепа с цел ориентация и посредничество за снабдяване с личен документ на тези граждани, защото това със сигурност ги лишава от права и задължения.	Текущ	Ежегодно до края на година Та.	Община; Дирекция „Социално подпомага не“.	Общински бюджет; Национален бюджет.	Подпомогнати и консултирани лица (бр.)	20 лица от ромски произход са без лична карта.	10 бр

Приет от Общински съвет – Търговище с Решение №3, Протокол № 33/24.02.2022г.

Д-Р ДАРИН ДИМИТРОВ

Кмет на община Търговище

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ В ИЗПЪЛНЕНИЕ НА
ОБЩИНСКИ ПЛАН НА ОБЩИНА АНТОНОВО
ЗА ПРИОБЩАВАНЕ, РАВЕНСТВО И УЧАСТИЕ НА РОМИТЕ НА ОБЩИНА АНТОНОВО ЗА
2021-2023 ГОДИНА

Глава I:
Приоритетни области, цели и мерки за периода 2021-2023 година от
План за действие за равенство, приобщаване и участие на ромите 2021-2030 година

ПРИОРИТЕТ „ОБРАЗОВАНИЕ“

Оперативна цел: Създаване на условия за осъществяване на качествено и приобщаващо образование, както и за образователна интеграция и интеркултурно образование за деца и ученици, в т.ч. за уязвими групи, включително роми.

Цел 1. Повишаване на обхвата на децата и учениците в предучилищното и училищното образование и намаляване на дела на отпадналите и преждевременно напусналите училище								
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
1.1.	Повишаване на обхвата на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст по механизма за обхват.	Текущ	2021 – 2023	СУ Антоново ОУ Трескавец ОУ Стеврек НУ Изворово Община Антоново РУО Търговище	Средства по ОП; НОИР; Средства по национални програми; Проекти на ЦОИДУЕМ.	Брой деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, обхванати трайно в образователната система	60 деца и ученици	90 деца и ученици

				ИА ОП НОИР				
1.2.	Осигуряване на приобщаваща среда за деца, които не владеят добре български език, в предучилищна възраст чрез осъществяването на допълнителни модули по български език, в т.ч. и прилагане на методики за овладяване на български език.	Текущ	2021 – 2023	ДГ Антоново СУ Антоново		Брой деца от уязвими групи, които не владеят добре български език, включени в модули за допълнително обучение	60 деца и ученици	90 деца и ученици
1.3.	Осигуряване на допълнително обучение по учебни предмети с акцент върху изучаването на български език за ученици, за които българският език не е майчин и които не владеят добре български език, в т.ч. прилагане на методики за преодоляване на обучителните затруднения, вкл. и за преодоляване на последиците от COVID кризата.	Текущ	2021 - 2023	СУ Антоново ОУ Трескавец ОУ Стеврек НУ Изворово Община Антоново РУО Търговище МОН, ЦОИДУЕМ ИА ОП НОИР	Средства по национални програми; Проекти на ЦОИДУЕМ; Средства по ОП НОИР.	Брой ученици от уязвими групи, включени в допълнително обучение	50 ученици	100 ученици
1.4.	Повишаване квалификацията на педагогическите специалисти за прилагане на диференциран подход	Текущ	2021 - 2023 г.	МОН ЦОИДУЕМ	Средства по ОП НОИР	Брой педагогически специалисти, преминали обучение за прилагане на Инструментариум за ранно идентифициране	Неприложимо	5 педагогически специалисти

	при обучението на учениците, които имат пропуски или срещат затруднения при овладяването на учебното съдържание чрез използване на Инструментариум за ранно идентифициране на ученици в риск от преждевременно напускане на образователната система и за диференциран подход при определяне на потребностите им от предоставяне на индивидуална подкрепа.					на ученици в риск от преждевременно напускане на образователната система		
1.5	Реализиране на интегрирани дейности за образователна интеграция на деца и ученици от етническите общности в уязвимо положение чрез осигуряване на ефективен процес на обхват, включване и реинтеграция в образователната система.	Текущ	2021 - 2023	ДГ Антоново СУ Антоново ОУ Трескавец ОУ Стеврек НУ Изворово Община Антоново РУО Търговище	Проекти на ЦОИДУЕМ ИА ОП НОИР	1. Брой дейности за връщане на отпадналите ученици в училище и подобряване на образователните им резултати.	1. Брой дейности за връщане на отпадналите ученици в училище и подобряване на образователните им резултати – 2	1. Брой дейности за връщане на отпадналите ученици в училище и подобряване на образователните им резултати –3

						2. Брой обхванати деца в детски градини, в които се изпълняват мерки за по-пълно обхващане и задържане на деца между 3- и 6/7-годишна възраст от етническите общности в образователната система;	2. Брой обхванати деца в детски градини, в които се изпълняват мерки за по-пълно обхващане и задържане на деца между 3- и 6/7-годишна възраст от етническите общности в образователната система	2. Брой обхванати деца в детски градини, в които се изпълняват мерки за по-пълно обхващане и задържане на деца между 3- и 6/7-годишна възраст от етническите общности в образователната система – 20.
						3. Брой педагогически специалисти, включени в изпълнение на дейности за ефективна реинтеграция на деца и ученици, върнати в образователната система	3. Брой педагогически специалисти, включени в изпълнение на дейности за ефективна реинтеграция на деца и ученици, върнати в образователната система – 5.	3. Брой педагогически специалисти, включени в изпълнение на дейности за ефективна реинтеграция на деца и ученици, върнати в образователната система – 10
						4. Брой ученици от етническите общности с подобрени образователни резултати.	4. Брой ученици от етническите общности с подобрени образователни резултати	4. Брой ученици от етническите общности с подобрени образователни резултати – 10

						5. Брой деца и ученици, реинтегрирани в образователната система.	5. Брой деца и ученици, реинтегрирани в образователната система	5. Брой деца и ученици, реинтегрирани в образователната система – 10.
						6. Брой ученици от етническите общности в социално уязвимо положение, подкрепени за продължаване на образованието им в гимназиален етап.	6. Брой ученици от етническите общности в социално уязвимо положение, подкрепени за продължаване на образованието им в гимназиален етап.	6. Брой ученици от етническите общности в социално уязвимо положение, подкрепени за продължаване на образованието им в гимназиален етап – 10.
						7. Брой ученици от гимназиална степен, включени в дейности за информиране, мотивиране и подготовка за продължаване на образованието си във висши училища.	7. Брой ученици от гимназиална степен, включени в дейности за информиране, мотивиране и подготовка за продължаване на образованието си във висши училища.	7. Брой ученици от гимназиална степен, включени в дейности за информиране, мотивиране и подготовка за продължаване на образованието си във висши училища – 10.
						8. Брой ученици в гимназиален етап на обучение, кандидатствали във ВУ	8. Брой ученици в гимназиален етап на обучение, кандидатствали във ВУ – 3	8. Брой ученици в гимназиален етап на обучение, кандидатствали във ВУ – 10.
						9. Брой ученици, кандидатствали и приети във ВУ.	9. Брой ученици, кандидатствали и приети във ВУ – 2	9. Брой ученици, кандидатствали и приети във ВУ – 5

1.6.	Работа с ромските семейства на ученици, предимно след 4-ти клас (акцент върху семейства от с. Изворово) с цел повишаване на доверието между страните и промоция на образованието, за извеждане на образованието като приоритет.	Текущ	2021 - 2023	Общината; РУО; Образователн и медиатори; училищна мрежа; Местна общност	Училищни бюджети; средства по национални програми; Проекти на ЦОИДУЕМ; Програми и проекти на ЕС и ФМ ЕИП	2	4	1 среща през 2022 1 среща през 2023 между община, училища, ученици след 4 клас и родители.
1.7.	Реализиране на добри практики, свързани с повишаване качеството на образователния процес за деца и ученици от уязвими групи, включително роми, в това число за работа с родители, включително за преодоляване на COVID кризата.	Текущ	2021 - 2023	ДГ Антоново СУ Антоново ОУ Трескавец ОУ Стеврек НУ Изворово Община Антоново РУО Търговище	Проекти на ЦОИДУЕМ; ФМ ЕИП	Брой реализирани мерки, инициативи, добри практики		4 мерки, инициативи, добри практики
1.8.	Осигуряване на целеви средства за осъществяване на допълнителна работа за деца и ученици от уязвими групи, включително роми, в това число и за назначаване на образователни медиатори и социални работници.	Текущ	2021 - 2023	СУ Антоново ДГ Антоново	Финансиране със средства от държавния бюджет по НП „Подпомагане на общини за реализиране на дейности за образователна десегрегация“	Брой на децата и учениците, от уязвими групи, посещавали сегрегирани образователни институции и вече обучаващи се в приемни образователни институции с етнически смесена среда Размер на предоставените средства на образователни		100 000 лева

					Средства от бюджета на МОН Средства от ОП НОИР ФМ ЕИП	институции, за които е осигурено финансиране.		
1.9.	Провеждане на обучения за образователни медиатори и/или социални работници.	Текущ	2021 - 2023	МОН ЦОИДУЕМ		Брой обучени образователни медиатори и/или социални работници	Обучени образователни медиатори и/или социални работници	4 обучени образователни медиатори и/или социални работници
1.10.	Осъществяване на психологическа и социална подкрепа на деца и ученици от уязвими групи, включително роми чрез назначаване на образователни медиатори и социални работници.	Текущ	2021 - 2023	ДГ Антоново СУ Антоново ОУ Трескавец ОУ Стеврек НУ Изворово Община Антоново РУО Търговище МОН ЦОИДУЕМ	От бюджета на МОН Средства по ОП НОИР ФМ ЕИП	Брой назначени образователни медиатори и/или социални работници в системата на предучилищното и училищното образование	Назначени образователни медиатори и/или социални работници	4 назначени образователни медиатори и/или социални работници

Цел 2. Повишаване компетентностите на педагогическите специалисти и на непедагогическия персонал за работа в мултикултурна среда и за преодоляване на стереотипи и дискриминационни нагласи

	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
2.1.	Преодоляване на дискриминационните нагласи чрез провеждане на различни инициативи (екскурзии, отбелязване на дати от празничния календар, информационни кампании и други дейности).	Текущ	2021 - 2023	ДГ Антоново СУ Антоново ОУ Трескавец ОУ Стеврек НУ Изворово Община Антоново РУО Търговище	Проекти на ЦОИДУЕМ ОП НОИР ФМ на ЕИП	Брой проведени инициативи	Поради пандемията няма текуща стойност	10 проведени инициативи
2.2.	Реализиране на форми на взаимодействие между децата и учениците от различен етнически произход за утвърждаването на межкултурните ценности и многообразието в образователната среда с цел изграждане и възпитаване у подрастващите на социокултурен модел на поведение, основан на поведенчески модели за	Текущ	2021 - 2023	ДГ Антоново СУ Антоново ОУ Трескавец ОУ Стеврек НУ Изворово Община Антоново РУО Търговище МОН ЦОИДУЕМ	Проекти на ЦОИДУЕМ ОП НОИР ФМ на ЕИП	1. Брой въведени програми за образователна дейност в детските градини и в училищата, съобразени с културите на различните етнически общности.	1. Брой въведени програми за образователна дейност в детските градини и в училищата, съобразени с културите на различните етнически общности	1. Брой въведени програми за образователна дейност в детските градини и в училищата, съобразени с културите на различните етнически общности – 5
						2. Брой деца и ученици от мнозинството и от етническите общности, които са се включили в дейности по преодоляване на	2. Брой деца и ученици от мнозинството и от етническите общности, които са се включили в	2. Брой деца и ученици от мнозинството и от етническите общности, които са се включили в

	хуманизъм и толерантност.					негативни стереотипи и дискриминационни нагласи.	дейности по преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи	дейности по преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи – общо 90.
						3. Брой учители, директори и други педагогически специалисти, които са се включили в дейности по преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи.	3. Брой учители, директори и други педагогически специалисти, които са се включили в дейности по преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи	3. Брой учители, директори и други педагогически специалисти, които са се включили в дейности по преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи – 10
						4. Брой проведени занимания по интереси, насочени към усвояване на знания с елементи на гражданско образование.	4. Брой проведени занимания по интереси, насочени към усвояване на знания с елементи на гражданско образование .	4. Брой проведени занимания по интереси, насочени към усвояване на знания с елементи на гражданско образование – 10.

						5. Брой въведени форми за интеркултурно образование в детската градина и училища.	5. Брой въведени форми за интеркултурно образование в детската градина и училищата.	5. Брой въведени форми за интеркултурно образование в държавните и общинските детски градини, училища и центрове за подкрепа за личностно развитие – 10.
2.3.	Изработване на обучителен антидискриминационен модул за младежки работници и образователни медиатори и технология за превенция и сигнализиране за слово на омразата и прояви на антиромски настроения в социалните мрежи по проект „Социално и образователно включване“.	Текущ	2021 - 2023	ЦОИДУЕМ	Средства по финансов механизъм	Изработен модул	0	1
2.4.	Провеждане на обучения за повишаване на компетенциите на педагогическите специалисти за интеркултурен образователен процес.	Текущ	2021 - 2023	РУО; Общината; Училищна мрежа	Училищни бюджети; Програма РОМАКТ; Средства по национални и европейски програми. ФМ ЕИП	Обучени преподаватели от детски градини и училища.	0	5

2.5	Назначаване на образователен медиатор с подходящи умения и подготовка за работа с родители в НУ „Петър Берон“, с. Изворово	Текущ	До м. септ емвр и 2022	Общината НУ „Петър Берон“, с. Изворово	Училищни бюджети; средства по национални и европейски програми; Проекти на ЦОИДУЕМ	Назначен и обучен е образователен медиатор в НУ „Петър Берон“, с. Изворово, които има необходимите умения да посредничат между общността и училището с цел разрешаване на образователни проблеми и затруднения на ученици от уязвими семейства.	0	1
Цел 3. Изготвяне и прилагане на образователни инструментариуми за преодоляване на обучителните затруднения и методики за усвояване на български език от деца и ученици, чийто майчин език е различен от българския								
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
3.1.	Изработване на специализирани методики за обучение по български език за деца с друг майчин език, които не владеят добре български език за всички възрастови групи (3-6 г.) и за разновъзрастови групи.	Текущ	2021-2023	МОН	ОП НОИР	Изработени методики	Неприложимо	Неприложимо
3.2.	Изработване на Инструментариум за ранно идентифициране на ученици в риск от преждевременно напускане на образователната система и за диференциран подход при определяне на потребностите им от	Текущ	2021 - 2023	МОН	Средства по ОП НОИР	Изработен инструментариум	1 бр.	Неприложимо

	предоставяне на индивидуална подкрепа.							
Цел 4. Насърчаване на образователните институции за формиране на подкрепяща образователна среда, междуучилищни дейности, създаване на партньорство с местните общности и гражданския сектор, допълнителна работа с учениците и с родителите, насърчаване участието на родителите в образователния процес в мултикултурна среда								
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
4.1.	Включване на общината в дейности за образователна десегрегация и превенция за недопускане на вторична сегрегация.	Не е стартирала	2022 - 2023	МОН, ЦОИДУЕМ, ИА ОП НОИР РУО		1. Брой подпомогнати общини за реализиране на дейности за образователна десегрегация.	1. Неприложимо	1. Неприложимо
						2. Брой деца и ученици, за които е осигурен безплатен транспорт в рамките на общината	2. Брой деца и ученици, за които е осигурен безплатен транспорт в рамките на общината - 162	2. Брой деца и ученици, за които е осигурен безплатен транспорт в рамките на общината - 162
						3. Брой деца в задължително предучилищно образование и ученици до VII клас, включени в процеса на образователна десегрегация, и за които са осигурени учебни пособия и материали.	3. Брой деца в задължително предучилищно образование и ученици до VII клас, включени в процеса на образователна десегрегация и за които са осигурени учебни пособия и материали – 210	3. Брой деца в задължително предучилищно образование и ученици до VII клас, включени в процеса на образователна десегрегация и за които са осигурени учебни пособия и материали – 210

						4. Брой мотивационни дейности, свързани с десегрегационните процеси и трайното приобщаване на децата и учениците в образователната система;	4. Брой мотивационни дейности, свързани с десегрегационните процеси и трайното приобщаване на децата и учениците в образователната система	4. Брой мотивационни дейности, свързани с десегрегационните процеси и трайното приобщаване на децата и учениците в образователната система – 6.
						5. Брой родители, включени по проекта и участвали в проектните дейности с цел повишаване на мотивацията им да записват децата на детска градина и училище;	5. Брой родители, включени по проекта и участвали в проектните дейности с цел повишаване на мотивацията им да записват децата на детска градина и училище.	5. Брой родители, включени по проекта и участвали в проектните дейности с цел повишаване на мотивацията им да записват децата на детска градина и училище – 60.
						6. Брой образователни медиатори и друг непедагогически персонал, включен в дейностите.	6. Брой образователни медиатори и друг непедагогически персонал, включен в дейностите	6. Брой образователни медиатори и друг непедагогически персонал, включен в дейностите – 4.
4.2.	Засилване на комуникацията между родители и училище чрез активна медиаторска работа и провеждане на оценка на нуждите на	Текущ	2021 - 2023	Училища с активното участие на образователните медиатори		Брой обхванати семейства с планирани интервенции, съобразно идентифицираните нужди.	Брой обхванати семейства - 10	Брой обхванати семейства - 40

	учениците от уязвимите ромски общности							
4.3.	Мотивиране на родителите/настойниците да пращат децата на занималня. Там където няма занималня – да се създадат	Текущ	Всяка учебна година	РУО; Училищна мрежа; Общината	Училищен и общински бюджет;	Брой ученици от уязвими общности, посещаващи занималня. Брой недоразкрити занимални.		
Цел 5. Провеждане на информационни кампании за лица от уязвими групи, включително за завършване на средно, професионално, колежанско и висше образование, особено за профили, специалности и професии, които дават перспектива за реализиране на пазара на труда								
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
5.1.	Провеждане на информационни кампании и на дейности за ограмотяване и обучение на неграмотни и слабограмотни лица от уязвими групи, които нямат завършен начален етап или завършен клас от прогимназиалния етап.	Текущ	2021 - 2023	ДГ Антоново СУ Антоново ОУ Трескавец ОУ Стеврек НУ Изворово Община Антоново РУО Търговище МОН	Средства по ОП НОИР ФМ ЕИП	Брой информационни кампании за ограмотяване и обучение	1	4

				ЦОИДУЕМ				
5.2.	Провеждане на обучителни курсове, съчетани със стипендия за ограмотяване и обучение на неграмотни и слабограмотни лица, които нямат завършен начален етап на обучение или са без образование.	Текущ	2021 - 2023 г	СУ Антоново ОУ Трескавец ОУ Стеврек НУ Изворово Община Антоново РУО Търговище МОН ЦОИДУЕМ	Средства по ОП НОИР ФМ ЕИП	Брой лица над 16-годишна възраст участници в обучителни курсове, съчетани със стипендия за ограмотяване и обучение на неграмотни и слабограмотни лица, които нямат завършен начален етап на обучение или са без образование.	2	11
5.3.	Проучване на възможността за участие в програми за втори шанс за образование на възрастни роми с цел придобиване на основно или средно образование/Популяризиране на съществуваща задочна форма на обучение.	Текущ	2021 - 2023 г.	Общината; Училищна мрежа.	Средства по ОП НОИР; Средства от национални и европейски програми.	Брой проведени проучвания	1	3

Цел 6. Системно взаимодействие с родителите за осъзнаване и осъществяване на техните отговорности за възпитанието, развитието, образованието и отглеждането на децата, както и за сътрудничество с детската градина/училището. Съвместна работа с образователни медиатори и други специалисти с отношение и влияние върху образователните постижения на децата и учениците								
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
6.1.	Осъществяване на дейности за повишаване на осведомеността на родителите от уязвими групи относно ползите от образованието.	Текущ	2020-2023	МОН РУО ДГ Антоново СУ Антоново ОУ Трескавец ОУ Стеврек НУ Изворово Община Антоново	Средства от държавния бюджет	Брой информационни кампании за ролята на образованието на децата и учениците сред родителите и общността	информационни кампании	информационни кампании 4
6.2.	Осъществяване на дейности за приобщаване на родители от уязвими групи към училищния живот и мотивирането им за образованието на техните деца.	Текущ	2021-2023	МОН РУО ДГ Антоново СУ Антоново ОУ Трескавец ОУ Стеврек НУ Изворово Община Антоново	Средства от държавния бюджет	Брой дейности за приобщаване на родители към училищния живот и мотивирането им за образованието на техните деца	0	2
6.3.	Насърчаване участието на родителите в образователния процес чрез включване на повече	Текущ	2021 - 2023	Училищна мрежа; местна общност,	0	Брой родители – роми включени в родителски клубове	0	4

	родители – роми в училищните настоятелства/родителски клубове			Община Антоново				
Цел 7. Прилагане на политики за толерантност и уважение към културните различия и ефективно межкултурно взаимодействие, за преодоляване на негативни обществени нагласи, основани на етнически произход и културна идентичност								
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
7.1.	Обучения на обучители – преподаватели от педагогическите факултети, педагогически специалисти от системата на предучилищното и училищното образование, младежки работници и образователни медиатори – роми, за придобиване на компетентности за справяне с дискриминационни прояви, с тормоза, насилието и социалното изключване по проект „Социално и образователно включване“.	Текущ	021 - 023 г.	ЦОИДУЕМ	ЦОИДУЕМ и СУ „Св. Кл. Охридски“	1. Обучени обучители за университетски преподаватели;	1. Обучени обучители за университетски преподаватели – 0;	1. Обучени обучители за университетски преподаватели – 0 младежки работници – 0
						2. Обучени младежки работници, които да станат обучители на младежки работници;	2. Обучени младежки работници, които да станат обучители на младежки работници – 0;	2. Обучени младежки работници, които да станат обучители на младежки работници – 0.
						3. Обучени ромски образователни медиатори, които да станат обучители на ромски образователни медиатори.	3. Обучени ромски образователни медиатори, които да станат обучители на ромски образователни медиатори – 0	3. Обучени ромски образователни медиатори, които да станат обучители на ромски образователни медиатори – 0.

Цел 8. Подкрепа на образователни практики, иновативни идеи и дейности, насочени към трайно приобщаване и образователна интеграция, включително за повишаване на дигиталните умения								
Мерки		Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
8.1.	Обучение на ученици, вкл. от уязвими групи, за придобиване на умения за обучение от разстояние в електронна среда.	Текущ	2021-2023	МОН РУО ДГ Антоново СУ Антоново ОУ Трескавец ОУ Стеврек НУ Изворово Община	ОП НОИР	Брой ученици, които изпитват затруднения при преминаване към обучение от разстояние в електронна среда, в това число на учениците от първи клас, които трябва да осъществят прехода от предучилищно към училищно образование в електронна среда.	Неприложимо	210 ученици
8.2.	Обучение на педагогически специалисти за усъвършенстване на уменията им за преподаване/провеждане на занимания от разстояние в електронна среда.	Текущ	2021-2023	МОН РУО ДГ Антоново СУ Антоново ОУ Трескавец ОУ Стеврек НУ Изворово Община	ОП НОИР	Брой педагогически специалисти, които ще участват в обучения за подобряване на уменията им за работа с електронни образователни платформи и усъвършенстване на уменията им за преподаване от разстояние в електронна среда.	Неприложимо	42 педагогически специалисти
8.3.	Обучение на образователни медиатори и родители за придобиване на умения за работа в електронна среда (в т.ч.	Текущ	2021-2023	МОН РУО ДГ Антоново СУ Антоново	ОП НОИР	Брой родители и образователни медиатори, които ще участват в обучения за придобиване на умения	Неприложимо	214 родители и образователни медиатори

	образователни платформи, търсене на електронно съдържание и др.).			ОУ Трескавец ОУ Стеврек НУ Изворово Община		за работа в електронна среда		
8.4.	Осъществяване на допълнително синхронно обучение от разстояние в електронна среда за ученици от I-ви до XII-ти, в това число от уязвими групи.	Текущ	2021-2023	МОН РУО ДГ Антоново СУ Антоново ОУ Трескавец ОУ Стеврек НУ Изворово Община	ОП НОИР	Брой ученици от I-ви до XII-ти клас за периода, в който те не посещават дневна присъствена форма на обучение или не се обучават във форма на синхронно обучение от разстояние в електронна среда за повече от 10 учебни дни по уважителни причини (включително поставени под карантина и тези, които поради липса на технически условия са се обучавали несинхронно).	Неприложимо	280 ученици
8.5.	Осигуряване на безплатен интернет за града и селата и устройства при необходимост с цел включване на учениците от уязвими семейства с доказана нужда в ОПЕС	Текущ	2021 - 2023	РУО; МОН; Училищна мрежа Общината	Национален бюджет; Училищни бюджети; Средства по европейски програми; ФМ ЕИП	1. Брой обхванати населени места 2. Брой предоставени устройства на деца, които нямат такова и семейството няма финансова възможност да го осигури.	0 0	3 30

ПРИОРИТЕТ „ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ“

Оперативна цел: *Равнопоставеност на достъпа до качествено обществено здравеопазване и подобряване на здравословното състояние на населението в обособените уязвими общности, с концентрация на бедност*

Цел 1: Подобряване на майчиното и детското здравеопазване в обособените уязвими общности, с концентрация на бедност								
	Мерки	Статус на мярката	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
1.1.1	Осъществяване на акушеро-гинекологични прегледи с мобилни кабинети в населени места с компактно ромско население.			МЗ, РЗИ, здравни медиатори, общини		Брой осъществени акушеро-гинекологични прегледи с мобилни кабинети в населени места с компактно ромско население.		
1.2	Повишаване на обхвата на деца без лични лекари открити от здравните медиатори.			Общини, Здравни медиатори		Брой регистрирани деца, без лични лекари		
1.3.	Провеждане на имунизации с мобилни екипи в населени места без лични лекари.			МЗ, РЗИ		Брой обхванати с имунизации деца от мобилни екипи спрямо общия брой на необходимите .		
1.4	Провеждане на профилактични прегледи на деца с мобилни педиатрични кабинети			МЗ, РЗИ, здравни медиатори, общини		Брой проведени профилактични прегледи на деца с мобилни педиатрични кабинети		
1.5	Провеждане на разяснителни кампании за необходимостта от ваксиниране на населението със задължителните имунизации по			РЗИ Здравни медиатори общини		Брой проведени кампании за разясняване на необходимостта от ваксиниране на населението със задължителните имунизации по		

	Националния имунизационен календар и за ползите от препоръчителните имунизации.					Националния имунизационен календар и за ползите от препоръчителните имунизации.		
1.6	Провеждане на скринингови изследвания с мобилен мамограф за превенция на рака на млечната жлеза.			МЗ, РЗИ,		Брой проведени мамографски прегледи с мобилен мамограф за превенция на рака на млечната жлеза.		
1.7.	Анализ на дейностите за здравно неосигурени бременни и родилки			МЗ НЦОЗА		Изготвен анализ на дейностите за здравно неосигурени бременни и родилки		
1.8.	Информирание на бременните неосигурени жени за правото им да ползват безплатно по Наредба 26 на Министерството на здравеопазването 1 безплатен преглед при АГ специалист и пакет изследвания.	Текущ	Ежегодно до края на 2023	Община	При необходимост- о общински бюджет	Проведени са минимум две информационни срещи с поне 30 млади жени от ромските квартали на града и селата, които са запознати с Наредбата.		
Цел 2: Подобряване на достъпа до качествено обществено здравеопазване на лица, намиращи се в ситуация на бедност и социална уязвимост								
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
2.1.	Дейности по превенция и контрол на ХИВ чрез услуги по анонимно и безплатно консултиране и изследване за ХИВ и сексуално предавани			МЗ, РЗИ, НПО		Брой лица достигнати с услуги за превенция на ХИВ		

	инфекции в КАБКИС и мобилни медицински кабинети.							
2.2.	Дейности по подобряване контрола на туберкулозата сред ромска общност чрез провеждане на скрининг за риска, придружаване и изследване за туберкулоза; подкрепа в процеса на лечение на болните от туберкулоза.			МЗ, РЗИ, НПО		Брой лица обхванати със скрининг за риска от туберкулоза		
2.3.	Осигуряване функционирането на мобилни медицински кабинети за нископрагови услуги			МЗ, РЗИ		21 мобилни медицински кабинети		
2.4	Провеждане на прегледи за социално значими заболявания с мобилни кабинети - флуорографи, ехографи и клинични лаборатории.			МЗ РЗИ ЛЗ Общини		Брой проведени прегледи за социално значими заболявания с мобилни кабинети - флуорографи, ехографи и клинични лаборатории		
2.5	Осъществяване на информационни кампании за предоставяне на нископрагови услуги с 21 мобилни кабинети			МЗ РЗИ		Брой проведени кампании за предоставяне на нископрагови услуги с 21 мобилни кабинета		
2.6	Повишаване на годините живот в добро здраве и превенция от ранно инвалидизиране			МЗ ЛЗ		Изготвен анализ за годините живот в добро здраве и превенция от ранно инвалидизиране		
2.7.	Назначаване и обучение на здравен медиатор, който да работи активно с общността	Текущ	До края на 2022	Общината; НМЗМ	Национален бюджет.	Назначен и обучен е здравен медиатор, който е готов да посредничи между здравни и	0	1

	на терен, включително в селата				Общински бюджет за заплащане на обучението.	социални институции и ромската общност.		
Цел 3: Намаляване на стигмата и дискриминацията на хора от уязвими групи								
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023г.
3.1	Осъществяване на информационни кампании и кампании за предоставяне на нископрагови и мобилни услуги за превенция за ХИВ/СПИН, СПИ, вирусни хепатити и туберкулоза.			МЗ, РЗИ	Национален бюджет програми и проекти на ЕС и ФМ ЕИП	Брой проведени кампании за предоставяне на нископрагови и мобилни услуги за превенция за ХИВ/СПИН, СПИ, вирусни хепатити и туберкулоза.	0	2
3.2.	Обучение на здравни медиатори за придобиване на необходимите знания и умения			МЗ, РЗИ Община Антоново	Общински бюджет	Брой обучени здравни медиатори	0	1
3.3.	Популяризиране сред лекарите специалисти Наредба 17 на МС за поемане на лечението на социално слаби и здравно неосигурени лица	Текущ	2021 - 2023	Община	0	Брой лица - информирани и запознати с Наредбата и процедурата	0	40

ПРИОРИТЕТ „ЗАЕТОСТ“

Оперативна цел: Равнопоставен достъп и подобряване реализацията на ромите на пазара на труда и повишаване на дела на заетите сред тях; намаляване на социалните неравенства и активното им социално приобщаване

Цел 1. Насърчаване на заетостта чрез мотивиране, професионално ориентиране и обучение на безработни лица								
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност За 2020 г.	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г. ¹
1.1.	Мотивиране за активно поведение на пазара на труда/за търсене на работа	Изпълнява се	2023	АЗ	ДБ	Брой лица мотивирани за активно поведение на пазара на труда/за търсене на работа	60	90
1.2	Професионално ориентиране	Изпълнява се	2023	АЗ	ДБ	Брой лица включени в професионално ориентиране	10	30
1.3	Организиране на обучение за придобиване на професионална квалификация и/или на ключова компетентност	Изпълнява се	2023	АЗ	ДБ и ПРЧР 2021-2027 г. ФМ на ЕИП	Брой лица, включени в обучение за придобиване на професионална квалификация и/или ключова компетентност	10	30
Цел 2: Насърчаване на предприемачеството, стартиране и управление на собствен бизнес								
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност За 2020 г.	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.

¹ При удължаване на епидемичната обстановка и ограничителните мерки, целевите стойности подлежат на промяна.

2.1.	Насърчаване на заетостта чрез предприемачество	Текущ	2021 - 2023	A3	ДБ и ПРЧР 2021-2027 г.	Брой лица, възползвали се от възможностите за започване на самостоятелна стопанска дейност съгласно ЗНЗ и операции по ПРЧР 2021-2027 г.	-	Ще бъде подадена след одобрението на ПРЧР 2021-2027
2.2.	Провеждане на информационни кампании за мотивиране и/или включване в обучение за стартиране и управление на собствен бизнес	Текущ	2021 - 2023	A3	ДБ и ПРЧР 2021-2027 г.	Брой лица мотивирани и/или включени в обучения за стартиране и управление на собствен бизнес, финансирани със средства от държавния бюджет (вкл. чл. 48 и чл. 49, ал. 3 от ЗНЗ) и от ПРЧР 2021-2027 г.	-	Ще бъде подадена след одобрението на ПРЧР 2021-2027

Цел 3: Насърчаване на социалния и гражданския диалог в подкрепа на трудовата реализация на ромите

	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност За 2020 г.	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
3.1	Подкрепа за провеждане на инициативи и кампании с ромски организации на местно и национално ниво	Текущ	2021 - 2023	A3	ДБ и ПРЧР 2021-2027 г.	Брой срещи на представители на ДБТ с ромски лидери и организации по места	-	Ще бъде подадена след одобрението на ПРЧР 2021-2027
3.2.	Провеждане на кампании с ромски организации с цел запознаване с проектите и програмите на Агенцията за хора с увреждания, вкл. Самостоятелна стопанска дейност, Рехабилитация и интеграция и Национална програма за заетост на хората с увреждания по чл. 44, ал. 1 от ЗХУ (НПЗХУ)	Текущ	2021 - 2023	АХУ	ДБ	Брой проведени кампании с ромски организации от АХУ	-	2

3.3.	Провеждане на редовни информационни срещи (тип – открита приемна) в кварталите и селата от Д „БТ“, целящи регистрация в Бюрото и повишаване на информираността на населението за съществуващите предлагани услуги и възможности за реализация, включително стартиране на самостоятелен бизнес	Текущ	Ежедневно - веднъж на всеки три месеца.	Дирекция „Бюро по труда“; общината	Национален бюджет; ПРЧР 2021-2027 г.	Брой информирани представители на уязвимите общности с услугите, предоставяни от Д „Бюро по труда“		
------	---	-------	---	------------------------------------	--------------------------------------	--	--	--

Цел 4: Осигуряване на заетост чрез стимулиране на работодателите да наемат на работа лица от ромски произход, вкл. чрез субсидирана заетост

	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност За 2020 г.	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
4.1.	Насърчаване на заетостта на безработни самоопределили се като роми, чрез включване в програми и мерки по реда на ЗНЗ, в рамките на НПДЗ и ПРЧР 2021-2027	Текущ	2021 - 2023	АЗ	ДБ и ПРЧР 2021-2027 г.	Брой лица с осигурена субсидирана заетост	101	101
4.2.	Осигуряване на заетост на първичния пазара на труда (извън мерки и програми)	Текущ	2021 - 2023	АЗ	ДБ	Брой лица с осигурена заетост на първичния пазар на труда	101	101

Цел 5: Активиране на безработни в неравностойно положение на пазара на труда и икономически неактивни лица, чрез насърчаване на трудовото медиаторство и предоставяне на интегрирани услуги по заетост и социално подпомагане

	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност За 2020 г.	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
--	-------	--------	------	----------------------	--	------------	----------------------------	---

5.1.	Активиране на икономически неактивни лица чрез трудово медиаторство	Текущ	2021 - 2023	A3	ДБ ЕС ФМ ЕИП	Брой лица с осигурена заетост като трудови посредници от ромски произход	32	47
5.2.	Активирани лица от дейността на трудовите посредници - ромски медиатори	Текущ	2021 - 2023	A3	ДБ ЕС ФМ ЕИП	Брой активирани лица, регистрирани в бюрата по труда, вкл. от ромски произход в резултат от работата на трудовите посредници от ромски произход	32	47
5.3.	Инициативи, насърчаващи активирането на безработни и икономически неактивни лица	Текущ	2021 - 2023	A3	ДБ и ПРЧР 2021-2027 г. ФМ ЕИП	Брой лица, започнали работа в резултат от проведени трудови борси и дни на работодателя	32	47
5.4	Подобряване достъпа до заетост и обучение на уязвими групи чрез предоставяне на интегрирани услуги по заетост и социално подпомагане	Текущ	2021 - 2023	МТСП, АЗ, АСП	ОП РЧР 2021 – 2027 ФМ ЕИП	Брой лица, на които са предоставени интегрирани услуги по заетост и социално подпомагане, от тях включени в: - заетост; - обучение.	32	47

Цел 6: Подкрепа на заетостта в дейности, свързани с опазване на околната среда

	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
6.1	Обучение и насърчаване на заетостта в дейности по опазване на околната среда	Текущ	2021 - 2023	МТСП АЗ	ДБ и ПРЧР 2021-2027 г.	Брой лица вкл. в обучения и заетост по ПРЧР 2021-2027, вкл. с осигурена заетост по ЗНЗ за насърчаване на заетостта на „зелени работни места“	0	4

ПРИОРИТЕТ „ЖИЛИШНИ УСЛОВИЯ“

Оперативна цел: Подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата техническа инфраструктура и инфраструктура за публични услуги

Цел 1: Изграждане на интегрирана географска информационна система и въвеждане на орторектифицирани изображения заснети с дрон

	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
1.1	Мониторинг на динамиката на развитието на маргинализираните територии	Текущ	2021 – 2023	МРРБ Община Антоново		Брой осъществени пространствени анализи и свързани с тях дейности	1	2
1.2	Мониторинг на изпълнението на програмни документи, оказващи влияние на маргинализираните територии	Текущ	2021 – 2023	МРРБ Община Антоново		Брой лица облагодетелствани от предприетите мерки	0	10

Цел 2: Създаване на кадастрална карта и кадастрални регистри на територии, включващи зони с компактно ромско население

	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
2.1	Изработване на кадастрална карта и кадастрални регистри (КККР) на територии, включващи зони с компактно ромско население	Текущ	2021 – 2023	МРРБ Община Антоново	МРРБ Национален бюджет	Брой населени места с одобрени КККР на територии, включващи зони с компактно ромско население	0	1

2.2.	Узаконяване на незаконните къщи от с. Изворово, които са около 30.	Текущ	До края на 2023	Общината	Общински бюджет	Къщите са в регулация	0	30
------	--	-------	-----------------	----------	-----------------	-----------------------	---	----

Цел 3: Осигуряване на общински жилища за настаняване на уязвими групи от населението

	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
3.1	„Подкрепа за осигуряването на модерни и достъпни общински жилища за настаняване на уязвими групи от население“ и обновяване на квартали/специфични територии от градовете с неблагоприятни социално-икономически характеристики.“	Текущ	2021 – 2023	МРРБ	ОПРР 2021-2027	Население (брой лица), обхванато от проекти в рамките на стратегиите за интегрирано териториално развитие	1	1

Цел 4: Изграждане/реновиране на инфраструктура за предоставяне на интегрирани здравно-социални и социални услуги в общността за уязвими групи

	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023г.
4.1	Развитие на инфраструктура за предоставяне на интегрирани здравно-социални и социални услуги в общността за уязвими групи			МРРБ	ОПРР 2021-2027	Брой на лицата, които използват нова или реновирана инфраструктура за интегрирани здравно-социални и социални услуги в общността/годишно	0	0
4.2.	Постапна рехабилитация на уличната мрежа в следните локации:	Текущ	Постепенно до	Община	Общински бюджет	Асфалтирани улици.	0	3

	❖ В ромския квартал на гр. Антоново от асфалтиране и поставяне на тротоари се нуждаят пресечните улици “Стойне Василе” ; “Петър Иванов”; Станка Калайджийска“ ❖ В с. Моравица е необходимо асфалтиране на улиците „Добринка Александрова“; „част от Борис Александров“, която свързва двете вече асфалтирани улици. В с. Изворово от асфалтиране се нуждаят малките улици: отсечките на ул.„Иван Комитов“; „Юри Гагарин“		края на 2023					
4.3.	Създаване на детски/спортни площадки в ромския квартал на гр. Антоново; с. Изворово	Текущ	2021 – 2023	Община Антоново	Общински бюджет; ПУДООС; Средства от Национални и европейски програми, ФМ ЕИП, РОМАКТ	Създадени детски/спортни площадки в посочените локации.	0	2
Цел 5 : Реконструкция на обекти на социалната инфраструктура за целите на образованието, културата и др.								
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
5.1	Подкрепа при развитието на образователна, културна, спортна инфраструктура и насърчаване на публично-частното партньорство			МРРБ		Брой на лицата, които използват нова или реновирана инфраструктура в сферата на образованието, културата и спорта	1200	1250

ПРИОРИТЕТ „ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ“

Оперативна цел: *Гарантиране правата на гражданите, с акцент върху жените и децата, защита на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на “език на омразата”.*

Цел 1: Повишаване гаранциите за ефективна защита на правата на българските граждани в уязвимо социално положение, принадлежащи към различни етнически групи.								
	Мерки	Статус	Срок	Отговор- на институ- ция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро	Индикатори	Текуща стойност За 2019 г.	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
1.1	Проведени кампании за повишаване на осведомеността относно домашното насилие и насилието, основано на полов признак	Текущ	2021 – 2023	МП	Програма “Правосъдие” на НФМ 2014-2021	Брой ученици, граждани участвали в кампании за повишаване на осведомеността относно домашното насилие и насилието, основано на полов признак (вкл. представители на уязвимите групи в т. ч. роми)	3	6
1.2	Разширени услуги за първична правна помощ за уязвимите групи	Текущ	2021 – 2023	МП	Програма “Правосъдие” на НФМ 2014-2021	Брой адвокати, обучени по методологията JUSTROM (СЕ и ГД “Правосъдие” на ЕК) (Разпределени по пол)	Неприложимо	Неприложимо
1.3	Повишаване на ефективността на системата за социално подпомагане чрез повишаване на квалификацията на социалните работници, включително и за работа в мултиетническа среда	Текущ	2021 - 2023	АСП	Проект Интегрирани обучения за администрация на пазара на труда и в социалната сфера“ ОПРЧР	Брой проведени обучения; Брой обучени социални работници	Неприложимо	Неприложимо

Цел 2: Ефективно прилагане на политиките за интеграция на ромите за постигане на равенство, достойно съществуване и пълноценно участие в обществения живот.								
	Мерки	Статус	Срок	Отговор- на институ- ция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
2.1	Мерки за справяне с многобройните неблагоприятни условия, пред които са изправени ромските жени и ромските деца	Текущ		МП	Програма “Правосъдие” на НФМ 2014-2021;	Годишен брой на жертвите на домашно насилие или насилие, основано на полов признак, получили правна помощ (разпределени по пол, представители на уязвими групи в т.ч. роми, възрастова група)	0	10
2.2	Актуализирана национална рамка за ефективно изпълнение на решенията на ЕСПЧ	Текущ		МП	Програма “Правосъдие” на НФМ 2014-2021	Разработен план за действие за изпълнение на решенията относно ромските евикции	Неприложимо	Неприложимо
2.3	Въвеждане на пилотен проект за "гореща линия за първична правна помощ" и регионални центрове за консултиране	Текущ		МП		Брой консултирани лица от уязвими групи	Неприложимо	Неприложимо
2.4	Дейности по предотвратяването и противодействието на противообществените прояви на малолетните и непълнолетните	Текущ		ЦКБПП МН		Брой работни срещи събития за предотвратяване и противодействие на противообществените прояви		
2.5.	Създаване на работна програма на Младежкия център, както и назначаване и обучение на общностен работник, който да е пряко ангажиран с изпълнението на програмата.	Текущ	2021 – 2022	Община Антоново	Общински бюджет; средства от национални и европейски програми	Назначен е общностен работник, който следва програма, имаща за цел да включи ромите активно в обществения живот и да засили общностното развитие.	0	1

Цел 3: Преодоляване на културните бариери в общуването и всякакви форми на дискриминационни нагласи								
	Мерки	Статус	Срок	Отговор- на институ- ция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
3.1	„Обучение на полицейските служители по правата на човека и проблемите на малцинствата в рамките на професионалното обучение по месторабота”	Текущ	2021-2030	МВР	Държавен бюджет	Брой обучени полицейски служители по правата на човека и проблемите на малцинствата в рамките на професионалното обучение по месторабота	Неприложимо	Неприложимо
3.2	Изпълнение на проект „Подобряване на координацията и диалога между полицията и ромското общество“	Начална фаза на изпълнени е	Края на 2022	МВР	Норвежки финансов механизъм 2014-2021 г.	Брой обучени полицейски служители; Брой изградени и оборудвани приемни в райони с компактно ромско население; Брой проведени информационни кампании за повишаване на осведомеността относно радикализацията, насилствения екстремизъм и реч на омразата; Брой организирани съвместни местни форуми с деца и техните родители за преодоляване на антиромските стереотипи и дискриминация	Неприложимо	Неприложимо

Цел 4: Утвърждаване на толерантни междуетнически отношения чрез спорт								
	Мерки	Статус	Срок	Отговор- на институ- ция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
4.1	Утвърждаване на толерантни междуетнически отношения чрез спорт		2030	ММС		Брой проекти Брой на участници	0 0	2 60
Цел 5: Формиране на култура за равнопоставеност на ромските жени. Насърчаване на тяхното пълноценно индивидуално, социално и икономическо участие в общественния живот								
	Мерки	Статус	Срок	Отговор- на институ- ция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
5.1	Провеждане на семинари/кръгли маси по въпросите за равнопоставеността на ромските жени в българското общество		2030 г.	СНССЕИВ	По проект към ГД „Правосъдие“ на ЕК, изграждане на „Национална ромска платформа“	Брой проведени семинари Брой участници	0 0	2 60
Цел 6: Предприемане на целенасочени мерки и иновативни интегрирани услуги за повишаване на родителския капацитет в подкрепа на уязвимите семейства, подобряване на родителската грижа и за защита правата на децата								
	Мерки	Статус	Срок	Отговор- на институ- ция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
6.1	Прилагане на Координационния механизъм за рефериране и обгрижване на случаи на непридружени български деца и деца-	Изпълнява се	2021	ДАЗД		Брой реферирани случаи за година	0	10

	жертви на трафик, завръщащи се от чужбина“.							
6.2	Повишаване на информираността на децата и техните семейства относно правата на детето, регламентирани в Конвенцията на ООН за правата на детето и Закона за закрила на детето и за съществуващите социални услуги за подкрепа в общността	Изпълнява се	2021	ДАЗД/ Доставчици на социални услуги	Бюджет на ДАЗД	Брой проведени беседи с представители на ромската общност, вкл. деца	0	10
6.3	Повишаване на информираността на децата и техните семейства относно съществуващи механизми за информиране и превенция на насилието сред и срещу деца.	Изпълнява се	2021	ДАЗД	Бюджет на ДАЗД	Брой информационни кампании	0	1
6.4	Промотиране на НТЛД 116 111. Информирание и консултиране на семейства	Изпълнява се	2021	ДАЗД	Бюджет на ДАЗД	Брой консултации, брой промотиране	0	1
6.5	Мониторинг и контрол по спазване правата на детето в образователни институции, лечебни заведения, специализирани институции за деца и социални услуги, с цел недопускане на дискриминация и гарантиране правата на децата	Изпълнява се	2030	ДАЗД, институции за деца и социални услуги	Бюджет на ДАЗД	Брой извършени проверки в образователни институции, лечебни заведения и социални услуги	0	2

Цел 7: Повишаване на капацитета на правоприлагащите органи по отношение на борбата с престъпленията и проявите на дискриминация, насилие или омраза, основани на етническа принадлежност

	Мерки	Статус	Срок	Отговор- на институ- ция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
7.1	Прилагане на програми за изграждане на социална компетентност, родителска грижа и възстановяване на семейни отношения, заетост на пазара на труда и други умения, с подкрепата и под контрола на обучители (пробационни инспектори в местата за лишаване от свобода)			МП	Програма “Правосъдие” на НФМ 2014-2021	Процент лица, осъдени на пробация, които започват работа в рамките на 1 година след освобождаването (вкл. представители на уязвими групи, в т.ч. роми)	18 %	28 %
7.2	Изградена нова рамка за социална реинтеграция на извършителите на престъпления			МП	Програма “Правосъдие” на НФМ 2014-2021	Брой лишени от свобода, преминали мерки за реинтеграция в пилотния затвор (вкл. представители на уязвими групи в т. ч. (роми)	0	0
7.3	Подпомогнати програми за социална реинтеграция на уязвими групи в местата за лишаване от свобода			МП	Програма “Правосъдие” на НФМ 2014-2021	Брой разработени програми за социална реинтеграция на уязвими групи в местата за лишаване от свобода (включително младежи представители на уязвими групи, в т.ч. роми)	0	0
7.4	Подпомогнати програми за социална реинтеграция на уязвими групи в местата за лишаване от свобода			МП	Програма “Правосъдие” на НФМ 2014-2021	Брой на закононарушители от уязвими групи, които преминават през програми за социална реинтеграция (включително младежи представители на уязвими групи в т.ч. роми)(разпределени по пол, възрастова група, роми)	0	0

Цел 8: Увеличаване на усилията в борбата с трафика на хора чрез ефективно прилагане на заложеното в документите на ООН, Съвета на Европа и ЕС, и използване на съществуващите в ЕС инструменти								
	Мерки	Статус	Срок	Отговор- на институ- ция	Източник на финансиране (преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
8.1	Привличане на представители на ромска общност чрез реализиране на дейности по превенция на трафика на хора, включително провеждане на обучения за идентификация и насочване на жертви на трафик на хора.		2021 - 2030	НКБТХ, МКБТХ Общини , НПО	От бюджет на НКБТХ, средства по програми и проекти	Брой проведени превенционни дейности с фокус уязвими лица от ромска общност Брой проведени обучения, свързани с ранна идентификация и насочване на жертви на трафик на хора.	0	0
8.2	Ефективно прилагане на Национален механизъм за насочване и подпомагане на жертви на трафик на хора (НМН), независимо от тяхната етническа принадлежност, националност, религия, полови и възрастови характеристики.		2021 - 2030	НКБТХ, МКБТХ Общини , НПО	От бюджет на НКБТХ, средства по програми и проекти	Брой подпомогнати жертви на трафик на хора в услугите към НКБТХ; брой координирани сигнали от администрацията на НКБТХ.	0	0

ПРИОРИТЕТ „КУЛТУРА“

Оперативна цел: Подобряване на условията за равнопоставен достъп на ромската общност до обществения културен живот, съхранение и популяризиране на ромската традиционна култура, развитие и популяризиране на творчеството като фактори за културна интеграция и социално сближаване. Преодоляване на езика на омразата и възпроизвеждането на предразсъдъци към ромите в медиите с оглед на изграждане на позитивен образ на общността.

<i>Цел: Съхраняване и популяризиране на традиционната култура на ромската общност, насърчаване на творческото развитие на представители на общността, стимулиране на ромската общност за активно участие в обществения културен живот и насърчаване на межкултурния диалог</i>								
	Мерки	Статус	Срок	Отговорна институция	Източник на финансиране преки бюджетни разходи, друго – млн. евро)	Индикатори	Текуща стойност	Целева стойност с натрупване 2021-2023 г.
1.	Подкрепа на творчески проекти в областта на музейното дело и изобразителните изкуства, насочени към представяне и популяризиране на традиционната култура на ромите; проекти с участие на представители на ромската общност, насърчаващи межкултурния диалог.	Текущ	2021 – 2023	МК	В рамките на бюджета на МК	Брой проекти в областта на музейното дело и изобразителните изкуства, насочени към представяне и популяризиране на традиционната култура на ромите.	0	0
2.	Подкрепа на творчески проекти за изява в областта на визуалните изкуства, насочени към представители на ромската общност.	Текущ	2021 – 2023	МК	В рамките на бюджета на МК	Брой проекти за изява в областта на изобразителните изкуства, насочени към представители на ромската общност.	0	0
3.	Подкрепа на творчески проекти в областта на сценичните изкуства (професионални и любителски) за създаване и разпространение на културен	Текущ	2021 – 2023	МК	В рамките на бюджета на МК	Брой проекти в областта на сценичните изкуства за създаване и разпространение на културен продукт, насочени към ромската общност.	0	0

	продукт, насочени към ромската общност, с участие на представители на ромската общност							
4.	Подкрепа на творчески проекти в областта на книгоиздаването за развитие на българския книжен сектор чрез програма „Помощ за книгата“ на конкурсен принцип, свързани с културата на ромската общност.	Текущ	2021 – 2023	МК	В рамките на бюджета на МК	Брой подкрепени творчески проекти за изява в областта на издателската дейност, насочени към културни институти и организации - издателства и други юридически лица	0	0
5.	Изпълнение на програма „Културно предприемачество, наследство и сътрудничество“, Резултат 3: „Подобрена информираност за изкуствата и културата на етнически и културни малцинства (фокус върху ромите)“.	Текущ	2023	МК	ФМ на ЕИП + Национален бюджет – 1 200 000	Брой на хората, посещаващи културни/образователни събития, свързани с културата на малцинствата (ромите), вкл. онлайн посещения/гледания	0	0
						Брой културни събития с акцент върху културата на малцинствата (ромите), вкл. онлайн събития	0	0
						Брой образователни събития с акцент върху културата на малцинствата (ромите), вкл. онлайн събития	0	0